

ŠIAULIŲ UNIVERSITETAS
EDUKOLOGIJOS FAKULTETAS
EDUKOLOGIJOS KATEDRA

Dijana Ušinskaitė

Švietimo kokybės vadybos magistrantūros studentė

**KAIMO VAIKŲ UGDYMO KOKYBĖS UŽTIKRINIMAS
PO MOKYKLŲ TINKLO PERTVARKOS:
X MOKYKLOS ATVEJO ANALIZĖ**

Magistro darbas

Mokslinė vadovė:
Doc. dr. R.Pocevičienė

Šiauliai, 2012

Darbas originalus _____ Dijana Ušinskaitė

TURINYS

SANTRAUKA	3
ĮVADAS	5
1. 1. MOKYKLŲ TINKLO PERTVARKA	9
1.1. Mokyklų tinklo pertvarkos esmė	9
1.2. Švietimo įstaigų tinklo pertvarką sąlygojantys veiksniai šalyje ir Pakruojuje	12
2. UGDYMO KOKYBĖ IR JOS VALDYMAS	24
2.1. Kokybės sampratos teoriniai aspektai	24
2.2. Veiksniai, sąlygojantys mokymo kokybę bendrojo lavinimo mokyklose	28
3. METODOLOGIJA IR ORGANIZAVIMAS	30
3.1. Respondentų demografiniai duomenys	32
3.2. Mokinių apklausos rezultatų analizė	35
3.2.1. Asmenys teikiantys pagalbą mokiniams	36
3.2.2. Mokinių savijauta mokykloje	40
3.2.3. Kaimo vaikams reikalingų socialinių paslaugų turinys ir poreikis	44
3.2.4. Socialiniam mobilumui reikalingos kompetencijos ir jų raiška ugdyme(si), dėmesys ir pagalba vaikams	46
3.3. Tėvų apklausos rezultatų analizė	48
3.3.1. Tėvų dalyvavimas mokyklų tinklo pertvarkos procesuose ir informavimas	48
3.3.2. Vaiko situacija mokykloje	53
3.3.3. Socialinė, psichologinė, pedagoginė pagalba vaikams ir paslaugos tėvams	54
3.3.4. Vaiko socialinio mobilumo raiška ir sąlygos kaimo vaikų kokybiškam išsilavinimui, tėvų ir vaikų įtraukimas į mokyklos bendruomenę	56
3.4. Mokytojų apklausos rezultatų analizė	59
3.4.1. Mokytojų dalyvavimas MTP procesuose	59
3.4.2. MTP pasiekimai žmoniškųjų išteklių ir materialinės bazės kūrimo etape	63
IŠVADOS	64
REKOMENDACIJOS	66
LITERATŪRA	67
PRIEDAI	72

SANTRAUKA

Dijana Ušinskaitė.

KAIMO VAIKŲ UGDYMO KOKYBĖS UŽTIKRINIMAS PO MOKYKLŲ TINKLO PERTVARKOS: X MOKYKLOS ATVEJO ANALIZĖ

Magistro darbas.

Mokyklų tinklo pertvarka – tai pokyčiai, kuriuos sudaro daugybė nuosekliai ir lygiagrečiai išsidėsčiusių komponentų, tam tikrame etape veikiančių skirtingas interesų grupes. Pertvarkos procesas, reikalauja ypač kvalifikuoto strategijos parengimo ir proceso valdymo. Savivaldybės, vykdydamos mokyklų tinklo pertvarką, susiduria su įvairiomis problemomis: mokyklų bendruomenių pasipriešinimu, moksleivių pavežėjimu į mokyklą ir iš jos, kokybiško ugdymo organizavimu. Pakruojo rajone mokyklų tinklas nepakankamai racionalus ir veiksmingas, neužtikrintas aukštos kokybės švietimo paslaugų teikimas, atitinkantis moksleivių poreikius. Šias problemas bandoma spręsti, optimizuojant mokyklų tinklą. Mokinių skaičius rajone mažėjo sparčiau negu buvo prognozuojama.

Magistro darbe nagrinėjama kaimo vaikų ugdymo kokybė pertvarkytose mokyklose. Šio darbo tikslas išanalizuoti vaikų, kuriems teikiama pavežėjimo paslauga ugdymo kokybę ir pokyčius Pakruojo rajono Balsių pagrindinėje mokykloje.

Darbe atlikta mokslinės literatūros, švietimą reglamentuojančių dokumentų analizė, konceptualizuojant mokyklų tinklo pertvarką ir ją sąlygojančius veiksniai.

Analizuotas mokyklų tinklo pertvarkos procesas Pakruojo rajone. Mokyklų tinklo pertvarka įvertinta vidutiniškai. Atlikta mokinių, mokytojų, tėvų nuomonės analizė apie MTP procesus ir ugdymo kokybę pokyčius Pakruojo rajono Balsių pagrindinėje mokykloje. Į MTP veiklą įtraukta visa mokyklos bendruomenė, pusė mokytojų aktyviai dalyvavo MTP procesų įgyvendinime, pusė buvo įtraukiami epizodiškai. Rengiantis MTP, pasak mokytojų, mokykla parengė mokinių ugdymo kokybės užtikrinimo strategiją, tačiau nenumatė būrelių veiklos plėtotės strategijos. MTP procesų pasekmes pedagogai labiausiai pajuto darbo krūvio sumažėjimu bei mokinių skaičiaus klasėje padidėjimu.

Darbe pateikta mokslinės literatūros, dokumentų analizė. Naudotas anketinės apklausos metodas, pateikiant uždaro ir atviro tipo klausimus. Apklausoje dalyvavo 142 3-10 kl. mokinių, 114 3-10 kl. mokinių tėvų ir 25 mokytojai iš Pakruojo rajono Balsių pagrindinės mokyklos.

SUMMARY

Dijana Ušinskaitė.

QUALITY ASSURANCE IN EDUCATION OF CHILDREN FROM RURAL AREA AFTER SCHOOL REFORM: CASE STUDY OF X SCHOOL

Master's research paper.

School reform is based on the changes, which encompass a number of series and parallel arranged components, and that have an impact on groups of different interests in a particular stage. The restructuring process requires especially efficient strategy preparation and process management. Municipalities face various problems in carrying out a school reform. The problems include school community opposition, pupils' transportation to and from school, organization of qualitative education. In Pakruojis region school network is not enough rational and effective, high quality educational services, which must correspond to pupils' needs, are not ensured here. These problems are being tackled by optimizing the school network. The number of pupils in the region is declining more rapidly than it has been predicted.

Master's research paper examines the quality of education of rural children in reorganized schools. The aim of the paper is to analyse the quality of education and changes of the children who get transportation service in Balsiai lower secondary school in Pakruojis region.

The analysis of scientific literature and the documents on regulation of education in the conceptualization of school reform and its influencing factors has been conducted in the paper.

The work analyses the process of school reform in Pakruojis region. Schools reorganization has been assessed on the average. A survey of the opinion of pupils, teachers and parents on school reform processes and changes of the quality of education in Balsiai lower secondary school of Pakruojis region has been conducted in the paper. The whole school community was involved in the school reform process. Half of the teachers took an active part in the process, the other half was partly involved. According to the teachers' observation, in the preparation for the school reform, the school has prepared a quality assurance strategy, although has not planned the strategy of the development of after-class activities. The consequences of the School reform have been perceived by the teachers mostly in the workload reduction and a rising number of pupils in class.

The work presents the analysis of scientific literature and documents. Questionnaire survey with closed and open-ended questions provided is used in the analysis. 142 pupils of 3rd-10th grades, 114 parents of pupils of 3rd – 10th grade and 25 teachers of Balsiai lower secondary school participated in the survey.

IVADAS

Tyrimo aktualumas.

Gyvename visuotinės globalizacijos, nuolatinių socialinių, ekonominių ir organizacinių pokyčių laikais. Tai turi įtakos ir Lietuvos švietimo politikai, tūkstantmetį brandintai jos kultūrai (Grigas, Botyriūtė, 2006). Permainos vyksta organizacijose, regionuose, valstybėse, žemynuose. Keičiasi tradicines ugdymo paslaugas teikiančių organizacijų struktūra, reformuojamos klasikinės ugdymo formos, daugiau dėmesio skiriama ugdymo kokybei.

Šiuolaikinėje, besikeičiančioje aplinkoje sėkmingą organizacijos valdymo struktūrą lemia strategijos kūrimas ir realizavimas, lydimas lanksčiu, novatoriškų ir efektyvių vadybinių sprendimų. Siekiant konkurencinio pranašumo ir ilgalaikės sėkmės, organizacijos kuria į ateitį orientuotas strategijas. Gyvenimo realybėje egzistuoja švietimo rinka, pasireiškianti mokyklų konkurencija, teikiant švietimo paslaugas vartotojams. Anot R. Želvio (2003), švietimo organizacijos teikia vartotojams savo paslaugas kartu su įvairių gamintojų teikiama produkcija.

Pagal A. Vasiliauską (2002), dinamiškai kintančioje aplinkoje bei aršioje konkurencinėje kovoje įmonės sugeba aktyviai veikti, jeigu jos moka apsibrėžti sau tikslinę orientaciją didesnei perspektyvai, parengti veiksmų ir priemonių programas numatytiems tikslams ir priemonėms įgyvendinti, valdyti strateginius pokyčius. Visa tai apima ir sujungia įmonės strateginio valdymo sistemą arba funkciją.

Anot R. Jucevičiaus ir kt. (2003), strategija – vadybinės veiklos „aukštasis pilotažas“. Jai kurti reikia esminių vadybos mokslo žinių, iniciatyvos, lojalumo, išskirtinių kūrybinių gebėjimų. Vadybos mokslininkai savo darbuose išimtinį dėmesį skyrė verslo įmonių strategijos klausimams, tuo tarpu švietimo institucijoms skyrė žymiai mažiau dėmesio, arba tiesiog verslo strategijos kūrimo principus bandydavo pritaikyti švietimui, arba edukologai bandydavo šiuos principus taikyti savarankiškai, nejausdami strategijos visumos.

Pastaruoju metu daugėja mokslinių darbų apie švietimo įstaigų strategiją. Dideli reikalavimai keliami vadovo vaidmeniui organizacijoje, jo atliekamų funkcijų racionaliam ir kūrybiškam realizavimui. Švietimo raidos kelias grįstas švietimo srityje dirbančių žmonių atsakomybe ir kryptingumu, nuoseklumu. Šis kelias neturi užbrėžtos pabaigos, nes, pasiekus vieną tikslą, iškyla kiti. Švietimo raida neišeina iš visuomenės akiračio, su ja vienaip ar kitaip susijęs kiekvienas žmogus. Tinkamai parengta strategija įgalina nuosekliai atlikti strateginių nuostatų darbus, prognozuoti išteklius ir taip sudaryti tvirtą pamatą tolimesniam reformos įgyvendinimui.

Mokyklų tinklo pertvarka – tai pokyčiai, kuriuos sudaro daugybė nuosekliai ir lygiagrečiai išsidėsčiusių komponentų, tam tikrame etape veikiančių skirtingas interesų grupes.

Vienas pokytis vyksta kartu su kitais pokyčiais ir tai riboja arba išplečia pokyčių proceso dalyvių gebėjimą tuos pokyčius įveikti. (Mokyklų tinklo pertvarkos metodinės rekomendacijos, 2004).

Pertvarkos procesas, reikalauja ypač kvalifikuoto strategijos parengimo ir proceso valdymo. Savivaldybės, vykdydamos ugdymo įstaigų pertvarkos programą, susiduria su mokyklų bendruomenių pasipriešinimu. Mokyklų pertvarka tampa ir svarbiu politinės pozicijos siekimo įrankiu. Vykdamas mokyklų tinklo pertvarką, susiduriama su dar viena problema - moksleivių pavežėjimu į mokyklą ir iš jos. Ypač tai aktualu kaimo vietovėse. Moksleivių vežiojimo į mokyklas organizavimu rūpinasi Švietimo ir mokslo ministerija, savivaldybių administracijos, mokyklų vadovai. Mokinių pavežėjimas mokyklai (savivaldybei) brangiai kainuoja, todėl jis organizuojamas taip, kad būtų galima kuo daugiau sutaupyti, neatsižvelgiant į mokinių poreikius.

Problemiška situacija susiklosčiusi ir Pakruojo rajono švietimo sistemoje: mokyklų tinklas rajone nepakankamai racionalus ir veiksmingas, neužtikrintas aukštos kokybės švietimo paslaugų teikimas, atitinkantis moksleivių poreikius. Šias problemas bandoma spręsti, optimizuojant mokyklų tinklą. Tad Pakruojo rajono savivaldybės tarybos 2005 m. balandžio 21 d. sprendimo Nr. T-148 patvirtintas Pakruojo rajono savivaldybės mokyklų tinklo pertvarkos 2005–2012 metų bendrasis planas. Mokinių skaičius rajone mažėjo sparčiau negu buvo prognozuojama, todėl 2008m. kovo 27 d. tarybos sprendimu Nr.T-105 pakeistas ankstesnis planas ir parengtas mokyklų tinklo pertvarkos planas 2008 – 2012 m. Pagrindinis veiksnys, lėmęs mokyklų tinklo pertvarką, buvo mokinių skaičiaus mažėjimas.

2012 m. sausio 26 d. tarybos sprendimu patvirtintas Pakruojo rajono savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų tinklo pertvarkos 2012-2015 metams planas, kuriame išskiriami šie prioritetai: „tuščių mokymosi vietų skaičiaus augimo sustabdymas; mokytojų kokybinės sudėties pagerinimas; psichologinės, specialiosios pedagoginės, specialiosios ir socialinės pedagoginės pagalbos prieinamumo visiems mokiniams užtikrinimas; mokinių pavėžėjimo užtikrinimas“.

Patvirtinus Pakruojo rajono mokyklų tinklo pertvarkos planą, visuomenei kyla prieštaringos nuomonės: vieni teigia, kad tinklo pertvarka nereikalinga, kiti – atvirkščiai. Ypač moksleivių tėvai, kaimų bendruomenės mokyklų tinklo pertvarkos atžvilgiu nusiteikę itin neigiamai. Tokią situaciją geriausiai iliustruoja straipsniai rajono periodikoje. „Šiaulių krašto“ publikacijos „Mokykla išnyko prieš rugsėjo 1-ąją“: *Pakruojo rajone bene kasmet uždaroma po mokyklą. Ši rugsėji krito Griepėdžių pagrindinė mokykla. „Kai išjungi šviesą, kaimas paskęsta tamsoje“*, — apie mokyklos uždarymą sako kaimo mokytojai (Žadeikytė R., 2011); „Valdžia šienauja mokyklas“: *Mokykla vienija kaimo žmones, į mokyklos šventes susirenka beveik visas kaimas, nes kažkieno mokosi vaikas, kažkieno — anūkas, ar kaimynas. Mokykla buria kaimą* (Žadeikytė R., 2009).

Tyrimo problema.

Mokyklų tinklo pertvarkos tikslas – ugdymo kokybė, tačiau nebuvo atliekami tyrimai, kas ir kaip užtikrins ugdymo kokybę. Atlikti tyrimai apie mokinių pavežėjimo organizavimą. Vykdamas mokyklų pertvarką didžiausias dėmesys buvo skiriamas finansinių rodiklių tobulinimui, sąnaudų, skiriamų švietimui mažinimui, neatsižvelgiant į mokinių ir jų tėvų interesus, jų ugdymo galimybes.

Tyrimo objektas.

Kaimo vaikų ugdymo kokybė po mokyklų tinklo pertvarko (MTP).

Tyrimo hipotezė.

Tikėtina, kad kaimo vaikų ugdymo kokybė po mokyklų tinklo pertvarkos pagerėjo.

Tyrimo tikslas.

Išanalizuoti vaikų, kuriems teikiama pavežėjimo paslauga ugdymo kokybę ir pokyčius Pakruojo rajono Balsių pagrindinėje mokykloje.

Tyrimo uždaviniai:

1. Atlikti mokslinės literatūros, švietimą reglamentuojančių dokumentų analizę, konceptualizuojant mokyklų tinklo pertvarką ir ją sąlygojančius veiksnius.
2. Išanalizuoti mokyklų tinklo pertvarkos procesą Pakruojo rajone.
3. Ištirti mokinių, tėvų ir mokytojų nuomonę apie ugdymo kokybę Pakruojo rajono Balsių pagrindinėje mokykloje.

Tyrimo metodologija.

Tyrimui aktuali visuotinės kokybės vadybos (Taylor) filosofija, kuri atspindi požiūrį, kad kiekvienas darbuotojas turi būti įtrauktas į kokybės optimizavimo procesą visuose organizacijos lygmenyse, visose funkcijose, kad būtų užtikrinta kokybė, kuri yra pasiekama vykdamas iš aukščiau nurodytus reikalavimus. Visuotinės kokybės vadybos filosofija teigia, kad organizacija, taikanti visuotinės kokybės vadybos principus, nuolat tobulėja, įtraukdama į tobulinimo veiklą visus darbuotojus ir siekdama kuo geriau patenkinti vartotojų poreikius (Valiuškevičiūtė, Mikutavičienė, 2006).

R. Jucevičius ir kt. (2003), strateginio valdymo samprata, kaip realizuojant šiuolaikinius vadybos modelius, naujas vadybines funkcijas: vizijos formavimo, pokyčių inicijavimo ir diegimo drauge su komanda, pasiekti rezultata.

Tyrimo metodologija grindžiama humanistine psichologija ir pedagogika, kurios pabrėžia žmogaus vientisumo bei visybiškumo idėją, akcentuoja saviraiškos ir saviugdos poreikių tenkinimo būtinybę bei neginčijamai akcentuoja asmenybės vertingumo, asmens kaip pagrindinės vertybės idėją (Bitinas B. 2000, Maslow, 2006).

Tyrimo metodai.

1. Mokslinės literatūros analizė, kuri atlikta siekiant atskleisti mokyklų tinklo pertvarką Lietuvoje bei savivaldybės veiklos ypatumus įgyvendinant mokyklų tinklo pertvarką ir mokinių pavežėjimą į mokyklas.

2. Dokumentų analizė, kurių pagalba, atskleistas savivaldybės švietimo skyriaus vaidmuo organizuojant ir valdant mokyklų tinklo pertvarkos ir mokinių pavežėjimo į mokyklas procesą.

3. Anketinės apklausos metodas taikytas tiriant mokyklų tinklo pertvarkos įgyvendinimą Pakruojo rajono Balsių pagrindinėje mokykloje.

Tyrimo imtis ir organizavimas.

Apklausoje dalyvavo 142 3 -10 kl. mokinių, 114 3 – 10 kl. mokinių tėvų ir 25 mokytojai iš Pakruojo rajono Balsių pagrindinės mokyklos.

Tyrimo etapai.

Pirmajame etape (2011 m.) buvo analizuojama filosofinė, pedagoginė, psichologinė ir vadybinė literatūra, interneto duomenų bazės. Literatūros studijos ir analizė leido tiksliau suformuluoti darbo temą, tyrimo tikslus ir uždavinius.

Antrajame etape (2011 m. birželio mėn. - 2012 m. sausio mėn.) atlikta Pakruojo rajono Balsių pagrindinės mokinių, tėvų, mokytojų anketinė apklausa.

Trečiajame etape (2012 m.) atlikta empirinio tyrimo kiekybinė analizė. Remiantis gautais rezultatais, patikrintos tyrimo hipotezės, suformuluotos tyrimo išvados.

Darbo naujumas / reikšmingumas.

1. Pagrįsta empiriškai idėja, kad ugdymo kokybės samprata yra daug platesnė, nei kokybiškesnis mokinių ugdymas didesnėje, turinčioje geresnę materialinę bazę, kvalifikuotus pedagogus, mokykloje. Pasak P.Gudyno, E.Uginčienės (2005), tam kad mokytojai galėtų efektyviai dirbti, svarbu, kad mokykloje būtų gera fizinė mokymosi aplinka, mokymasis mažesnėse klasėse teigiamai veikia mokinių, kurių socialinis ekonominis statusas yra žemesnis, pasiekimus. Be to, ugdymo kokybė toli gražu sąlygoja ne tik fizinė mokyklos aplinka, bet ir jos emocinė, socialinė, edukacinė, tame tarpe ir neformalioji, aplinka. Tuo tarpu pertvarkytų mokyklų mokinių galimybės gauti įvairiapusišką ugdymą(si) iš esmės nepadidėjo, o kai kuriais atvejais netgi tapo dar labiau apribotomis.

2. Pasinaudodami tyrimo rezultatais, mokyklos vadovai, galės tinkamai planuoti ir strategiškai valdyti ugdymo kokybę.

Darbo struktūra.

Darbo struktūrą sudaro įvadas, teorinės analizės ir empirinio tyrimo dalys; darbo pabaigoje pateikiamos išvados, rekomendacijos, literatūros sąrašas ir priedai. Darbo apimtis – 72 puslapiai (be priedų). Darbe pateikta: 3 lentelės, 38 paveikslai.

1. MOKYKLŲ TINKLO PERTVARKA

1.1. Mokyklų tinklo pertvarkos esmė

„Švietimas – veikla, kuria siekiama suteikti asmeniui visaverčio savarankiško gyvenimo pagrindus ir padėti jam nuolat tobulinti savo gebėjimus. Mokyti yra prigimtinė kiekvieno žmogaus teisė. Švietimas, kaip asmens, visuomenės ir valstybės ateities kūrimo būdas, grindžiamas žmogaus nelygstamos vertės, jo pasirinkimo laisvės, dorinės atsakomybės pripažinimu, demokratiniiais santykiais, šalies kultūros tradicijomis. Švietimas saugo ir kuria tautos tapatybę, perduoda vertybes, kurios daro žmogaus gyvenimą prasmingą, visuomenės gyvenimą – darnų ir solidarų, valstybės – pažangų ir saugų. Švietimas savo paskirtį geriausiai atlieka tada, kai jo raida lenkia bendrąją visuomenės raidą. Jis yra prioritetiškai valstybės remiama visuomenės raidos sritis“ (LR Švietimo įstatymas, 2011 m.).

Lietuvai įžengus į itin sparčios kaitos kupiną naujų iššūkių amžių, kuris kelia naujus reikalavimus ir asmeniui, ir visuomenei, ir juos ugdančiai švietimo sistemai. Švietimo kaita – dabarties būtinybė. Švietimas privalo nuolat keistis, kad deramai atliktų savo paskirtį, – tarnautų sparčiai kintančios visuomenės poreikiams.

Kaitos neįmanoma visapusiškai kontroliuoti, negalima jos pradėti arba sustabdyti. Tegalime tik bandyti ją veikti – suteikti norimą tempą, pageidaujama kryptį ar priimtinesnį pobūdį (Želvys, 1999).

„Kaita – tai natūralus, nuolat vykstantis procesas“, o „reforma – planuojamas, valdomas procesas makrolygiu“, bet kartu tai politinis procesas, susijęs su galių pasiskirstymu (Želvys, 1999, p. 69). Švietimo reforma Lietuvoje labai ištęsta, ir apima keletą raidos etapų, kuriuos galima išskirti pagal patvirtintus strateginius dokumentus. Įžanginį švietimo reformos įgyvendinimo etapą žymi Tautinės mokyklos koncepcija, kurios esminė mintis – sudaryti galimybę visoms buvusios Tarybų sąjungos respublikoms savarankiškai apsispręsti dėl švietimo sistemos sąrangos jų teritorijose.

Kas kalbama apie kaitą bendrąja prasme, tas tinka ir švietimo kaitai, nes politiniai pokyčiai švietimo srityje vyksta nuolat ir darosi vis spartesni (Hargreaves, 1999). Nė vienas svarbesnis pokytis viršutinėje švietimo grandyje neaplenkia ir apatinės grandies – mokyklos. Šiandieninė mokykla yra nuolat besikeičianti mokykla. Profesorius R. Želvys savo monografijoje „Švietimo vadyba ir kaita“ (1999) analizuodamas švietimo kaitos pobūdį, pastebi, kad švietimo santykis su kaita sudėtingesnis, nes švietimas – viena iš konservatyviausių socialinių institucijų. Tai, kad švietimas yra tradicijų besilaikanti ir inovacijoms besipriešinanti socialinė institucija, susiję su jo atliekamomis funkcijomis, o centrinė švietimo funkcija – kultūros perdavimas.

Tradiciškai mokyklų paskirtis - išlaikyti *status quo*, o ne inicijuoti kaitą, todėl susidūrusi su nuolat kintančiu dabartiniu laikotarpiu, mokykla išgyvena itin prieštarinę situaciją, o norėdama ir toliau sėkmingai atlikti socializacijos funkciją, mokykla turi keistis taip, kaip keičiasi ją supanti aplinka (Želvys, 1999).

Daugiau ar mažiau nuosekliai Lietuvos švietimo pertvarka vyksta visą dvidešimtmetį. Pagrindines jos nuostatas žymi dar 1992 m. Kultūros ir švietimo ministerijos patvirtinta bei po metų Respublikos Seime apsvarstyta Lietuvos švietimo koncepcija. Koncepcijos nubrėžta krašto švietimo modernizavimo kryptis išlieka svarbi ir šiandien. 2003 metais patvirtinta pirmoji Švietimo strategija, pradėjusi naują etapą Lietuvos švietimo reformoje. Dabartinė švietimo strategija skelbia tris pagrindinius tikslus: sukurti efektyvią ir darnią, atsakingu valdymu, taikliu finansavimu ir racionalių išteklių naudojimu pagrįstą švietimo sistemą; išplėtoti tęstinę, mokymąsi visą gyvenimą laiduojančią ir visiems prieinamą, socialiai teisingą švietimo sistemą; laiduoti švietimo kokybę, atitinkančią atviroje pilietinėje visuomenėje ir rinkos ūkyje gyvenančio asmens poreikius (Valstybinės švietimo strategijos nuostatos 2003 – 2012 m.).

Lietuvos Respublikos Seimui 2003 m. liepos 4 d. patvirtinus Valstybės švietimo plėtotos pagrindinius siekius iki 2012 metų švietimo reforma paspartėjo. Esminiu švietimo sistemos pertvarkos akcentu tapo mokyklų tinklo pertvarka. Mokyklų tinklo pertvarka Lietuvoje vyksta nuo 1999 metų, o jos pagrindines kryptis žymi 1999 metais Švietimo ir mokslo ministro patvirtintos Bendrojo lavinimo švietimo įstaigų tinklo pertvarkymo gairės, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-2004 metų veiklos programa bei 2003 metais Seimo priimtas Lietuvos Respublikos Švietimo įstatymas ir Valstybinės švietimo strategijos 2003-2012 metų nuostatos. Nuostatose numatyta valstybės ir visuomenės pastangomis sukurti efektyvumo, prieinamumo ir kokybės reikalavimus atitinkantį mokyklų tinklą (Švietimo gairės 2003 – 2012 m.), o Lietuvos Respublikos Švietimo įstatymas įpareigoja savivaldybes turėti pakankamą pradinio, pagrindinio, vidurinio ir neformaliojo švietimo programų teikėjų tinklą, užtikrinantį asmenų ugdymąsi ir jų teisę mokytis valstybine kalba.

Mokyklų tinklo pertvarka yra vienas iš veiksnių, sukursiančių sąlygas veiksmingai ugdyti įvairių gebėjimų ir poreikių vaikus ir jaunuolius, o tinklo optimizavimo paskirtis – „sukurti tokią mokyklų sistemą, kuri leistų kiekvienam mokiniui įgyvendinti savo teises į kokybiškas mokymosi sąlygas, pedagoginę, psichologinę, specialiąją pedagoginę pagalbą, išsilavinimo įgijimą pagal valstybės nustatytus standartus“ (Mokyklų tinklo pertvarkos metodinės rekomendacijos, 2004).

Mokyklų tinklo pertvarkai būdingas kompleksiskumas, daugiaplaniškumas. Jis turi politinę-ideologinę, demografinę, finansinę-ekonominę, vadybinę-organizacinę, teisinę, socialinę-psichologinę ir edukacinę dedamąsias (Merkys, G. ir kt., 2005).

Gerai sutvarkytas bendrojo lavinimo mokyklų tinklas yra viena svarbiausių švietimo prieinamumo, lygių galimybių mokytis ir būti ugdomam sąlygų. Jis turi užtikrinti valstybės numatytą švietimo paslaugų prieinamumą atsižvelgiant į mokinio gyvenamąją vietą, individualius mokymosi poreikius ir socialinę padėtį. Nuo 1999 metų Lietuvoje yra vykdoma bendrojo lavinimo mokyklų tinklo pertvarka, kurią paskatino du svarbiausi veiksniai – poreikis efektyviau panaudoti bendrajam lavinimui skirtas lėšas ir būtinybė užtikrinti kokybišką bendrąjį ugdymą kiekvienam vaikui (Švietimo problemos analizė Nr. 7, 2009).

1999 m. vasario 4 d. įsakymu Nr. 150 Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministerija patvirtino bendrojo lavinimo švietimo įstaigų tinklo pertvarkymo gaires, kurios nusakė mokyklų tinklo pertvarkos etapus, susietus su ugdymo turinio struktūrinimo darbais: profiline mokymo įvedimu, mokyklų tipų kaita. Šis dokumentas į Lietuvos švietimo raidą įnešė tiek teigiamų pokyčių, tiek ir didelių prieštaravimų. (R. Gruodinskas, 2007).

Optimalaus mokyklų tinklo formavimo atskaitos taškas – visų vietos bendruomenės vaikų ir suaugusiųjų bendrojo lavinimo ir neformalaus švietimo poreikių tenkinimas pagal jų gebėjimus. Mokyklos tinklo pertvarkos strateginis tikslas yra: mažinant tuščių mokymosi vietų skaičių ir racionaliau panaudojant švietimui skirtas lėšas, išsaugoti bei pagerinti švietimo kokybę, sudaryti sąlygas privalomojo ir visuotinio švietimo prieinamumui, švietimo įvairovei, galimybėms mokytis visą gyvenimą (Mokyklų tinko pertvarkos rekomendacijos, 2004).

Gerai sutvarkytas švietimo įstaigų tinklas užtikrina valstybės numatytą švietimo paslaugų pasirinkimą nepriklausomai nuo gyvenamosios vietos (regiono ar rajono, centro ar periferijos). Jis yra viena svarbiausių švietimo prieinamumo ir lygių galimybių mokytis ar būti ugdomam sąlygų. Siekiant sukurti optimalų mokyklų tinklą susiduriama su įvairiomis problemomis: istoriškai susiklostęs nevienodas ugdymo ar švietimo įstaigų tankumas ir jų tipų įvairovė; skirtingas gyventojų tankumas ir demografiniai pokyčiai įvairiose vietovėse; socialiniai kultūriniai ir ekonominiai regionų skirtumai; pačios švietimo sistemos struktūrinės reformos, sukuriančios naujus poreikius; nepakankamas, neefektyvus ar nevienodas švietimo finansavimas (Bendrąjį lavinimą teikiančių švietimo įstaigų tinklo pertvarkymo, 2011). Pasak Švietimo ir mokslo ministro A. Monkevičiaus, svarbiausias mokyklų tinklo pertvarkos tikslas – mokinio gerovė. Gerai sutvarkytas tinklas – tai patogiai pasiekiamas, gerai aprūpinta mokymo priemonėmis mokykla, stiprūs mokytojai, modernūs jų darbo metodai, mokyklų bendradarbiavimas ir palankios tolimesnio mokymosi galimybės (Mokyklų tinko pertvarkos rekomendacijos, 2004).

Išsilavinimo kokybė yra viena mokyklų tinklo pertvarkos priežasčių. Užuot izoliavus vaikus mažose, dažnai nykstančiose, mokyklose, verčiau juos atvežti į už kelių kilometrų esančią

geresnę mokyklą, kuri turi valgyklą, sporto salę, šiuolaikiškas mokymo priemones, kur vaikus mokys dalykų specialistai, o ne vienas penkis dalykus dėstantis mokytojas (Monkevičius, 2002).

1.2. Švietimo įstaigų tinklo pertvarką sąlygojantys veiksniai šalyje ir Pakruojuje

Informacinės technologijos padarė radikalią įtaką ekonomikos esmei – atsirado globali „žiniomis grindžiama“ ekonomika. Lietuvoje siekiant konkurencingos ekonomikos mokymasis visą gyvenimą tampa būtinybe (Mokymosi visą gyvenimą užtikrinimo strategija, 2004).

Mokymosi visą gyvenimą užtikrinimo strategijoje teigiama, kad svarbu „optimizuoti panaudojimą visų prieinamų išteklių, teikiamų valstybės, įmonių, savivaldybių, bendrijų, nevyriausybinų organizacijų ar individų, siekiant plėtoti visapusę, vientisą ir rentabilią mokymosi visą gyvenimą sistemą, siūlančią galimybių įvairovę profesiniam, socialiniam ir asmeniniam visų darbingo amžiaus individų ugdymuisi ir jaunimo paruošimui profesiniam gyvenimui, atitinkančiam aukščiausius Europos standartus“ (2004, p. 2).

Švietimas kelia bendruosius vertybinius: socialinio teisingumo, lygių galimybių, prieinamumo, veiksmingumo, racionalaus išteklių naudojimo, darnos, atsakingo valdymo, kokybės ir asmens poreikių tenkinimo tikslus, kurie glaudžiai siejasi su mokyklų tinklo optimizavimu (Bajoriūnaitė ir kt., 2004).

Esamas švietimo įstaigų tinklas, kaip ir visa švietimo struktūra, daugeliu atžvilgiu dar išlieka paveldėtas iš praeities. Esama švietimo įstaigų sistema nėra pakankamai racionali ir veiksminga, nes ji nepajėgia garantuoti lygių ugdymo(-si) galimybių, socialinio teisingumo, o kartu ir teikiamu paslaugų kokybės visiems mokiniams.

Gana negatyvus švietimo sistemos vertinimas pateikiamas Švietimo gairėse: „Naujas švietimo turinys per ligšiolinį reformos laikotarpį dažnai tiesiog piltas į senas formas. Deja, šios formos šiandien jau nepajėgia užtikrinti nei švietimo sistemos efektyvumo, nei kokybės, nei socialinio teisingumo. Būtina pasiekti, kad tinklas atitiktų šiuolaikinės visuomenės mokymosi poreikius bei paklausa ir realias finansines valstybės bei savivaldybių galimybes“ (Švietimo strategija 2003-2012 m.).

Švietimo valdymo informacinės sistemos duomenys rodo, kad nuo 2002 iki 2008 metų įvyko svarbių mokyklų tinklo pokyčių – labai sumažėjo mokyklų kaip savarankiškų įstaigų (turinčių juridinio asmens statusą) skaičius ir įsivertino labiau specializuoti mokyklų tipai (atskiros pradinės mokyklos, pagrindinės mokyklos, gimnazijos). Sumažėjo pradinių mokyklų skaičius, bet pačios pradinės mokyklos padidėjo, vietoj anksčiau buvusių mažų savarankiškų kaimo mokyklų įsteigta nemažai pradinio ir pagrindinio ugdymo skyrių. Išaugo gimnazijų skaičius, gimnazija įsivertino kaip pagrindinis vidurinį išsilavinimą teikiantis mokyklos tipas.

Vidurinių ir pagrindinių mokyklų skaičius mažėjo panašiai, tačiau vidurinėse mokyklose mokinių mažėjo sparčiau nei pagrindinėse mokyklose – taigi, pagrindinės mokyklos kaip mokyklos tipo pozicijos sustiprėjo (Švietimo problemos analizė Nr.7, 2009).

Vykdyti mokyklų tinklo optimizavimą yra sudėtinga, nes švietimas yra laikomas viena konservatyviausių socialinių institucijų. Pagal prisirišimą prie tradicijų, švietimas kartais lyginamas su bažnyčia. „Mokyklos buvo sukurtos tam, kad perduotų žmonijos sukauptą patirtį, puoselėtų savo tautos kultūrą, papročius bei tradicijas ir kartu atliktų socializacijos funkciją – padėtų augančiai kartai prisitaikyti ir priimti nusistovėjusią socialinę sanklodą” (Hopkins, D. Ainslow, M., West, M. 1998). Uždarius vienintelę kaimo mokyklą, prarandamas ir paskutinis kultūros židinys kaime.

Bendrojo lavinimo mokyklų tinklo pertvarka – vienas iš svarbiausių švietimo sistemos atnaujinimo kriterijų, vienas iš pagrindinių švietimo atsinaujinimo kokybinių ir kiekybinių rodiklių. Valstybinės švietimo strategijos 2003 – 2012 metų gairėse numatyta mokyklų tinklo pertvarkos paskirtis:

- sukurti efektyvumo, prieinamumo ir kokybės reikalavimus atitinkantį mokyklų tinklą savivaldybėje;
- pakankamai turėti pradinio, pagrindinio ir vidurinio bei neformaliojo švietimo programų teikėjų;
- sudaryti kokybiškas sąlygas visiems vietos bendruomenės nariams ugdytis bei užtikrinti pedagoginę, psichologinę, specialiąją ir socialinę pedagoginę pagalbą;
- užtikrinti išsilavinimo įgijimą pagal valstybės nustatytus išsilavinimo standartus.

Analizuojant kaitą sąlygojančius veiksnius, išryškėja pedagogo veiklos svarba kaitos laikotarpiu. Orientacija į visapusišką moksleivio asmenybės ugdymą praplečia ir būsimųjų mokytojų vaidmenų spektrą: mylintis ir rūpestingas pagalbininkas, patarėjas ir vadovas, socializatorius ir informacijos pateikėjas (Butkienė, Kepalaitė, 1994).

Švietimas kelia bendrųjų vertybių – socialinio teisingumo, lygių galimybių, prieinamumo, veiksmingumo, racionalaus išteklių naudojimo, darnos, atsakingo valdymo, kokybės, asmens poreikių tenkinimo – puoselėjimo tikslų. Remiantis „Mokyklų tinklo pertvarkos metodinėmis rekomendacijomis“ (2004) galima teigti, kad mokyklų tinklo pertvarką lemiantys veiksniai yra šie:

1. Bendrojo lavinimo prieinamumo ir lygių galimybių jį įgyti didinimas:

- vienodas mokyklos prieinamumas suprantamas kaip pakankamas įvairaus tipo mokyklų tinklas;
- išplėtotas suaugusiųjų švietimas;

- atvira bendrojo lavinimo mokyklų sistema specialiųjų poreikių mokiniams, kurioje vietinių švietimo įstaigų administratoriai ir mokyklų vadovai teikia išskirtinį dėmesį mokinių specialiesiems ugdymosi poreikiams, sudaro pozityvią atmosferą jų atžvilgiu;
 - ugdymo turinys pritaikytas specialiųjų poreikių vaikų reikmėms, teikiama įvairiopa papildoma pagalba ir parama garantuojanti kokybišką ugdymą
 - mokytojai paruošti dirbti su specialiųjų poreikių turinčiais mokiniais;
 - teikiamos socialinės paslaugos ir pedagoginė pagalba socialinę atskirtį patiriantiems vaikams;
 - teikiama pagalba gabiems, migruojančių, tautinių mažumų šeimų vaikams;
 - garantuojamas saugus kiekvieno kaime gyvenančio toliau nei 3 km nuo mokyklos vaiko pavežėjimas;
 - sudaromos sąlygos mokytis gydymo įstaigoje, savarankiškai;
 - suartintas bendrasis lavinimas ir profesinis mokymas;
 - sukuriamos sveikos ir saugios ugdymosi sąlygos mokyklose;
 - patrauklus mokymas(-is): įvairios ir lanksčios programos, individualizuojamas ugdymo turinys, mokymo metodai pritaikomi kiekvienam mokiniui, teikiamos mokymosi konsultacinės paslaugos.

2010/2011 m.m. Pakruojo rajono mokyklose dirbo tik viena psichologė - „Žemynos“ pagrindinėje mokykloje. Tais pačiais mokslo metais dirbo 28 specialieji pedagogai, logopedai. Nuo 2010 m rugsėjo 1 d. rajono mokyklose dirba 9 sveikatos priežiūros specialistės.

2010/2011 m.m. Pakruojo rajono bendrojo lavinimo mokyklose buvo 773 mokiniai turintys specialiuosius poreikius, tai yra 22,19 % visų besimokančių mokinių. Viena specialiajam pedagogui, logopedui vidutiniškai teko 28 mokiniai.

Remiantis Pakruojo rajono Vaiko teisių apsaugos duomenimis 2011 m. rugsėjo 1 d. socialinės rizikos šeimų, auginančių vaikus, apskaitoje buvo 162 šeimos, jose augo 141 vaikas.

Pakruojo rajono Suaugusiųjų ir jaunimo švietimo centre 2010/2011 m.m. mokėsi 53 suaugę, anksčiau praradę motyvaciją mokytis, kurie siekia įgyti pagrindinį ar vidurinį išsilavinimą.

Vykdant Sveikatos apsaugos ministro įsakymu Nr. V – 60 patvirtintą Lietuvos higienos normą bendrojo lavinimo mokykloms, mokiniai turi kasmet iki rugsėjo 15 dienos, mokyklos įgaliotam asmeniui pateikti vaiko sveikatos pažymėjimą, joje surašyta visa informacija apie vaiko profilaktinio sveikatos patikrinimo rezultatus. Remiantis Pakruojo rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuro duomenimis 2010 metais Pakruojo rajono mokyklose mokėsi 3375 mokiniai, iš jų sveikatą patikrino 3310 mokinių. Tai sudaro 98 proc. visų mokinių (2009 metais - 95,82 proc.). Iš visų, profilaktiškai patikrintų moksleivių, tik 21,54 proc. yra visiškai sveiki,

neturintys jokių sveikatos sutrikimų. Profilaktiškai patikrintiems moksleiviams nustatyta 3576 įvairių sveikatos sutrikimų: kariesas - 721, netaisyklinga laikysena - 408, skeleto - raumenų sistemos sutrikimai - 279, skoliozė - 29, regos sistemos sutrikimai - 352, trumparegystė - 513, toliaregystė - 33, endokrininės sistemos - 480, kvėpavimo sistemos sutrikimų - 219, širdies – kraujagyslių sistemos sutrikimai - 176, nervų sistemos sutrikimai - 108, netaisyklingas dantų dygimas - 64, kalbos defektai - 85.

Mokyklos pasiekiamumo klausimas, vienas iš svarbiausių socialinės pagalbos teikimo veiksnys, kuris užtikrina galimybę mokiniui dalyvauti ugdymo procese. Plačiau apie mokinių pavežėjimo organizavimą Pakruojo rajone bus analizuojama 3 skyriuje.

2. Mokyklos struktūra ir ugdymo turinio reforma. Mokyklų tinklo pertvarkos metodinėse rekomendacijose (2004) rašoma, kad, bendrojo lavinimo mokyklos ugdymo turinys baigiamas reformuoti, tačiau mokyklose palankios sąlygos tinkamai įgyvendinti ugdymo turinį koncentrais dar neužtikrintos. „Netinkamas darbo organizavimas, didelė mokytojų darbo aprėptis, specializacijos stoka ugdymo kokybės augimo nebeužtikrina. Būtina atsisakyti linijinio mokymo sistemos, realiai pereiti nuo hierarchiško mokyklos valdymo prie demokratinio, stiprinti viduriniąją mokyklos valdymo grandį, proporcingai išdalyti mokytojų dėmesį visų pakopų mokiniams, ypač jį sustiprinti pagrindinio ugdymo pakopoje“ (Bajoriūnaitė ir kt., 2004, p. 12).

Ypač svarbų vaidmenį atlieka ugdymo turinio kaita, kuri viena iš pirmųjų neišvengiamai turi reaguoti į reformą, todėl švietimo reformos problemų ir rūpesčių kontekste ypač svarbi ugdymo proceso tobulinimo grandis (Gaigalienė, Makarkaitė, 1999).

2007 m. patvirtintoje *Bendrojo lavinimo ugdymo turinio formavimo, vertinimo atnaujinimo ir diegimo strategijoje* įtvirtintas naujas požiūris į ugdymo turinį, paremtas šiuolaikinės edukologijos idėjomis ir gerąja tarptautine praktika. Įgyvendinant ugdymo turinio strategijos prioritetus 2008 m. buvo atnaujintas pagrindinis ugdymo turinį reglamentuojantis dokumentas – *Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrosios programos*. Valstybės lygmeniu rengiamas ir patvirtinamas pagrindinis ugdymo turinį reglamentuojantis dokumentas – *Bendrosios programos* – kelia bendruosius ugdymo tikslus visoms šalies mokykloms, apibrėžia mokinių mokymosi pasiekimus ir aprašo ugdymo proceso gaires. Šie dokumentai sudaro galimybes mokykloms ir mokytojams kelti savo tikslus, atspindinčius kiekvieno mokinio ar mokyklos bendruomenės poreikius, atsižvelgti į mokytojų patirtį bei turimus išteklius. Mokykla ir mokytojai pasirenka ugdymo planavimo, ugdymo proceso organizavimo, mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo, vertinimo informacijos panaudojimo būdus, priima sprendimus dėl ugdymo turinio integravimo, diferencijavimo ir individualizavimo (Motiejūnienė E., Žadeikaitė L., 2009).

3. Mokyklinio amžiaus vaikų skaičiaus kaita. Tai turi tiesioginę įtaką neišvengiamai mokyklų tinklo pertvarkai. Statistiniai duomenys rodo, kad kiekvienais metais mažėja

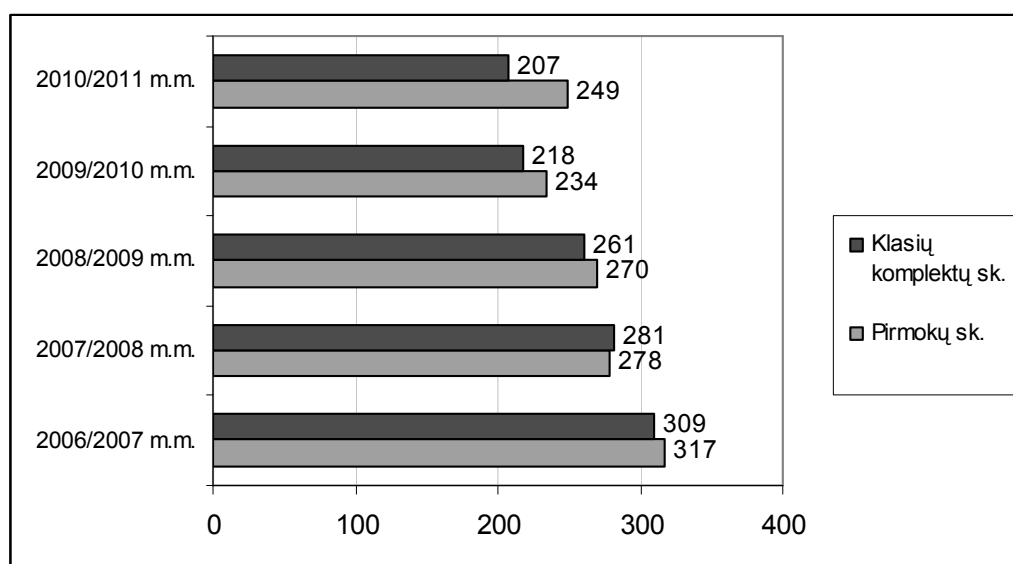
gimstamumas, mokyklinio amžiaus vaikai kartu su tėvais emigruoja, tai tiesiogiai lemia, kad į mokyklas ateina vis mažiau vaikų.

2001 m. Pakruojo rajone gyveno 29458 gyventojai, 2005 m. - 28677 gyventojai, o 2011m. – 23587 gyventojai, taigi per dešimtmetį sumažėjo 19,0 %, tai yra 5871 gyventojų.

Pagal Pakruojo metrikacijos skyriaus statistikos duomenis, per 2011 metus gimė 230 vaikai, lyginant su 2010 metais, 5 vaikais daugiau (2010 m. gimė 225 vaikai).

Pirmokų skaičius kasmet palaipsniui mažėja (žr. 2 pav.). Jei 2006/2007 m.m. pirmokų buvo 317, tai 2010/2011 m.m. į klases atėjo 249, tai yra 68 pirmokais mažiau. Mažėjantis vaikų gimstamumas, emigracija, mažina ir klasių komplektų skaičių (žr. 2 pav.). Per paskutinius penkerius metus klasių komplektų skaičius nuo 309 sumažėjo iki 207.

Pakruojo rajono savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų tinklo pertvarkos 2012-2015 metų bendrajame plane numatyta, kad 2015 m. rugsėjo 1 d. sumažės iki 2657 mokinių, klasių komplektų skaičius sumažės iki 153.

1 pav. Pirmokų ir klasių komplektų skaičius Pakruojo rajono mokyklose

(<<http://www.svis.smm.lt/naujas/statistika/statistika.php>>)

4. Mokinių ir mokyklų skaičius. Mokyklų tinklo pertvarkai, mokyklų skaičiaus kaitai, ugdymo įstaigose įgyvendinamoms programoms (priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio, vidurinio ir kt.) tiesiogiai įtakoja mokinių skaičius. Mažėjantis mokinių skaičius lemia ir mažėjantį mokyklų skaičiaus poreikį, nes išlaikyti pustuštę mokyklą Valstybei, savivaldybėms yra per brangu.

Mokyklose vaikų skaičius kasmet mažėja. Kaip matyti iš duomenų pateiktų 1 lentelėje mokinių skaičius per paskutinius penkerius metus sumažėjo nuo 4416 iki 3483 mokinių - 933 mokiniams, tai yra sumažėjimas 21,12 %.

Mokyklų skaičius Pakruojo rajone 2010/2011 m.m. lyginant su 2006/2007 m.m. sumažėjo beveik tūkstančiu – 933 mokiniais (žr. 1 lentelė). Lygiagrečiai mažėjo ir mokyklų skaičius – sumažėjo 7. Per paskutinius penkerius metus uždaryta: 1 mokyklos skyrius, 1 filialas bei 5 pagrindinės mokyklos. Nepakito tik vidurinės, gimnazijos ir stabili išliko pradinė mokykla, esanti rajono centre, tačiau jau 2012 m. ji bus reorganizuota į „Žemynos“ pagr. mokyklos skyrių.

1 lentelė

Mokinių ir mokyklų skaičiaus pokytis Pakruojo rajone (sudaryta autorės)

Mokslo metai	Mokinių skaičius	Mokyklų skaičius						
		Iš viso	pradinė	pagrindinė	vidurinė	gimnazija	filialas	skyrius
2006/2007	4416	21	1	12	3	2	2	1
2007/2008	4081	21	1	12	3	2	2	1
2008/2009	3874	18	2	11	3	2	-	-
2009/2010	3634	15	1	7	3	2	2	-
2010/2011	3483	14	1	7	3	2	1	-
Skirtumas tarp 2006/2007 ir 2010/2011 m.m.	-933	-7		-5			-1	-1

Didžiosios Britanijos mokslininkas T.M.Hind'as įrodė, kad jei mažėjant mokinių skaičiui mokyklų tinklas netvarkomas, lėšos vienam mokiniui padidėja maždaug tiek pat procentų, kiek procentų sumažėja mokinių (Mokyklų tinklo pertvarkos metodinės rekomendacijos, 2004).

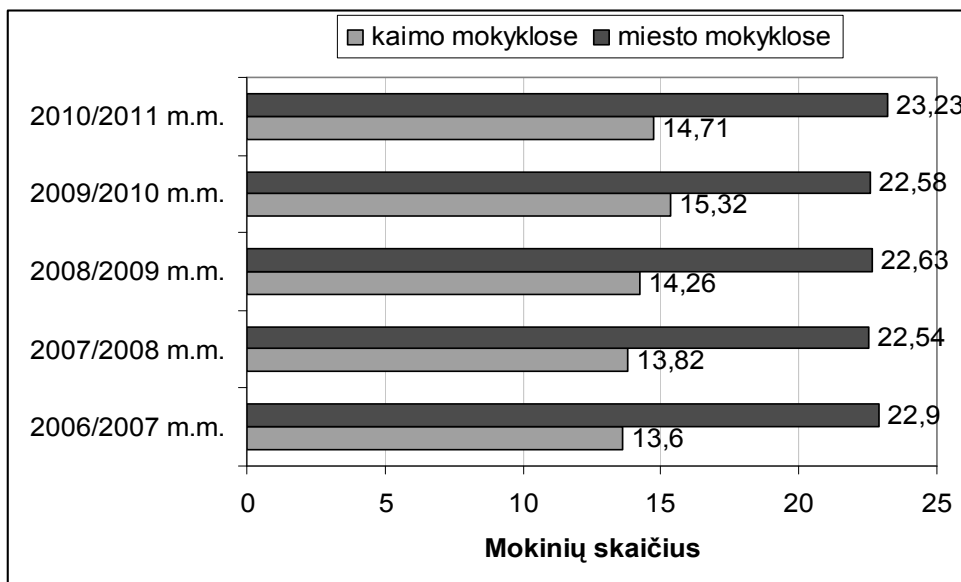
5. Mokinių skaičius klasėje ir mokytojų skaičius. Mokyklų tinklo pertvarkos metodinėse rekomendacijose teigiama, kad vidutinio mokinių skaičiaus klasės komplekte bei mokinių, tenkančių vienam visu etatu (18 kontaktinių valandų) dirbančiam mokytojui, skaičiaus rodikliai parodo, ar racionaliai naudojamos ugdymui bendrojo lavinimo mokyklose skiriamos lėšos.

2 lentelė

Didelių ir mažų mokyklų problemos (Švietimo problemos analizė Nr.3, 2006)

Labai didelėje mokykloje	Labai mažoje mokykloje
<ul style="list-style-type: none"> • mokiniai dažnai mokosi keliomis pamainomis; • vienam mokiniui paprastai tenka mažiau mokymosi ploto, nei numato sanitarinės higieninės normos; • sunkiau organizuoti papildomą mokinių ugdymą, mokyklos bendruomenės ir mokytojų veiklą; • mokytojai ir mokiniai ne visada pažįsta vieni kitus 	<ul style="list-style-type: none"> • mokiniui (ypač aukštesniųjų klasių) sunkiau užtikrinti jo poreikius atitinkančią mokomųjų dalykų ir programų kursų pasiūlą; • mokytojui, ypač jei jis moko dalyko, kuriam ugdymo plane skiriamas mažesnis pamokų per savaitę skaičius, sunkiau gauti pagal pedagoginę normą reikiamą pamokų per savaitę skaičių; • mokyklai ne visada užtenka valstybės skiriamų mokinio krepšelio lėšų, todėl savivaldybė – mokyklos steigėja, – siekdama užtikrinti ugdymo proceso kokybę, turi perskirstyti mokinio krepšelio lėšas mokykloms (iki 5 proc. visų savivaldybei skirtų mokinio krepšelio lėšų); • kai mokiniui tenka kur kas daugiau mokymosi ploto, nei numato sanitarinės higieninės normos, arba kai vienam mokytojui vidutiniškai tenka mažiau mokinių, yra neracionaliai eikvojamos švietimui skiriamos lėšos.

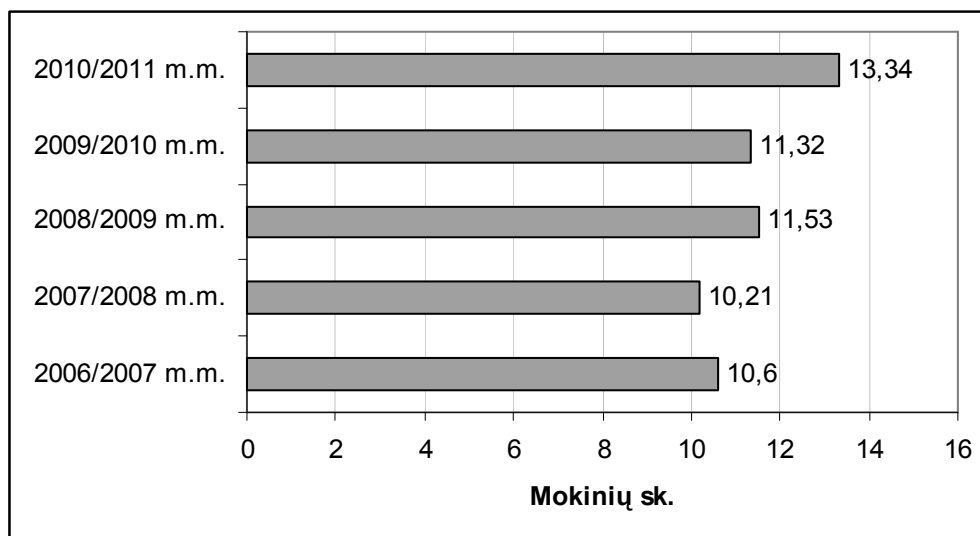
Pakruojo rajono mokyklose vidutinis mokinių skaičius klasės komplekte pateikiamas 2 pav. Išanalizavus duomenis galime teigti, kad nuo 2006/2007 m.m. jis labai žymiai nesikeitė: kaimo mokyklose 2010/2011 m.m. lyginant su 2006/2007 m.m. padidėjo nuo 13,6 iki 14,71 mok., o miesto mokyklose – nuo 22,9 iki 23,23 mok., tai lėmė klasių komplektų mažėjimas ir mažų mokyklų uždarymas.

2 pav. Vidutinis mokinių skaičius klasės komplekte kaimo ir miesto mokyklose Pakruojo r.

(<http://www.svis.smm.lt/naujas/statistika/statistika.php>)

Mokinių, tenkančių vienam mokytojui Pakruojo r., skaičius pateikiamas 2 pav., kuriame matyti, vykdant mokyklų tinklo pertvarką, mokinių, tenkančių vienam mokytojui, skaičius išaugo, 2006/2007 m.m. buvo 10,6, o 2010/2011 m.m. – 13,34.

3 pav. Mokinių, tenkančių vienam mokytojui, skaičius Pakruojo rajone

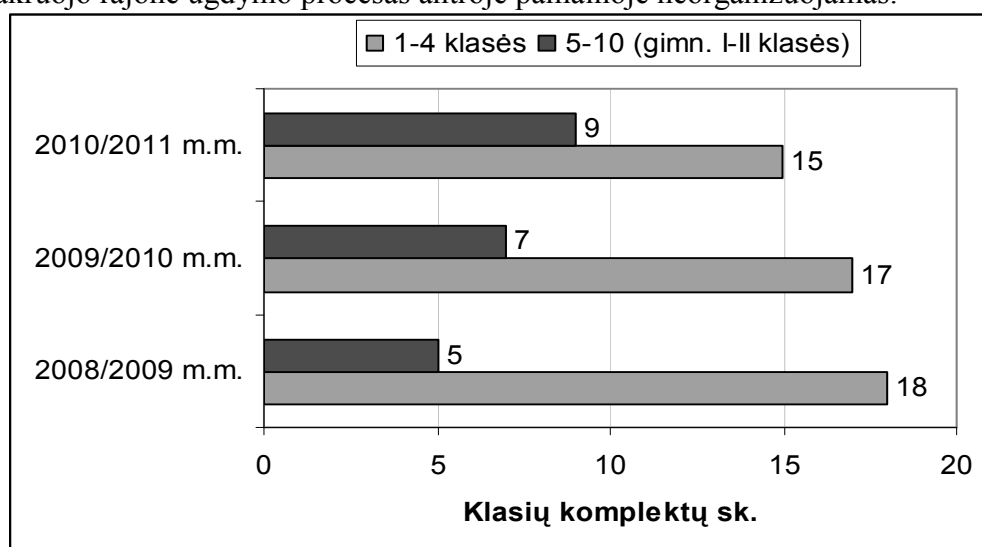
(<http://www.svis.smm.lt/naujas/statistika/statistika.php>)

6. Mokinių skaičius mokykloje ir mokymosi sąlygos. Neretai bendrojo lavinimo mokyklos dydis sąlygoja mokymosi sąlygas ir kokybę. Dėl mažo mokinių skaičiaus, ypatingai kaimo vietovėse, ugdymo procesas organizuojamas jungtinėse klasėse. Kokia ugdymo kokybė, jei tuo pačiu metu vieni vaikai sprendžia matematikos užduotis, o kiti daro kūrybinius darbus.

Mokiniams ugdomiems antroje pamainoje nesudaromos lygios galimybės dalyvauti papildomojo ugdymo veikloje, jie greičiau pervargsta, nes darbotvarkė neatitinka higienos reikalavimų. Antroji pamaina – dažniausiai renovuojamų mokyklų problema.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. birželio 14 d. nutarimu Nr. 746 „Dėl bendrojo lavinimo, specialiojo ugdymo, profesinio mokymo mokyklų, pagalbą mokiniui, mokytojui ir mokyklai teikiančių įstaigų steigimo, reorganizavimo, likvidavimo ir pertvarkymo kriterijų sąrašo patvirtinimo (Žin., 2004, Nr. 95 – 3510, 2011, Nr. 38-1818) nurodoma, kad vaikų skaičius priešmokyklinio ugdymo grupėje turi būti ne didesnis kaip 20 ir ne mažesnis kaip 5 vaikai (6.1 punktas); ne daugiau kaip 24 mokiniai, kai mokoma pagal pradinio ugdymo programą ir ne daugiau kaip 30 mokinių, kai mokoma pagal pagrindinio ir/ar vidurinio ugdymo programas (6.2. punktas); vienas sutrikusio ar riboto intelekto, kurčias, neprigirdintis, aklas, silpnaregis, turintis judesio ir padėties sutrikimų, kompleksinių sutrikimų, elgesio ar žymių kalbos ir komunikacijos sutrikimų mokinys prilyginamas 2 tos klasės, kurioje mokosi mokiniams, todėl atitinkamai mažinamas maksimalus nustatytas skaičius.

Pakruojo rajone ugdymo procesas antroje pamainoje neorganizuojamas.

4 pav. Jungtinių klasių komplektų skaičius Pakruojo rajone

(<<http://www.svis.smm.lt/naujas/statistika/statistika.php>>)

2010/2011 m.m. lyginant su 2008/2009 m.m. jungtinių 1-4 klasių sumažėjo nuo 18 iki 15, bet jungtinių 5 – 10 klasių padaugėjo.

2008/2009 m.m.: iš 18 jungtinių, 1-4 klasių, 1 buvo sujungta iš trijų klasių ir 1 klasėje mokėsi 4 sujungtos klasės; 5-10 kl. (gimn.I-II klasės) buvo 5 jungtinės iš 2 klasių.

2009/2010 m.m.: iš 17 jungtinių, 1-4 klasių, 2 buvo sujungtos iš trijų klasių; 5-10 kl. (gimn.I-II klasės) buvo 7 jungtinės iš 2 klasių.

2010/2011 m.m.: iš 15 jungtinių, 1-4 klasių, 2 buvo sujungtos iš trijų klasių; 5-10 kl. (gimn.I-II klasės) buvo 8 jungtinės iš 2 klasių ir 1 jungtinė iš 3 klasių.

7. Pagrindinio ir vidurinio išsilavinimo siekiančių mastai profesinėse mokyklose.

Šis rodiklis apsprendžia galimybę šalies profesinėse mokyklose įsigyti profesinę kvalifikaciją, pagrindinį ir net vidurinį išsilavinimą. Lietuvos profesinės mokyklos nėra tokios paklausios kaip Europos Sąjungos šalyse, kur mokosi du kartus daugiau moksleivių. Lietuvoje veikia 82 profesinės mokyklos, tačiau pagal statistinius duomenis, mokinių skaičius vis auga: 2005/2006 m.m. - priimti 20522 mokiniai, 2008-2009 m.m. – 20518 mokiniai, 2009-2010 m.m. – 22659 mokiniai (<<http://www.svis.smm.lt/naujas/statistika/statistika.php>>).

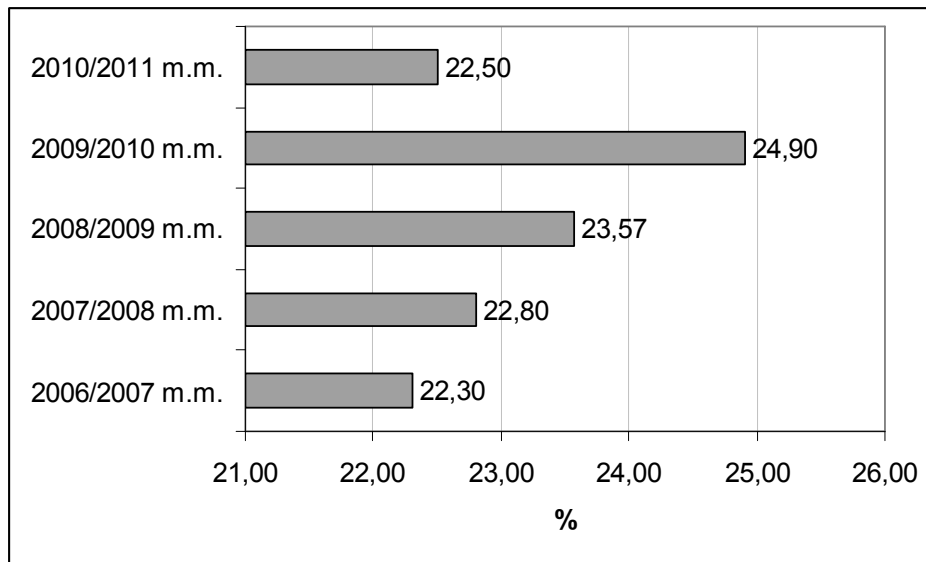
Kaitos procese diegiama naujovė – steigiami technologinių gimnazijų skyriai profesinėse mokyklose. Technologinės gimnazijos tipas vertinamas kaip žymiai patrauklesnė ugdymo forma mokiniams, neturintiems polinkio į akademines studijas.

8. Specialiųjų poreikių mokinių ugdymas. Specialiųjų poreikių vaikams siekiama sudaryti galimybę mokytis bendrojo lavinimo mokyklose, tačiau ugdymo turinys turi būti pritaikytas jų gebėjimams. Moksleiviai, ugdomi tokiomis sąlygomis, gali pasiekti didžiausią ugdymosi pažangą, socialinę integraciją.

„Švietimo prieinamumas užtikrinamas pritaikant mokyklos aplinką, teikiant psichologinę, specialiąją pedagoginę, specialiąją ir socialinę pedagoginę pagalbą, aprūpinant ugdymui skirtomis techninės pagalbos priemonėmis mokykloje ir specialiosiomis mokymo priemonėmis, kitais įstatymų nustatytais būdais“ (LR Švietimo įstatymas, 2011). Negaudami tinkamos individualios ir specialiosios pagalbos, moksleiviai praranda mokymosi motyvaciją, pradeda nelankyti mokyklos, blogėja mokymosi rezultatai.

Pakruojo rajono mokyklose specialiųjų poreikių turinčių mokinių dalis (%), lyginant su bendru mokinių skaičiumi (žr. 5 pav.) per paskutinius penkerius metus kito nežymiai. 2006/2007 m.m. sudarė 22,30 % visų mokinių. Vėliau kasmet jis didėjo, 2009/2010 m.m. specialiųjų poreikių mokiniai sudarė ketvirtadalį visų mokinių, t.y. 24,90 %. 2010/2011 m.m. sumažėjo mokinių, turinčių specialiuosius poreikius iki 22,5 % visų mokinių.

Rajone veikia viena, Linkuvos specialioji mokykla, kurioje mokosi Pakruojo rajone gyvenantys sutrikusio intelekto vaikai, nepajėgiantys mokytis kartu su bendraamžiais bendrojo lavinimo mokyklose.

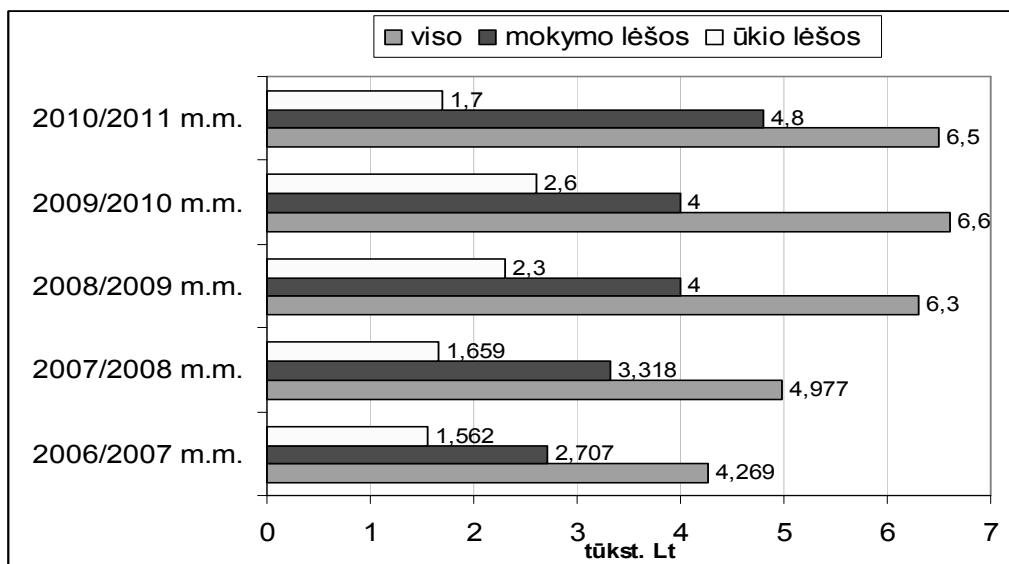

5 pav. Spec. poreikių turinčių mokinių dalis (%), lyginant su bendru mokinių skaičiumi
(<http://www.svis.smm.lt/naujas/statistika/statistika.php>)

9. Išlaidos labai mažose mokyklose. Lietuvoje įvedus mokinio krepšelio metodiką yra pastebimas skirtumas tarp vieno mokinio kainos didelėje mokykloje ir mažoje. Mokinio mokymas mažoje mokykloje kainuoja žymiai brangiau. Mokytojas mažakomplektėje mokykloje dirba su keliais mokiniiais klasėje, todėl „mokinio krepšelis“ nepadengia visų ugdymo proceso išlaidų.

Mokinio krepšelio lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodikoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. birželio 27 d. nutarimu Nr. 785 (Žin., 2001, Nr. 57-2040; 2009, Nr. 158-7134), nurodyta, kad ugdymo proceso organizavimo ir valdymo, mokyklos bibliotekos darbuotojų išlaikymo, psichologinės, specialiosios pedagoginės, socialinės pedagoginės pagalbos organizavimo dedamoji mokinio krepšelio dalyje, skirtoje darbo užmokesčiui, sudaro vidutiniškai 14 proc. (nuo 8 iki 20 procentų). Pakruojo rajono savivaldybės mokyklose ši dedamoji jau dabar vidutiniškai sudaro 21,6 proc. (nuo 16,7 iki 40 proc.) (Pakruojo 2012 -2015 planas).

Pakruojo rajone vienam mokiniui tenkanti lėšų suma 2010/2011 m.m. lyginant su 2006/2007 m.m. išaugo 2,231 tūkst. Lt (žr. 6 pav.). Mokymo lėšos augo priklausomai nuo mokinio krepšelio skaičiavimo metodikos, 2010/2011 m.m. lyginant su 2006/2007 m.m. išaugo 2,093 tūkst. Lt. Labiausiai kito ūkio lėšos, skiriamos iš rajono biudžeto. Daugiausiai ūkio lėšų vienam mokiniui buvo skiriama 2009/2010 m.m. – 2,6 tūkst. Lt, tačiau ekonominės krizės metu, 2010/2011 m.m. jos sumažėjo iki 1,7 tūkst. Lt vienam mokiniui.

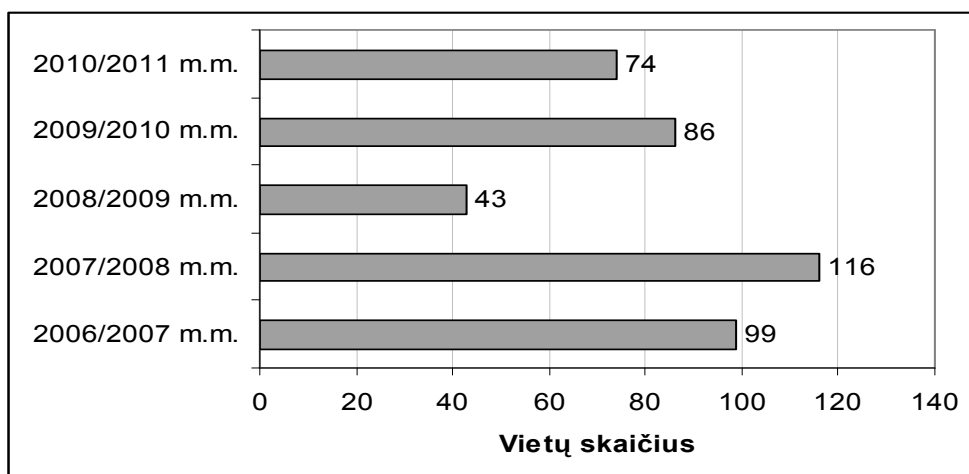
6 pav. Vienam priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programos mokiniui tenkanti lėšų suma (tūkst. Lt) Pakruojo rajone

(<<http://www.svis.smm.lt/naujas/statistika/statistika.php>>)

10. Tuščios mokymosi vietos. Tuščios mokymo(si) vietos susidaro, kai klasės nesukomplektuojamos iki mokinio krepšelio metodikoje nustatyto minimalaus mokinių skaičiaus.

Pagrindinis tikslas, kuris buvo numatytas – mažinant tuščių mokymosi vietų skaičių ir racionaliau panaudojant švietimui skirtas lėšas, išsaugoti bei pagerinti švietimo kokybę, sudaryti sąlygas privalomojo ir visuotinio švietimo prieinamumui, švietimo įvairovei, galimybėms mokytis visą gyvenimą“ (Mokyklų tinklo pertvarkos metodinės rekomendacijos, 2004).

Didžiausias tuščių mokymosi vietų skaičius Pakruojo rajone buvo 2007/2008 m.m. (žr.7 pav.) – 116 mokymosi vietų. Vykdamas mokyklų tinklo pertvarkos planą Pakruojo rajone šis skaičius 2008/2009 m.m. lyginant su 2007/2008 m.m. sumažintas net 63 %, iki 43 tuščių vietų. 2009/2010 m.m. ir 2010/2011 m.m. tuščių mokymosi vietų skaičius vėl išaugo.

7 pav. Tuščių mokymosi vietų skaičius Pakruojo rajone

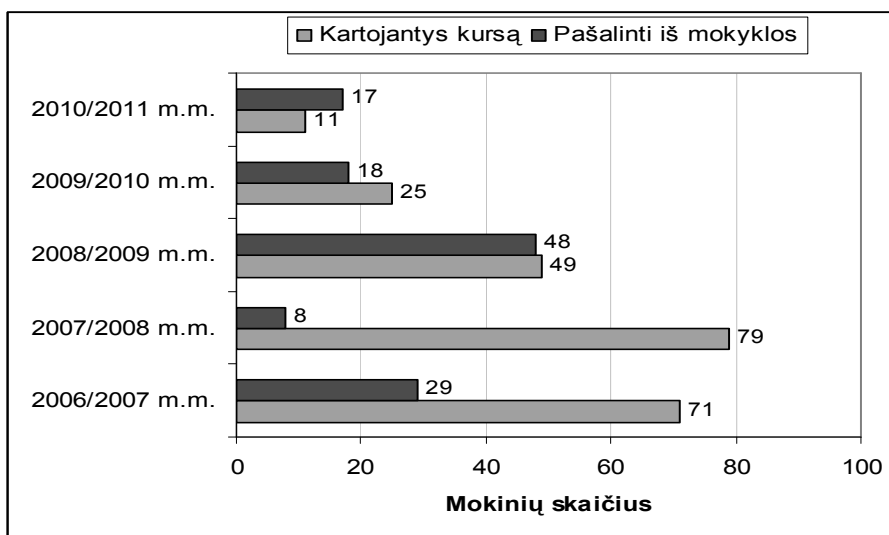
(<<http://www.svis.smm.lt/naujas/statistika/statistika.php>>)

11. Bendrojo lavinimo sistemos veiksmingumas. Mokyklų tinklo racionalizavimas tik tuomet prasmingas švietimo bendruomenei, kai sutaupytos lėšos paliekamos švietimo sistemoje, t.y. nukreipiamos jos veiksmingumui didinti (Mokyklų tinklo pertvarkos metodinės rekomendacijos, 2004).

Vidinių bendrojo lavinimo sistemos veiksmingumą ir mokslo prieinamumą rodo pagrindinio ir vidurinio mokslo baigimo, kurso kartojimo ir iškritimo iš mokyklos rodikliai. Mokyklų tinklo pertvarka Pakruojo rajone sudarė sąlygas pagerinti ugdymo(si) kokybę. Sėkmingai baigusią pagrindinio ugdymo programą dešimtokų dalis išaugo nuo 94,1 % 2007/2008 m. m. iki 98,4 %. 2010/2011 m. m. Abiturientų, įgijusių vidurinių išsilavinimą, dalis per tą laiką padidėjo nuo 95,9 % iki 97,7 % (<<http://www.svis.smm.lt/naujas/statistika/statistika.php>>).

Kursą kartojančių mokinių dalis per paskutinius penkerius metus sumažėjo nuo 1,61 % iki 0,32 % (žr. 7 pav.) , jeigu 2006/2007 m.m. buvo 71 mokinys kartojantis kursą, o 2007/2008 m.m. šis rodiklis buvo išaugęs net iki 79 mokinių (1,94 %), tai 2010/2011 m.m. kartojančių kursą buvo 11 mokinių.

Pašalintų iš mokyklos mokinių dalis sumažėjo nuo 0,66 % iki 0,49 % (žr. 8 pav.) , jeigu 2006/2007 m.m. buvo pašalinti 29 mokiniai, o 2008/2009 m.m. šis rodiklis buvo išaugęs net iki 48 mokinių (1,24 %), tai 2010/2011 m.m. pašalinta iš mokyklos 17 mokinių.

8 pav. **Kartojančių kursą ir pašalintų iš mokyklos mokinių skaičius Pakruojo rajone**
(<http://www.svis.smm.lt/naujas/statistika/statistika.php>>)

Norint užtikrinti kokybę, prieinamumą ir lygias galimybes, nepakanka vadovautis tik dokumentais, būtina išnagrinėti situaciją vietoje, matyti demografinės tendencijas, vietos bendruomenės poreikius bei finansavimo galimybes. Mokyklų tinklo pertvarka bus sėkmingesnė, jei prieš priimant sprendimus bus viešai tariamasi, konsultuojamasi, atliekami atitinkami tyrimai ir pan.

2. UGDYMO KOKYBĖ IR JOS VALDYMAS

2.1. Kokybės sampratos teoriniai aspektai

Lietuvai tapus Europos Sąjungos nare, svarbu užtikrinti švietimo institucijų veiklos efektyvumą, tęstinumą ir konkurencingumą naujose rinkose, todėl paslaugų kokybės, orientavimosi į vaikų ir tėvų poreikius klausimai yra labai svarbūs.

Kokybės vadyba tai metodai, kuriuos pasirinkusi organizacija nuolat tobulėja, siekdama kuo veiksmingiau patenkinti vartotojų poreikius, gerindama paslaugas ir mažindama kaštus. Tai viena naujausių ir efektyviausių vadybos koncepcijų, kuri leidžia nuolat tobulinti organizavimo procesus (Stancikas, Bagdonienė, 2004).

Kokybės vadyba, tai veikla, kuria organizuotai siekiama užsibrėžtų švietimo sistemos ir atskirų švietimo organizacijų tikslų. Ji apima įvairius administravimo, lyderiavimo, pedagoginio vadovavimo aspektus (R. Želvys, 2003).

Kokybės valdymas - tai organizacijos narių darbo planavimas, organizavimas, vadovavimas ir kontrolė; visų organizacijos išteklių panaudojimas iškeltiems organizacijos tikslams siekti (Mikulis, 2007).

Kokybės efektyvumas, anot V. Lamanausko (2004), priklauso nuo pačios kokybės sampratos.

R. Želvio (2003) žodžiais tariant, „*kokybę* galima apibrėžti kaip tam tikrą standartų atitiktį ar paslaugos tobulinimo laipsnį. Tačiau *kokybę* galima apibrėžti ir kaip kliento reikalavimų tenkinimą ir viršijimą“.

K. Cotton (2002) teigia, kad *kokybę* formuoja dviejų rūšių klientai – išoriniai (vartojantys produktą, paslaugą) ir vidiniai (kuriantys produktą, paslaugą). Nuolatinis kokybės gerinimas teikiant švietimą – naujas iššūkis pasauliui, todėl į šį procesą įtraukiami visi mokyklos darbuotojai, mokinių tėvai, mokyklų partneriai, taip pat mokiniai.

Sparčiai pasaulyje plintanti Visuotinės kokybės vadyba yra į kokybę orientuotas organizacijos vadovavimo būdas, grindžiamas visuotiniu jos narių dalyvavimu, siekiant ilgalaikės sėkmės organizacijai, jos darbuotojams ir visuomenei (Kokybės vadybos sistemos, 2006).

Kokybės planavimo žemėlapi pasiūlęs Džosefas M. Džuranas (Joseph M. Juran) (Kokybės vadybos sistemos, 2006) pateikė 9 žingsnių rekomendacijas, kaip pasiekti kokybės:

1. Identifikuoti vartotojus;
2. Nustatyti šių vartotojų poreikius;
3. Išversti šiuos poreikius į organizacijos kalbą;

4. Sukurti produktą, kuris atitinka šiuos vartotojų poreikius;
5. Optimizuoti produkto savybes taip, kad jos atitiktų organizacijos ir vartotojų poreikius;
6. Sukurti procesą, kuris gamina sukurtą produktą;
7. Optimizuoti procesą;
8. Patikrinti, ar procesas gali pagaminti norimą produktą;
9. Perkelti procesą į gamybą (operacinį lygmenį).

Remiantis A. Michel (2003) nuomone, *kokybė* gali būti suvokiama kaip bendrasis tikslas, kurio turi siekti švietimo sistema, kaip uždavinys, priešpastatomas kiekybiškam situacijos vertinimui (kokybė vertinama aukščiau už kiekybinius rodiklius) arba kaip vienas iš daugelio konkrečių uždavinių, prilyginamų efektyvumui, veiksmingumui, teisingumui, demokratijai, švietimo sistemos veiklos rezultatų skaidrumui arba vaidmenims, kuriuos atlieka įvairios interesų grupės, dalyvaujančios priimančios sprendimus. Taigi, *kokybė* suvokiama ne tik kaip uždavinys, bet ir kaip metodas, priemonė ar procesas bei taisyklių, procedūrų ir standartų visuma, vertybė ar nusistatymas visuomet dirbti dar geriau.

Švietimo ir mokslo kokybė skirtingiems žmonėms, reiškia skirtingus dalykus. Priklausomai nuo jų perspektyvos, vaidmens. Dėl to kokybę sunku įvertinti. Kaip tai padaryti buvo ieškoma daugelį metų (Sally, 2010).

Švietimo kokybė susieta su nuolatine kaita, todėl iš naujo peržiūrėti ir tikslinami mokyklų veiklos orientyrai, kokybės charakteristikos, veiklos rezultatyvumas. Nuolat tobulinamoms veiklos funkcijoms atlikti pedagogui nepakanka įgyto pasirengimo ir kvalifikacijos. Nuolatinės pedagoginės ir vadybinės kvalifikacijos kėlimas, siekiant naujas funkcijas atitinkančių kompetencijų, suartina gana skirtingus mokymosi procesus (Laužackas, 2002).

Lietuvos švietimo sistemai integruojantis į Europos švietimo erdvę, labai svarbi tampa švietimo kokybė. Švietimo priežiūra ir inspektavimas nuosekliai transformuojasi į mokyklos savęs ir išorinio vertinimo sistemą. Dar 1998 metais Švietimo ir mokslo ministerija švietimo kokybę paskelbė vienu iš švietimo reformos prioritetų. Esminis Lietuvos švietimo reformos bruožas yra pakitusi švietimo kokybės samprata ir požymiai, kuriais remiantis nustatomas kokybės lygis (Švietimo problemos analizė, Nr. 8, 2010).

Kokybei vis daugiau dėmesio skiria Lietuvos švietimo politika. Kuriant demokratinį ir humanistinį visuotinio ugdymo modelį, ugdymo institucijose itin svarbus tampa paslaugų kokybės valdymas, todėl Lietuvos Respublikos švietimo strategija 2003 – 2012 metams siekiama gerinti ir užtikrinti ugdymo paslaugų kokybę: „užtikrinti švietimo kokybę, atitinkančią tiek

atviroje pilietinėje visuomenėje ir rinkos ūkyje gyvenančio asmens, tiek dabarties pasaulio visuomenės poreikius“.

Ališausko (2000) teigimu, *švietimo kokybė* apima švietimo klientų (švietime dalyvaujančių asmenų, visuomenės), profesionalų (pedagogų, švietimo įstaigų vadovų, švietimo valdymo lygmenų specialistų, švietimą aptarnaujančios infrastruktūros specialistų, mokslininkų) ir politikų susitarimus dėl švietimo tikslų (vertybių, modelių, kurių įkūnijimo siekiame), jų siekimo būdų (darbų pasiskirstymo, pasiekimų įvertinimo kriterijų) bei sutartinių tikslų pasiekimo laipsnį.

Švietimo reformų analitikas D. K. Adams (2005) išsako nuomonę, kad *švietimo kokybės* gerinimo procese privalo dalyvauti bendruomenė, turinti viešą erdvę, skirtą dialogui, debatams, diskusijoms ir bendradarbiavimui.

M. Barkauskaitė ir R. Bruzgelevičienė (2002) pateikia apibrėžimą, pagal kurį *ugdymo kokybė* - tai sutartinių vertės požymių visuma, rodanti, koku laipsniu, būdais bei priemonėmis švietimo įstaiga pasiekia savo paskirčiai būdingų nacionalinės švietimo sistemos ugdymo tikslų, tenkina ugdytinių poreikius, padeda pasiekti moksleiviams asmenybės brandos, geba valdyti procesus ir sąlygas.

Ugdymo kokybė yra ugdymo tikslų pasiekimo laipsnis. Ugdymo kokybė visuomenę nustoja tenkinti ne tiek dėl ugdymo pablogėjimo, kiek dėl ugdymo tikslų pasikeitimo (Gudynas, 2005). Anot Kvieskienės (2003), Leliūgienės (2003) *ugdymo kokybė* didžiaja dalimi priklauso nuo mokytojų ir mokinių konstruktyvaus bendravimo ir bendradarbiavimo, nuo pedagogų gebėjimo išsiaiškinti vaiko galimybes, poreikius ir juo grįsti ugdymo procesą.

S. Neifacho (2004) teigimu, *ugdymo kokybė* - sąlyginė sąvoka, kurios prasmė glaudžiai susijusi su tam tikrais visuomenės (pedagogų vaikų, tėvų, švietimo vadybininkų, vietos valdžios atstovų, vyriausybės, aukštojo mokslo įstaigų ir pan.) ar konkretaus žmogaus poreikiais, reikalavimais bei lūkesčiais.

Kokybės idėjų pradininkai ir propaguotojai P. B. Crosby (1984), W. E. Deming (1989) (cit. pagal Markevičiūtę, 2007) akcentuoja nenutrūkstamo mokslo gerinimo proceso reikšmę siekiant kokybės kiekvienoje organizacijoje. Kokybės terminas edukologijoje – gana subjektyvi sąvoka, įvardijanti geresnį ko nors išsivystymą, rangą (Jovaiša, 2007). Mokymo(-si) kokybė dažnai suprantama kaip mokymo(-si) tikslų pasiekimo laipsnis, kuris priklauso nuo žmogaus gebėjimo įvertinti savo pažangą, laimėjimus, realius rezultatus. Tačiau pats mokymas(-sis) turi atitikti besimokančiųjų poreikius, būti inovatyvus, taikyti šiuolaikines technologijas, naudotis mokymosi patirtimi, ištekliais, kūrybingai vertinti mokymosi rezultatus ir siekti kokybės (Kavaliauskienė, Anužienė, 2008).

B. Bitinas (2000) *ugdymo kokybę* apibrėžia kaip socialinę kategoriją, nusakančią visuomenėje funkcionuojančios švietimo sistemos padėtį ir rezultatyvumą, jos atitikimą skirtingų visuomenės sluoksnių poreikiams, visuomenės lūkesčius papildyti savo gretas gero pilietinio, buitinio ir profesinio išsilavinimo asmenimis. Autoriaus manymu, *ugdymo kokybė* apima bendrą švietimo koncepcijos kontekstą, neišryškindama esminio skirtumo tarp *švietimo* ir *ugdymo* sąvokų.

Remiantis P. Gudyno, E. Uginčienės (2005) nuomone, ugdymui aktualiausi šie trys kokybės aspektai:

- *atsižvelgimas į švietimo institucijų darbingumą* (bendrų reikalavimų, planų, susitarimų vykdymas, vidinis kokybės užtikrinimas);

- *atsižvelgimas į vartotojų* (mokinių, tėvų, pedagogų, darbdavių, mokymo institucijų) *poreikius*;

- *atsižvelgimas į besikeičiančios visuomenės poreikius* (lygios galimybės, bazinis raštingumas, bendrosios kompetencijos, gyvenimo demokratinėmis sąlygomis sugebėjimai).

UNESCO „*Švietimo visiems*“ (2005) (cit. pagal Gudyną, Uginčienę, 2005) raporte pabrėžiami penki svarbiausi ugdymo kokybės faktoriai:

- 1) *atsižvelgimas į besimokančiųjų įvairovę*;
- 2) *atsižvelgimas į ekonominę ir socialinę kontekstą*;
- 3) *materialiniai ir žmogiški resursai*;
- 4) *mokymo ir mokymosi procesai*;
- 5) *mokymo ir mokymosi rezultatai bei pasekmės*.

Kad būtų pasiekta trokštama ugdymo kokybė, visavertė mokinių savirealizacija ir išugdyta kritinė sąmonė, mokymo procesas turi apimti įvairias strategijas, požiūrius, tyrimus ir bandymus. Mokytojai ir mokiniai turi kartu pažinti prieštaringas nuomones, kad galėtų atskleisti galios dimensijas, ginčyti, keisti ir kurti naujus požiūrius (Reingardė ir kt., 2010). Šis pažinimas turi būti kuriamas ne tik mokantis iš knygų, bet ir remiantis tikra kasdienio gyvenimo praktika, asmenine patirtimi, aktyviu mokinio ir mokytojo santykiu. Siekiant ugdymo kokybės, mokymo(si) procesas mokykloje turi būti sudarytas taip, kad mokiniai perimdami žinias, būtų skatinami aktyviai veiklai, bendravimui ir bendradarbiavimui, remtūsi savo ir pedagogų patyrimu, brandintų kūrybinį mąstymą ir kitas pažinimo galias.

2.2. Veiksniai, sąlygojantys mokymo kokybę bendrojo lavinimo mokyklose

Ugdymo organizavimas. Ugdymo kokybei garantuoti turi būti svarbūs ne tik akademiniai mokinių mokymosi pasiekimai. Mokykla atsakinga už dviejų rūšių mokinių mokymosi pasiekimus: akademinį žinių, gebėjimų ir nuostatų įgijimą ir mokinių socialinių kompetencijų ugdymą (P. Gudynas, 2008). Mokinių socializacija visuomet labai priklauso nuo mokinio gyvenimo mokykloje patirčių, todėl ir mokyklos mikroklimatas – svarbus ugdymo kokybės veiksnys.

Ugdymo proceso kokybei garantuoti galima pritaikyti G.Hamel ir B.Breen (2008) mintį, kad ugdymo įgyvendinimo „strategijos procesą reikia padaryti atvirą visiems įsitikinti, kad organizacijoje nedominuoja vien vadovų nuomonė, o darbuotojai, kurie geriausiai mato ateities perspektyvas, dirba kartu.“

„Kad ir kokia būtų organizacija, jos rezultatai yra už organizacijos teritorijos ribų. Verslo rezultatai- patenkintas vartotojas. Ligoninės – išgydytas pacientas. Mokyklos - mokinys, kuris po dešimties metų pritaikys gautas žinias praktikoje“ (P.Drucker, 2009).

Mokinių pasiekimai, vertinimas. Dabartinė mokinių mokymosi rezultatų vertinimo sistema daugeliui labiausiai asocijuojasi su vertinimu pažymiais. Viena iš didžiausių tradicinio vertinimo pažymiais ydų yra ta, kad toks vertinimas moksleivius nepakankamai skatina siekti mokymosi kokybės. A.Pollard (2006) nurodo vertinimo privalumus mokiniams, tėvams ir mokytojams:

- vertinimas padeda vaikams mokytis, nes suteikia grįžtamąjį ryšį, kuris leidžia sužinoti, ką pasiekė ir ką turi gerinti; įgalina priimti sprendimus ir imtis atsakomybės už savo mokymąsi; padrašina ir padeda ugdytis gebėjimus mokytis visą gyvenimą;
- vertinimas mokytojams suteikia informacijos apie vaikų mokymąsi, todėl jie gali koreguoti savo mokymą, daro įtaką jų planavimui, padeda kelti atitinkamus uždavinius ir vertinti mokymo veiksmingumą.
- vertinimas yra būtinas kitiems žmonėms, nes suteikia informacijos apie pasiekimus ir pažangą, kuri svarbi tėvams; sudaro galimybes kitam mokytojui ir (arba) mokyklai pasiremti ankstesniu išmokimu, padeda įvertinti ankstesnių pasiekimų veiksmingumą, duoda medžiagos kelti tikslus ir padeda vadovauti mokyklai - tai dalykai, kurie rūpi mokyklų vadovams.

Vertinimas glaudžiai susijęs su ugdymo tikslais ir keičiasi kartu su jais. Besikuriant žinių visuomenei, sparčiai auga reikalavimai mokymo ir mokymosi kokybei. Vertinimas, užtikrinantis greitą ir veiksmingą ugdymo proceso grįžtamąjį ryšį, yra būtina švietimo kokybės sąlyga. Patikimos mokinių pasiekimų vertinimo informacijos šiandien reikia daugeliui – mokiniams, mokytojams, tėvams, mokykloms, savivaldybėms ir nacionaliniu lygmeniu.

Mokiniais reikia tokios vertinimo informacijos, kuri padėtų jiems mokytis. Mokytojams reikia vertinimo informacijos, kuri padėtų nustatyti mokymo ir mokymosi spragas. Įvairių lygmenų švietimo vadybininkams vertinimo informacijos reikia vadybos sprendimams priimti ir ypač švietimo kokybei užtikrinti. Daugelis tradicinės vertinimo sistemos trūkumų susiję ne tiek su pačiais pažymiais, kiek su neapgalvotu, netinkamu jų rašymu ir nevienodų vertinimo kriterijų taikymu skirtingose mokyklose ar gerai apgalvotų vertinimo kriterijų nebuvimu (Švietimo problemos analizė Nr. 2, 2011).

Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo sampratoje (2004) nurodyta, kad „pažymys naudojamas mokinių pasiekimų formaliajam vertinimui, sertifikavimui, apskaitai pagrindinio ir vidurinio ugdymo pakopoje“.

Mokinių mokymosi motyvacija. Mokymosi motyvacija yra svarbus faktorius, nulemiantis moksleivio mokymosi sėkmę. Potencialiai kiekvienas moksleivis yra motyvuota asmenybė, veikiamą vidinių ir išorinių motyvų. Bet dabartinis moksleivis, atsidūręs sudėtingame kintančios visuomenės laikmetyje, patiria aukštų reikalavimų spaudimą ir tuo pačiu atsiduria nepalankioje aplinkoje. Pastaruoju metu dalies mokinių mokymosi motyvacija silpnėja, dėl įvairiausių socialinių, psichologinių priežasčių jie pradeda praleidinėti pamokas, nelankyti mokyklą, ir pagaliau visai „iškrenta“ iš švietimo sistemos. Tuo apsunkina savo tolesnį gyvenimą, kuriam šiuolaikinis pasaulis meta žinių ir mokymosi visą gyvenimą iššūkius (Barkauskaitė ir kt., 2003).

Psichologai teigia, kad pageidaujamų rezultatų nepasiekiamo todėl, kad „savo emocinių išgyvenimų nepakeičiame aiškiai suplanuotu darbu“ (Chandler, 2008).

Tyrimai rodo, kad daugelio mokinių motyvacija sumažėja pereinant iš pradinės mokyklos į pagrindinę (Anderman, Midgley, 1999).

Pedagogų kvalifikacija orientuota į svarbiausius pedagogo gebėjimus: *metodinį pasirengimą* (gebėjimą parinkti tinkamiausią metodiką ir optimalų ugdymo turinį), *profesinį, dalykinį pasirengimą, psichologinį pasirengimą* (gebėjimą atvirai ir nuoširdžiai bendrauti, laiduojantį efektyvų mokymo procesą). Dabartinė švietimo sistema kelia pedagogui naujus ne tik profesinius reikalavimus, bet ir asmenybės požiūriu. Siekiant išugdyti visapusišką ugdytinio asmenybę, reikia ir visapusiškos pedagogo asmenybės. Dėl to, ieškant advekačių pedagogo veiklos tobulinimo būdų, vis dažniau akcentuojama „vidinė“ pedagogo veiklos pusė, t. y. jo profesinė savimonė, atsidavimas savo profesinei veiklai, pedagoginio darbo prasmės suvokimas, pasitenkinimo savo darbu siekimas ir pan. Pedagoginei veiklai advekati vidinė pedagogo veiklos pusė padeda sutelkti, išlaikyti pastangas ir atkakliai siekti kokybiškos pedagoginės veiklos. Taip yra dėl to, kad tie poreikiai kyla iš paties mokytojo, o nėra primetami iš šalies (Kavaliauskienė, 2001).

3. METODOLOGIJA IR ORGANIZAVIMAS

„Metodologija – tikrovės pažinimo teorija, tirianti mokslinio mąstymo būdą bei principus, tai mokslas, aiškinantis mokslinio tyrimo metodus, bendrų mokslo metodų teoriją“ (R. Tidikis, 2003, p. 190).

G. Merkys (1995) teigia, jokia apklausa vienas populiariausių socialinių ir elgsenos mokslų metodų, kurio neblėstantį populiarumą lemia santykinis apklausos atlikimo paprastumas, pigumas, galimybė greitai, lengvai surinkti daug duomenų.

Pagal klausimų pateikimo formą K. Kardelis (2002) išskiria keturis klausimų tipizavimo atvejus: atviri ir uždari, tiesioginiai ir netiesioginiai klausimai. G. Merkys (1995) analizuodamas klausimų tipus papildomai mini ir pusiau uždarų klausimų tipą. Literatūroje galima rasti informacijos apie aprašomuosius, sąsajų ir priežastinius klausimus.

Kiekybiniam tyrimui atlikti buvo pasirinktas apklausos metodas, o apklausos forma – anketavimas. Tikslinių respondentų grupių apklausos organizavimas ir vykdymas – vyko 2011 birželio – 2012 m. sausio mėn. Apklausoje dalyvavo 142 3-10 kl. mokiniai, 114 3-10 kl. mokinių tėvų ir 25 mokytojai iš Pakruojo rajono Balsių pagrindinės mokyklos.

Tyrimo instrumentai parengti remiantis Šiaulių universiteto Edukologijos fakulteto mokslininkų ir kt. idėjomis bei tyrimo autorės adaptuoti konkrečios mokyklos situacijai MTP procese ištirti. Gauti duomenys buvo apdoroti statistiškai, panaudojant *SPSS* ir *Microsoft Office Excel* programines įrangas.

Anketa mokiniams (1 priedas) sudaryta iš 8 blokų:

- *demografinio bloko* (1 – 8 klausimai);
- *pokyčiai mokinio gyvenime ir asmenys teikiantys pagalbą* (9 – 19 klausimai);
- *savijauta mokykloje ir patiriamos problemos* (20 – 26 klausimai);
- *aktyvumas ir dalyvavimas mokyklos gyvenime* (27 – 31 klausimai);
- *kaimo vaikams reikalingų socialinių paslaugų turinys ir poreikis* (32 – 36 klausimai);
- *socialiniam mobilumui reikalingos kompetencijos ir jų raiška ugdyje(si)* (37 – 43 klausimai);
- *dėmesys ir pagalba vaikams* (44 – 45 klausimai);
- *klausimai mokiniams perėjusiems mokytis iš uždarytos mokyklos į naują* (46 – 49 klausimai).

Anketa mokytojams (2 priedas) sudaryta iš 3 blokų:

- *demografinio bloko* (1 – 7 klausimai);
- *mokytojų dalyvavimas MTP procesuose* (8 – 24 klausimai);

• *MTP pasiekimai žmoniškųjų išteklių ir materialinės bazės kūrimo etape (25 – 26 klausimai).*

Anketa tėvams (3 priedas) sudaryta iš ?? blokų:

- *demografinio bloko (1 – 10 klausimai);*
- *tėvų dalyvavimas mokyklų tinklo pertvarkos procesuose ir informavimas (11 – 20 klausimai);*
- *vaiko situacija mokykloje ir problemos tėvams ir vaikams (21 – 31 klausimai);*
- *vaiko socialinio mobilumo raiška (32 klausimas);*
- *kaimo vaikų identiteto raiška ir mokymosi pasiekimai (33 – 35 klausimai);*
- *sąlygos kaimo vaikų kokybiškam išsilavinimui, tėvų ir vaikų įtraukimas į mokyklos bendruomenę (36 – 38 klausimai);*
- *patirtis, lūkesčiai ir pasiūlymai (39 – 41 klausimai).*

Šie blokai buvo pasirinkti atsižvelgiant į Balsių pagrindinės mokyklos specifiką ir pagrindines ugdymo(si) kokybę atspindinčias sritis.

Mokyklos charakteristika.

Pakruojo rajono švietimo sistemoje: mokyklų tinklas rajone nepakankamai racionalus ir veiksmingas, neužtikrintas aukštos kokybės švietimo paslaugų teikimas, atitinkantis moksleivių poreikius. Šias problemas bandoma spręsti, optimizuojant mokyklų tinklą. Tad Pakruojo rajono savivaldybės tarybos 2005 m. balandžio 21 d. sprendimo Nr. T-148 patvirtintas Pakruojo rajono savivaldybės mokyklų tinklo pertvarkos 2005–2012 metų bendrasis planas. Mokinių skaičius rajone mažėjo sparčiau negu buvo prognozuojama. Vietoj planuotų 297 mokinių (6,34 proc.) jų skaičius per trejus mokslo metus (nuo 2004/2005 m. m. iki 2007/2008 m. m.) sumažėjo 675 (14,42 proc.), todėl 2008 m. kovo 27 d. tarybos sprendimu Nr. T-105 pakeistas ankstesnis planas ir parengtas mokyklų tinklo pertvarkos planas 2008 – 2012 m. Pagrindinis veiksnys, lėmęs mokyklų tinklo pertvarką, buvo mokinių skaičiaus mažėjimas. Nuo 4 096 mokinių 2008 m. sausio 1 d. jis sumažėjo iki 3 293 mokinių 2011 m. rugsėjo 1 d. Mokinių mažėjimas neaplenkia ir artimiausių kaimų mokyklų: 2001 m. uždaryta Titonių pradinė mokykla (7 km nuo Balsių k.), 2010 m. uždaryta Rimšonių pradinė mokykla (4 km nuo Balsių k.), vaikai perkelti mokytis į Balsių pagrindinę mokyklą.

Balsių pagrindinė mokykla yra didžiausia Pakruojo rajone. Mokykloje dirba 48 žmonės: 28 pedagogai ir 19 ūkinio personalo darbuotojų. 2011 m. rugsėjo 1 d. mokykloje mokėsi 184 mokiniai, iš jų 148 pavežami. Mokykla neturi autobuso, mokinių pavežėjimo paslaugą perka iš individualios įmonės, kuri specialiai įsigijo 36 vietų geltoną autobusą. Vaikus veža pagal sudarytą grafiką (4 priedas) keliais reisais. Ryte, pirmu reisu atvežtiems vaikams iki pamokų tenka laukti 35 min. Po pietų taip pat keliais reisais vaikai parvežami namo, 5 kl.

mokiniam dažnai autobuso tenka laukti apie valandą, vaikams iš Vaišvydžių ir Palašmenio kaimų nėra galimybių lankyti būrelių.

3.1. Respondentų demografiniai duomenys

Mokinių apklausos demografiniai duomenys.

Mokinių apklausa vykdyta 2011 m. pavasarį – rudenį. Anketuoti Pakruojo rajono Balsių pagrindinės mokyklos 3 – 10 kl. 142 mokiniai.

Apklausoje dalyvavo 73 berniukai, jie sudaro 51 % visų apklaustųjų ir 69 mergaitės, jos sudaro 49 % visų apklaustųjų mokinių.

Mokykloje 2011 m. rugsėjo 1 d. duomenimis mokėsi 183 mokiniai, visi jie mokosi iš ryto (pamainoje).

Didžioji dalis, 74 % mokinių visada mokėsi šioje mokykloje, likę 26 % į šią mokyklą atvyko mokytis iš kitos mokyklos (Rimšonių mokyklos).

Į mokyklą mokinius vežioja autobusas, todėl ir dauguma mokinių, 94 % atvažiuoja mokykliniu autobusu, 3 % mokinių atvažiuoja viešuoju transportu, likę 3 % ateina pėsčiomis ar atvažiuoja dviračiu.

Balsių pagrindinė mokykla – kaimo mokykla, neturinti bendrabučio, todėl per mokslo metus 99 % vaikų gyvena savo šeimose, tik 1 mokinytis, t.y. 1 % gyvena pas giminaičius. Tai 4 kl. mokinytis, kurio šeima gavo socialinį būstą Pakruojyje ir norėjo, kad vaikas mokyklą tęstų šioje mokykloje.

Tėvų apklausos demografiniai duomenys.

Tėvų anketa dalinta 3 – 10 kl. mokinių tėvams Pakruojo rajono Balsių pagrindinėje mokykloje. Išdalinta 117 anketų, grįžo 114 anketų.

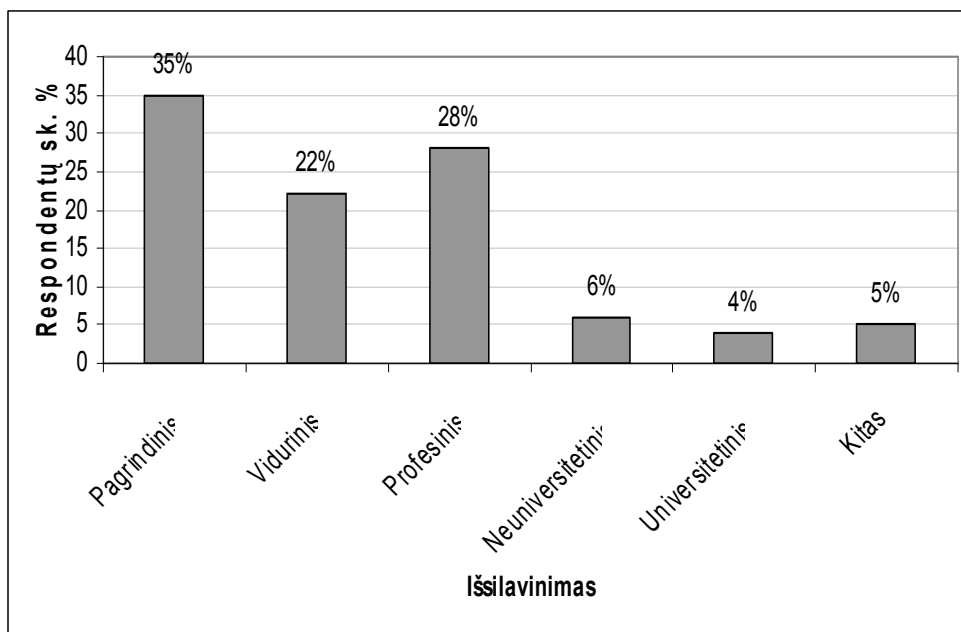
Jau anksčiau teko pastebėti, kad vaikų mokymusi, dalyvavimu mokykloje labiausiai rūpinasi mamos, todėl ir anketas pildė jos, iš 114 užpildytų anketų, tik 2 pildė mokinių tėvai, kitas, 112 anketų, užpildė mamos.

Iš 112 apklaustų mamų (žr.9 pav.) daugiausiai turi pagrindinį išsilavinimą – 39, t.y. 35% visų apklaustų mamų. 23 % respondenčių, turinčių pagrindinį išsilavinimą save priskiria kaimo inteligentijos ir tarnautojų grupei, 5 % iš jų priklauso smulkiųjų ūkininkų grupei. Kadangi respondentės gyvena kaime, turi tik pagrindinį išsilavinimą, sunku rasti darbą, todėl net 28 respondentės, t.y. 71 % save priskiria šeimoms gyvenančioms iš atsitiktinių pajamų arba iš socialinių pašalpų.

Kiek mažiau – 31 respondentė turi profesinį išsilavinimą, t.y. 28 % visų apklaustųjų. Iš jų 9 (29 %) respondentės save priskiria kaimo inteligentijos ir tarnautojų grupei, 3 (10 %)

smulkiųjų ūkininkų grupei. Kaip ir anksčiau minėta, didžioji dalis gyvena iš atsitiktinių pajamų ar socialinių pašalpų – 18 (58 %) profesininį išsilavinimą turinčių motinų.

Aukštąjį išsilavinimą (universitetinį ir neuniversitetinį) turi tik 11 mamų, o tai sudaro tik 10 % visų apklaustų mamų. Iš jų tik 2 (18 %) gyvena iš socialinių pašalpų, likusios 8 (72%) save priskiria inteligentijos grupei. Iš 6 (5 %) respondenčių, nurodžiusių kitą išsilavinimą yra 2 turinčios aukštesnįjį išsilavinimą ir 4 neturinčios pagrindinio išsilavinimo. Jos save priskiria gyvenančioms iš atsitiktinių pajamų ar socialinių pašalpų.

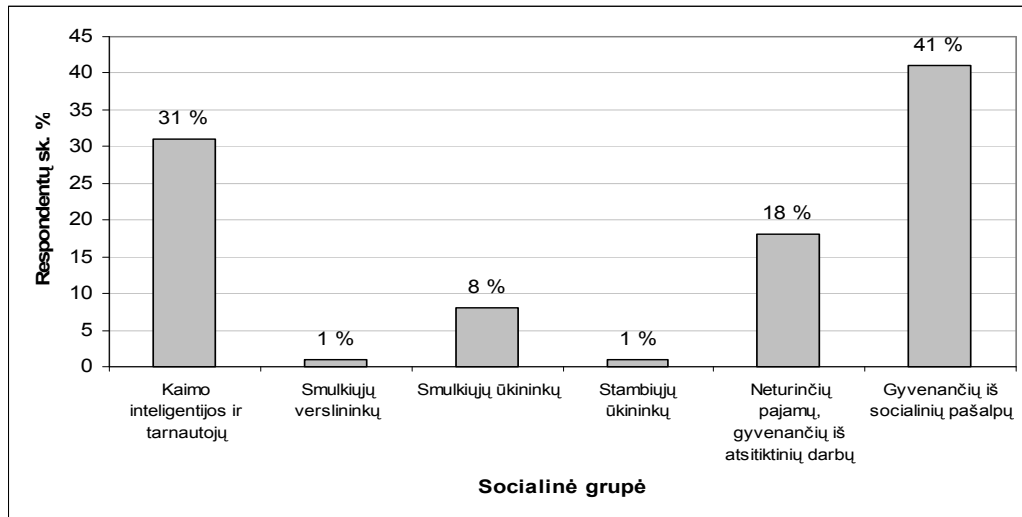

9 pav. Respondentų (moterų) pasiskirstymas pagal išsilavinimą (N=112).

Iš apklausoje dalyvavusių 2 tėčių, vienas turi pagrindinį išsilavinimą ir save priskiria smulkiųjų verslininkų socialinei grupei, kitas, turintis profesinį išsilavinimą, gyvena iš atsitiktinių pajamų.

Jeigu paanalizuotume respondentų priklausymą socialinei grupei (žr. 10 pav.), matytume, kad net 68 respondentai, t.y. 60 % visų apklaustųjų gyvena iš socialinių pašalpų arba iš atsitiktinių darbų, tai lemia, kad daugumos tėvų išsilavinimas žemas, aplinkiniuose kaimuose nėra jokio verslo, tik keli stambūs ūkininkai, kurie priima sezoniniams darbams, iki rajono centro 10-18 km, o autobusai nevažiuoja kasdien.

31 % tėvų save priskiria kaimo inteligentijos ir tarnautojų grupei, po 1 iš respondentų priklauso smulkiųjų verslininkų ir stambiųjų ūkininkų grupėms.

10 pav. Respondentų priklausymas socialinei grupei (N=114).

Suvedus anketos duomenis paaiškėjo, kad daugiausiai yra šeimų, turinčių 2 vaikus, t.y. 45 % visų respondentų. 17 respondentų (15 %) turi vieną vaiką. 46 respondentų šeimos, t. y. 40% yra daugiavaikės šeimos, didžioji dalis jų, 31 šeima, t.y. 27 % visų respondentų, turi tris vaikus. 1 respondentė (1 %) pažymėjo, kad jos šeimoje yra 8 vaikai (tai šeima gyvenanti iš socialinių pašalpų) ir 1 respondentė (1 %) pažymėjo, kad jos šeimoje yra 6 vaikai. 5 vaikus augina 5 šeimos, t.y. 4 % visų apklaustųjų.

Anketoje tėvų buvo prašoma nurodyti kurioje klasėje mokosi jų vaikas. Duomenys pateikti 3 lentelėje.

3 lentelė

Mokinių tėvų pasiskirstymas pagal tai, kurioje klasėje mokosi jų vaikas (N=114)

Klasė	3	4	5	6	7	8	9	10
Apklaustų tėvų skaičius	10	18	12	18	17	13	9	17

Mokytojų apklausos demografiniai duomenys.

Mokytojų apklausa Balsių pagrindinėje mokykloje vykdyta 2011 m. pavasarį. Apklausoje dalyvavo visi 26 Balsių pagrindinės mokyklos mokytojai.

Mokykloje 20 % mokytojų sudaro vyrai, 80 % moterys.

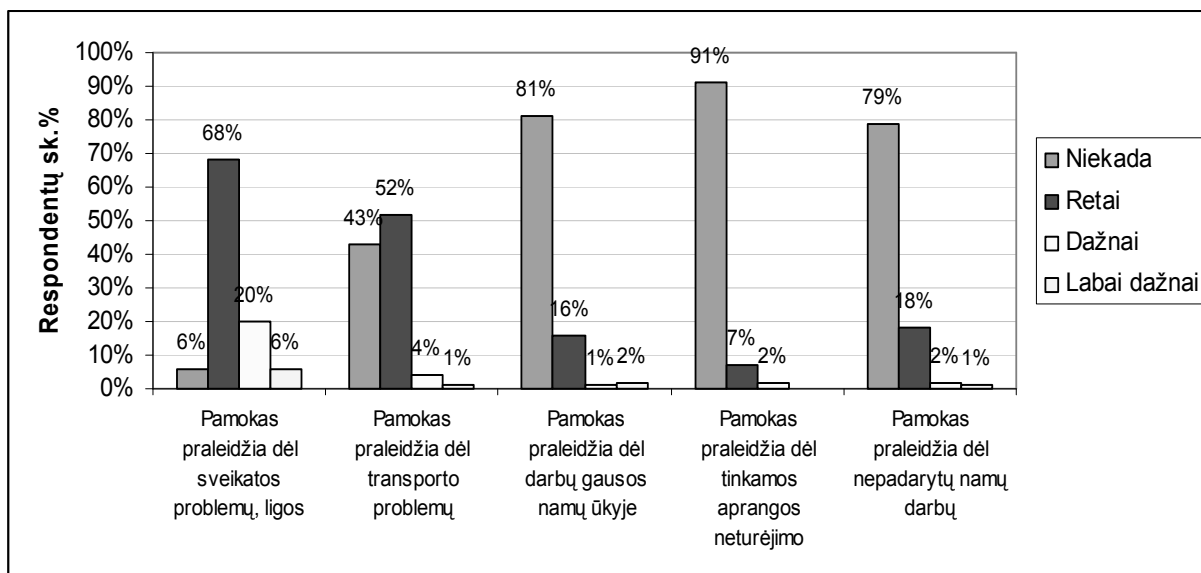
Didžioji dalis mokytojų, kaip ir mokinių - 72 % gyvena kaime (iš jų 48 % tame pačiame kaime, 24 % kaime nuo mokyklos nutolusiame 3 km), 20 % mokytojų atvažiuoja iš miesto (Pakruojo) ir 8 % gyvena netolimame miestelyje (Linkuvoje), jiems atstumas iki mokyklos daugiau nei 5 kilometrai.

Beveik pusė mokytojų (48 %), turi 21 metų ir daugiau pedagoginio darbo stažą, 32 % turi 16-20 metų darbo stažą, 4 % - 11 – 15 metų darbo stažą, 8 % 6 – 10 metų darbo stažą, tiek pat mažiau nei 5 metų darbo stažą. Visi, 100 % mokytojų turi aukštąjį universitetinį išsilavinimą. Iš mokykloje dirbančių mokytojų, 20 % sudaro pradinių klasių mokytojos, 64 % - mokytojai dalykininkai (38 % iš jų ir klasės auklėtojai), 16 % sudaro kiti specialistai (socialinė pedagogė, logopedė, spec. pedagogė, bibliotekininkė). Visi, 100 %, pedagogų sudaro pedagogų tarybą ir dalyvauja jos veikloje.

3.2. Mokinių apklausos rezultatų analizė

Mokytojų nuomone, mokiniams labai trūksta motyvacijos mokytis. Daugumos vaikų tėvai turi pagrindinį ar profesinį išsilavinimą, gyvena iš socialinių pašalpų, tai ypač lemia mokinių motyvaciją, nes daugumai atrodo, kad „skaityti, rašyti, skaičiuoti moku, to ir užtenka“ todėl ir mokymosi rezultatai nėra aukšti. Puikiai besimokančių mokykloje visai nėra. 37 % 5 – 10 kl. mokinių teigia, kad jie mokosi labai gerai arba gerai, daugiausia vaikų - 26 % mokosi vidutiniškai, 24 % patenkinamai ir 13 % silpnai, labai silpnai ar blogai. Mokinių klausta, koks jų mokymosi vidurkis, išvedus atsakymų vidurkį, paaiškėjo, kad 5 – 10 kl. besimokančių apklaustų mokinių vidurkis yra 6,2. Mokykloje 85 (46 % visų mokinių) mokiniai turi specialiųjų poreikių, tai taip pat turi įtakos jų mokymosi rezultatams. Kadangi pradinių klasių mokiniams pažymiai nerašomi, į šį klausimą jie neatsakinėjo.

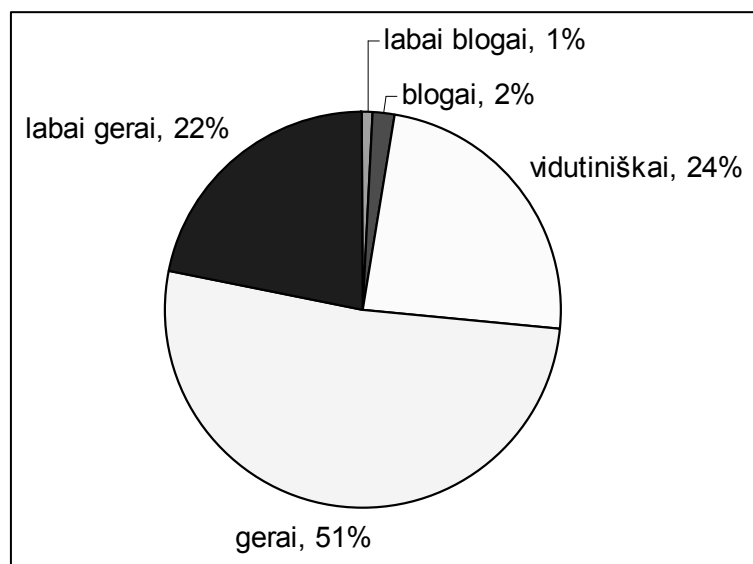
Kaip paaiškėjo, dažniausiai mokiniai pamokas praleidžia dėl sveikatos problemų – 26% apklaustų mokinių (žr. 11 pav.), ypač dėl sveikatos problemų pamokas praleidžia pradinių klasių mokiniai. Nors ir vaikai gyvena kaime, tačiau tėvai ūkio darbus tvarko taip, kad net 81 % mokinių dėl to visai netenka perleisti pamokų, o 16 % praleidžia retai. Kadangi dauguma vaikų į mokyklą atvyksta autobusu, tai tėvai parūpina vaikams ir tam tinkamą aprangą (kartais šaltyje ar Lietuvoje tenka laukti autobuso), todėl net 91 % mokinių dėl to nepraleidinėja pamokų. Nors mokykla neturi uniformos, labai retai pasitaiko patyčių dėl aprangos. Taip pat vaikams mokyklos lankyti netrukdo ir neatlikti namų darbai, dėl to 97 % mokinių arba visai nepraleidinėja pamokų arba retai jas praleidžia. Transporto trikdžiai visai nesudaro problemos atvykti į mokyklą 43 % mokinių, 52 % teigia, kad retai dėl transporto problemų praleidžia pamokas, o 4 % dažnai, 1% labai dažnai dėl šios problemos praleidžia pamokas.

11 pav. Pamokų praleidimo priežastys, (N=142).

3.2.1. Asmenys teikiantys pagalbą mokiniams

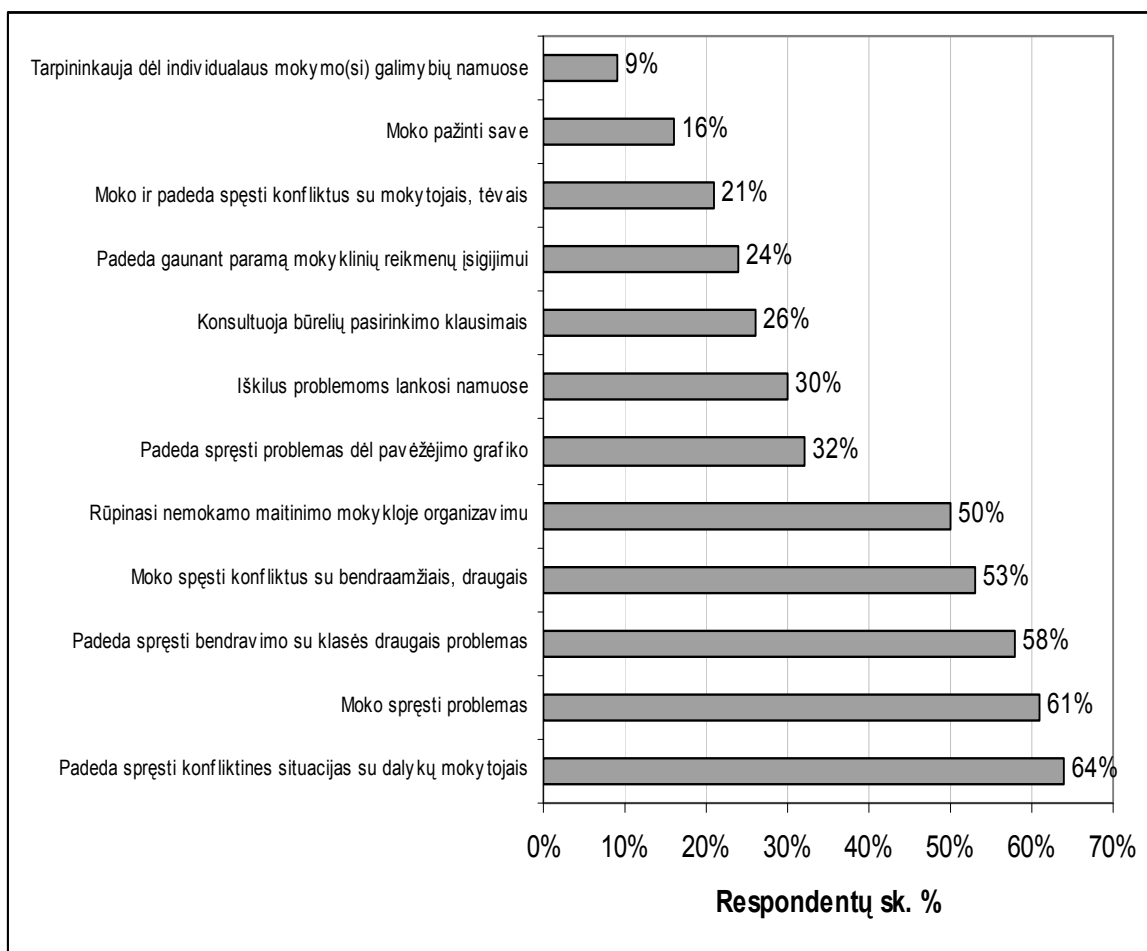
Svarbiausias dalykas mokiniams mokykloje – jų saugumas. Daugiau nei pusė, 51 % Balsių pagrindinės mokyklos mokinių jaučiasi gerai (žr. 12 pav.), net 22 % mokinių jaučiasi labai gerai, o 24 % jaučiasi vidutiniškai. Negali būti taip, kad visi mokiniai jaustųsi vienodai gerai, taigi 3 % mokinių jaučiasi blogai ar netgi labai blogai.

12 pav. Mokinių jausena Balsių pagrindinėje mokykloje, (N=142).

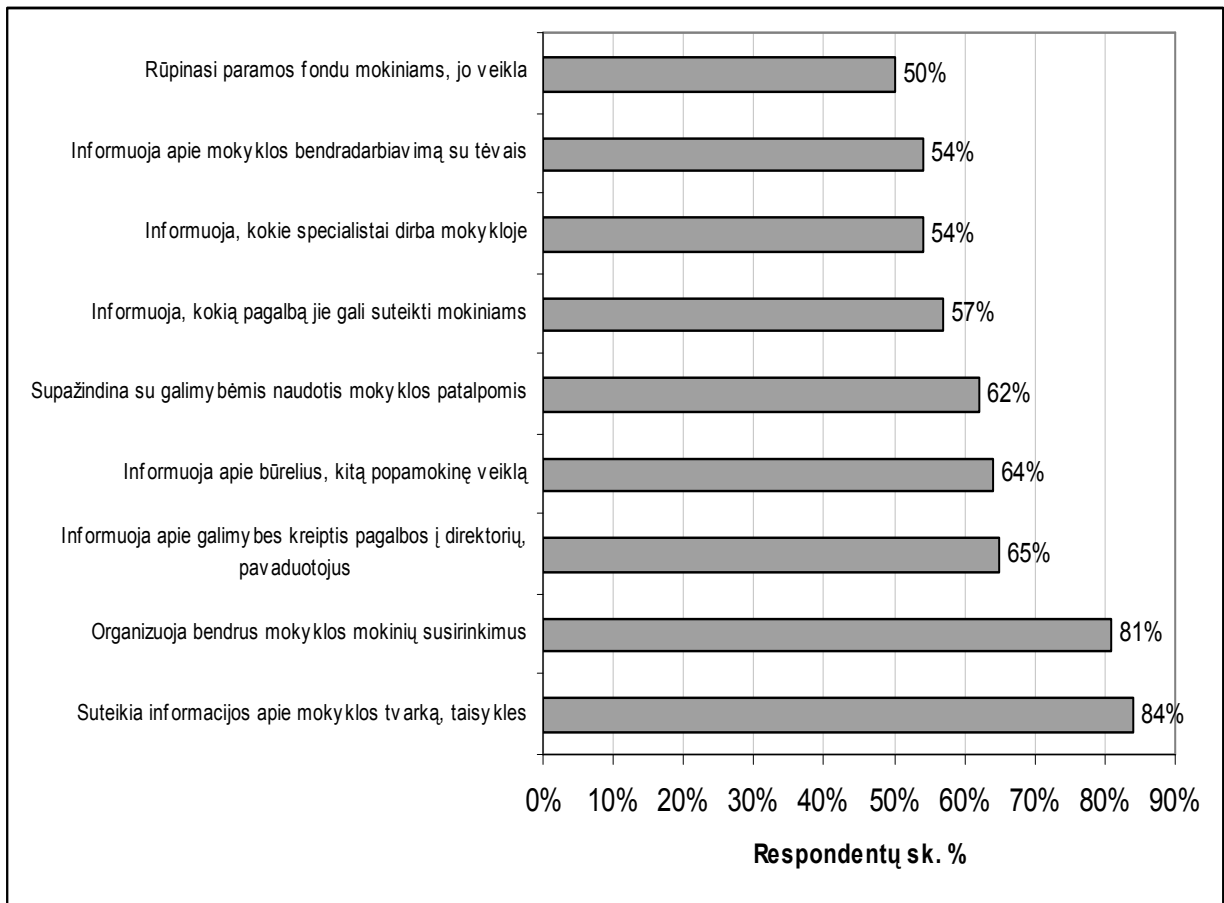
Pakruojo rajono Balsių pagrindinėje mokykloje nėra psichologo etato. Aštuntus metus mokykloje dirba socialinė pedagogė. Kokią pagalbą ji teikia mokiniams pateikta 13 pav. Daugiausiai mokinių, 64 % teigia, kad socialinė pedagogė jiems padeda spręsti konfliktines

situacijas su dalykų mokytojais. Mokykloje yra susitarta, kad jeigu mokytojas negali susitarti su mokiniu, jis rašo pranešimą socialinei pedagogei, kad problema būtų išspręsta. 61 % mokinių teigia, kad socialinė pedagogė juos moko spręsti problemas patiems. 58 % mokinių teigia, kad jiems padeda spręsti bendravimo su klasės draugais problemas. Mažiausias procentas mokinių, 9%, teigia, kad socialinė pedagogė tarpininkauja dėl individualaus mokymosi galimybių namuose, nes mokiniai žino, kad už mokymąsi mokykloje yra atsakinga pavaduotoja ugdymui.

13 pav. Socialinės pedagogės teikiama pagalba mokiniams, (N=142).

Pasidomėjus mokinių, kokią pagalbą jiems teikia mokyklos administracija (žr. 14 pav.), paaiškėjo, kad 84 % mokinių sutinka su nuomone, kad administracija jiems suteikia informacijos apie mokyklos tvarką ir taisykles. Kiek mažiau mokinių, 81 %, teigia, kad administracija organizuoja bendrus mokyklos mokinių susirinkimus. Pusė apklaustų mokinių mano, kad administracija rūpinasi paramos fondu mokiniams, jo veikla (ieško rėmėjų, kasmet gauna mokiniams paramą iš Švedijos, 2 % pajamų mokesčių fondu ir kt.). Kiek daugiau nei pusė mokinių mano, kad administracija informuoja apie mokyklos bendradarbiavimą su tėvais, apie dirbančius specialistus mokykloje, pagalbą mokiniams.

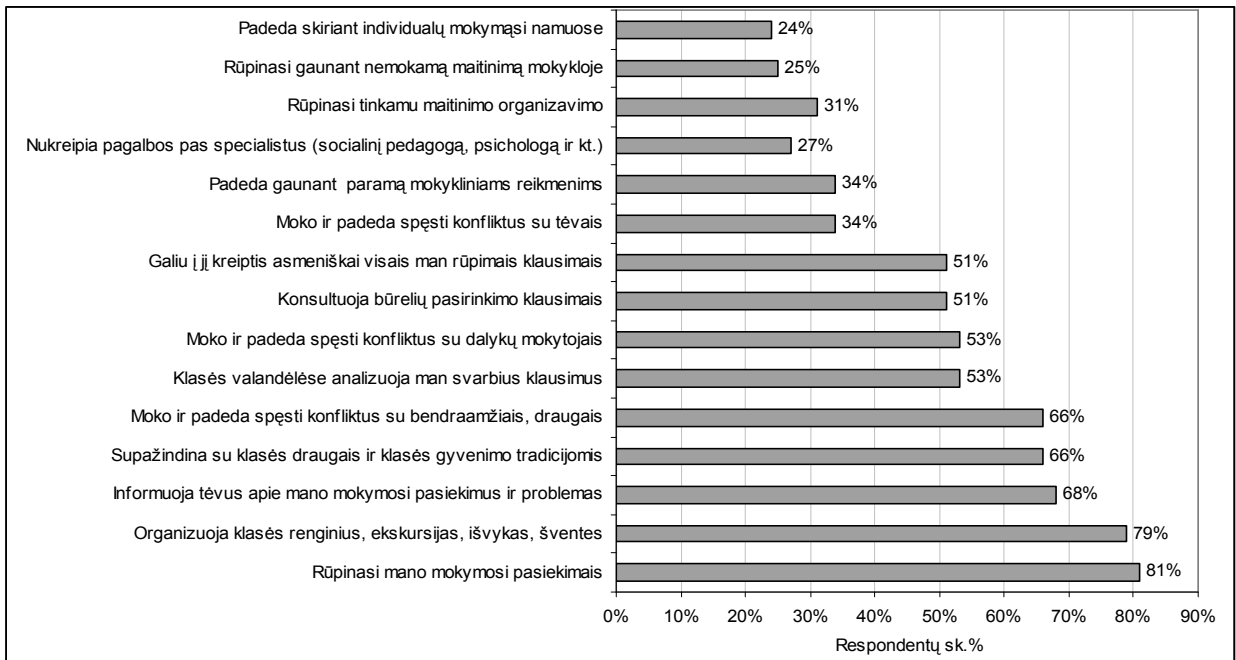

14 pav. Administracijos teikiama pagalba mokiniams, (N=142).

Klasės auklėtojas, tai ugdytinių dvasinio gyvenimo vadovas (Bitinas, 2000).

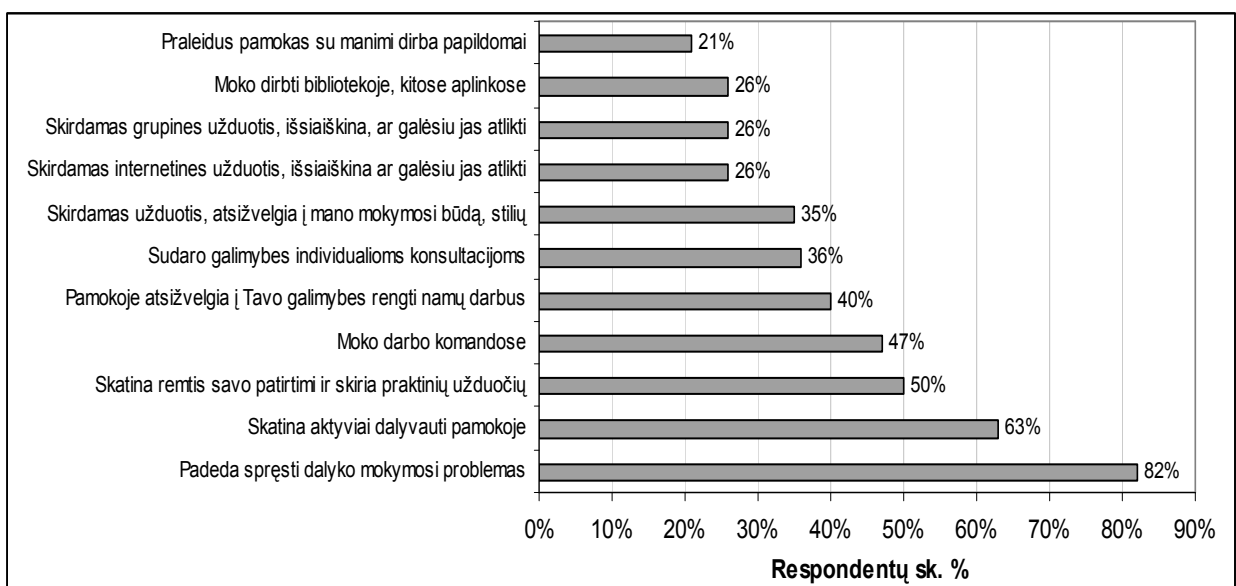
Klasės auklėtojas, tai mokytojas, kuriam pavesta ugdyti klasės bendruomenę (Jovaiša, 1993). Klasės auklėtojo pagalba 73 % mokinių svarbi ar net labai svarbi. 14 % mokinių tiesiog nežino ar auklėtojas jiems svarbus. 13 % apklaustų mokinių mano priešingai, auklėtojo pagalba jiems nėra svarbi, iš jų 4 % net visai nesvarbi. Kokią pagalbą teikia klasės auklėtojas žr. 15 pav.

Mokiniai pirmiausia į mokyklą ateina mokytis, todėl ir auklėtojui labiausiai rūpi mokinių mokymosi pasiekimai, su tuo sutinka 81 % apklaustų mokinių. Antras auklėtojų uždavinys – suburti klasę, kad vaikai gerai jaustųsi, būtų draugiški, auklėtojai organizuoja įvairias išvykas, renginius, šventes, tam pritaria 79 % mokinių. Mažiausiai mokinių, 27 %, auklėtojų pagalbą tikisi skiriant individualų mokymo planą, nes tuo rūpinasi pavaduotoja ugdymui, spec. pedagogės. Maitinimu mokykloje labiau rūpinasi socialinė pedagogė, todėl tik 25% mokinių šią pagalbą teikia auklėtojai.

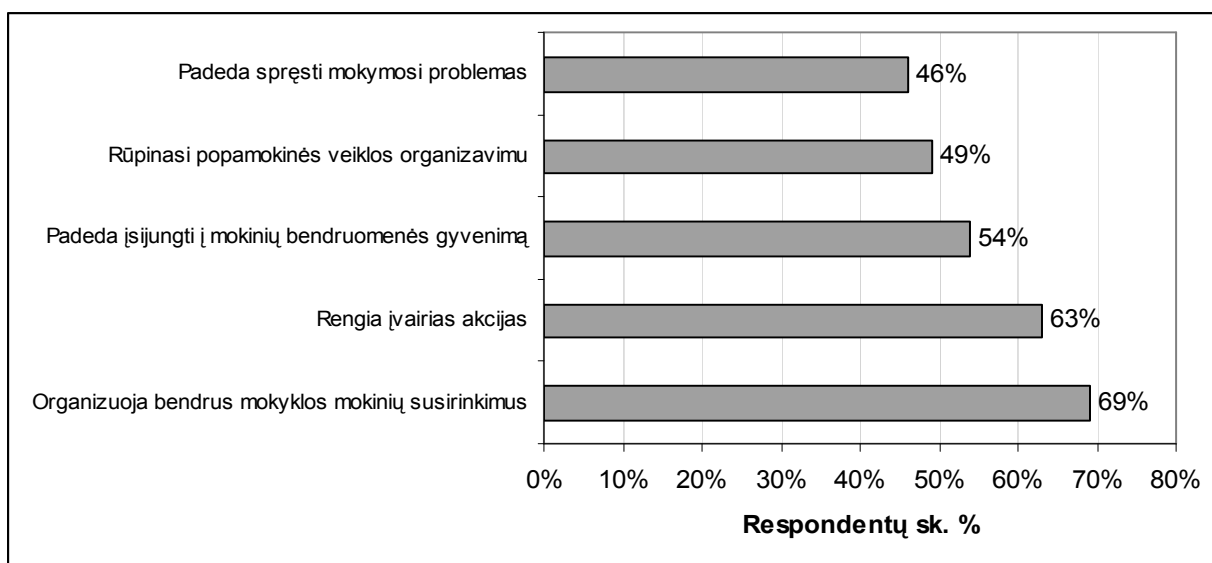
15 pav. Klasės auklėtojo teikiama pagalba mokiniams, (N=142).

Dalyko mokytojas, tai informacijos perteikėjas, mokymo proceso vadovas, ugdymo proceso organizatorius (žr. 16 pav.), todėl net 82 % mokinių teigia, kad dalyko mokytojas, pirmiausia, jiems padeda spręsti mokymosi problemas. Daugiau nei pusė respondentų teigia, kad dalykų mokytojai juos skatina aktyviai dalyvauti pamokoje, remtis savo patirtimi, skiria praktinių užduočių. Mažiausiai apklaustų mokinių, 21 % pažymėjo, kad mokytojai dirba papildomai po pamokų. Pasak mokytojų, jeigu vaikai kreipiasi pagalbos, jie niekada jos atsako. Ketvirtadalis (26 %) mokinių teigia, kad dalykų mokytojai juos moko dirbti bibliotekoje, skirdami užduotis išsiaiškina mokinių galimybes. Atliekant internetines užduotis visada yra galimybė jas atlikti mokyklos skaitykloje, mokiniams atnešus raštelį bibliotekininkei su mokytojo skirta užduotimi, visada vaikai prie kompiuterio leidžiami be eilės.

16 pav. Dalykų mokytojų teikiama pagalba mokiniams, (N=142).

Paskutiniu šio bloko klausimu norėta sužinoti, kokią pagalbą mokiniams teikia mokinių savivalda (žr. 17 pav.). Mokykloje veikia aktyvi mokinių taryba, kuri užsiima organizuojant bendrus mokinių susirinkimus, taip teigia 69 % mokinių, ypač vaikų mėgstami yra aktyvieji susirinkimai, rengiami 2 kartus per metus (jų metu vaikai gali išsakyti visas mintis kas patiko, nepatiko, siūlymus). Taip pat mokinių taryba rengia įvairias akcijas (prieš patyčias, šiukšlių rinkimo ir kt.) – tam pritarė 63 % mokinių. 54 % mokinių teigia, kad padeda įsijungti į bendruomenės gyvenimą, organizuoja įvairias šventes, minėjimus (ypač mokiniai mėgsta organizuojamus renginius per pertraukas).

17 pav. **Mokinių savivaldos teikiama pagalba mokiniams, (N=142).**

Apibendrinant galėtume teigti, kad vaikams mokykloje svarbiausi draugai ir auklėtojas. Auklėtojas, tas žmogus, į kurį kreipiamasi pagalbos visais klausimais, tai pagrindinis ugdymo proceso branduolys, kuris sieja mokinius, pedagogus, visą mokyklos bendruomenę ir tėvus į vieną bendrą neišskiriamą šeimą.

3.2.2. Mokinių savijauta mokykloje

Geriausiai mokiniai mokykloje jaučiasi bendraudami su klasės auklėtojais - 90 %, iš jų net 37 % mokinių jaučiasi puikiai, tačiau 3 % mokinių nesutaria su auklėtoju ir jaučiasi labai blogai. Antroje vietoje yra bendravimas su klasės draugais – 82 % mokinių jaučiasi gerai, labai gerai ar puikiai, tačiau 6 % mokinių bendraudami su klasės draugais jaučiasi blogai ar labai blogai. Beveik vienodas procentas mokinių, gerai, labai gerai ar puikiai jaučiasi bendraudami su kitų klasių mokiniais (71 %), su aptarnaujančiu personalu (78 %), su mokyklos administracija (73%), su dalykų mokytojais (76 %). Sunkiausiai mokiniams sekasi bendrauti su mokyklos

specialistais (socialiniu pedagogu, spec. pedagoge, logopede), 11 % mokinių teigia, kad blogai ar labai blogai, 24 % vidutiniškai, 43 % gerai ir 22 % mokinių labai gerai ar puikiai.

Mokinių savijauta priklauso ir nuo to, ar jiems patogiai sudaromi pamokų ar būrelių tvarkaraščiai. Pamokų tvarkaraščio patogumą mokiniai įvertino taip: 55 % patogus, 35 % iš dalies patogus, o 10 % mokinių nepatogus. Būrelių tvarkaraštį mokiniai įvertino prastėliau: 50 % patogus, 37 % iš dalies patogus, 13 % nepatogus. Būrelių tvarkaraštis labiausiai nepatogus 5,6 kl. mokiniams, nes jiems dažniausiai yra 5 pamokos, o būreliai vyksta per 7, 8 pamokas, vaikams tenka laukti.

Mokymosi rezultatai labai priklauso nuo savijautos pamokose, pamokų įdomumo, mokymo metodų įvairovės. 81 % mokinių jaučiasi gerai ar net puikiai, jeigu mokytojas atsižvelgia į jo galimybes atlikti namų darbus. Kartais dėl tam tikrų priežasčių mokiniai negali atlikti namų darbų, todėl 62 % mokinių jaučiasi gerai jeigu jiems mokytojai sudaro galimybę patogiu laiku atlikti nepadarytus namų darbus.

Mokykloje nuolat stebima ar derinami kontroliniai su mokiniais, ar nerašoma daugiau kontrolinių nei vienas per dieną (mokytojų kambaryje kabo kontrolių darbų grafikas mėnesiui, į jį suderinę su mokiniais mokytojai įrašo datą kada rašys kontrolinį). 80 % mokinių jaučiasi gerai ar puikiai, 18 % vidutiniškai, jeigu su jais derinamos kontrolinių darbų datos.

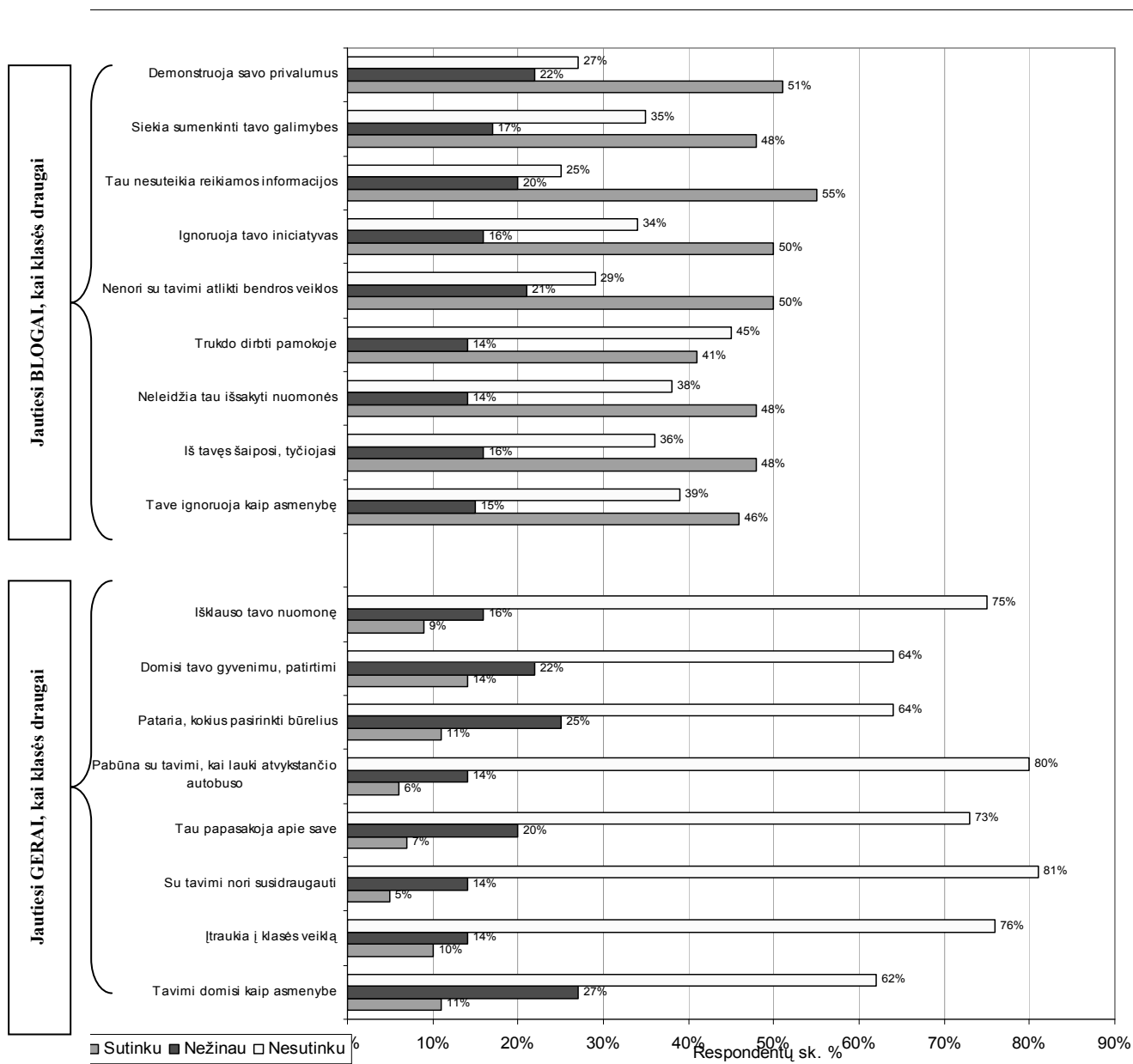
Mokiniai visada gerai jaučiasi, jeigu mokytojai leidžia per pamokas išsakyti savo patirtį, tam pritaria 80 % mokinių. 85 % mokinių pamokoje jaučiasi gerai ar puikiai, jeigu mokytojai leidžia jiems pasireikšti. 78 % mokinių pritaria komandiniam darbui per pamokas.

Vaikams, o ypač turintiems spec. poreikių (mokykloje mokosi 46 % spec. poreikių mokinių), atsibosta monotonija (darbas klasėje su vadovėliais, pratybomis, lenta ir kreida) todėl stengiamasi panaudoti modernius mokymo metodus, informacines technologijas. Dėl mokymosi aplinkos įvairumo pamokose 22 % mokinių jaučiasi puikiai, 42 % gerai, 28 % vidutiniškai.

Darbas pamokoje priklauso ir nuo to, kaip mokinys ir mokytojas sutaria, taip teigia 80% mokinių.

Vaikų kolektyvas mokykloje, tai ne tik suaugusiųjų pedagoginių pastangų rezultatas, bet ir spontaniškai besivystantis reiškiny. Todėl visas klasėje besireiškiančias tarpusavio bendravimo formas galima suskirstyti į tris santykių sistemas: dalykinius santykius, asmeninius santykius, humanistinius santykius (M.Barkauskaitė, 2001). Klasė, tai pirminis formalus kolektyvas, kuriame mokinys praleidžia daug laiko tarp savo bendraamžių, todėl jam labai svarbu šiame kolektyve jaustis gerai. Remiantis Balsių pagrindinės mokyklos 3 – 10 kl. mokinių anketos duomenimis (žr. 18 pav.), mokiniai klasėje geriausiai jaučiasi kai su jais nori susidraugauti (14 %), pataria kokius būrelius pasirinkti, juo domisi kaip asmenybe (11%), įtraukia į klasės veiklą (9 %). Na, o kas vaikus klasėje verčia jaustis blogai: kai klasiškai

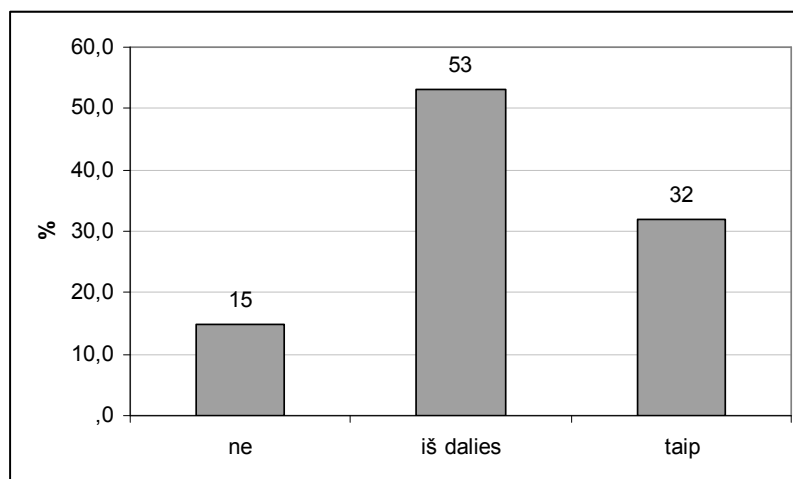
nesuteikia reikiamos informacijos (55 %), kai kiti klasiokai demonstruoja savo privalumus (51%), kai ignoruoja iniciatyvas ir nenori atlikti veiklos kartu (50 %), kai šaiposi, sumenkina galimybes, neleidžia išsakyti nuomonės (48 %).

18 pav. Vaikų jausena klasės kolektyve, (N=142).

Mokiniam mokykloje gerai jaustis labiausiai trukdo konfliktai tarp vyresnių ir jaunesnių mokinių (44 %) ir vaikų muštynės pertraukų metu (42 %). Su tokioms problemoms, kurios vaikams mokykloje trukdo jausti gerai, mokiniai sutinka panašiai: nesaugumas tualete (26%), nesaugumas valgykloje (24%), nesaugumas rūbinėje (22%), per griežtas mokytojų elgesys (21%), vagystės mokykloje (25%), ribotos galimybės dalyvauti popamokinėje veikloje (ypač dėl pavežėjimo) (20%), skurdi apranga (20%).

Jau nuo senų laikų mokykla laikyta antraisiais vaiko namais, kuriuose jis praleidžia didžiąją dalį laiko. Mokykloje vaikas randa pirmuosius draugus, joje formuojasi jo charakteris, realizuojamas savasis „aš“. Bet ar mūsų dienomis mokyklą galime vadinti antraisiais namais? (žr. 19 pav.) Antraisiais namai mokyklą sutinka vadinti 32 % 3 – 10 kl. mokinių, 53 % ši mokykla tik iš dalies antrieji namai. 15 % mokinių šios mokyklos dar negali vadinti savo antraisiais namais.

19 pav. Balsių pagrindinė mokykla jos mokiniams - „antrieji namai“? (N=142).

Mokykla – tai vieta, kur moksleiviai praleidžia didžiąją savo gyvenimo dalį, kurioje klesti džiaugsmas, liūdesys, rūpesčiai, kūryba. Augant ir bręstant vaikui mokykla tampa ypač svarbi. Pedagogas yra tas žmogus, kuris mokykloje yra arčiausiai savo mokinių. Todėl jis gali prisidėti prie pozityvaus bendravimo, pasitikėjimo ir atmosferos kūrimo klasėje. Juk bendravimas yra paremtas bendradarbiavimu, kurio metu susidaro palankios sąlygos vaikų asmenybės ugdymui, geresnei mokymosi motyvacijai.

3.2.3. Kaimo vaikams reikalingų socialinių paslaugų turinys ir poreikis

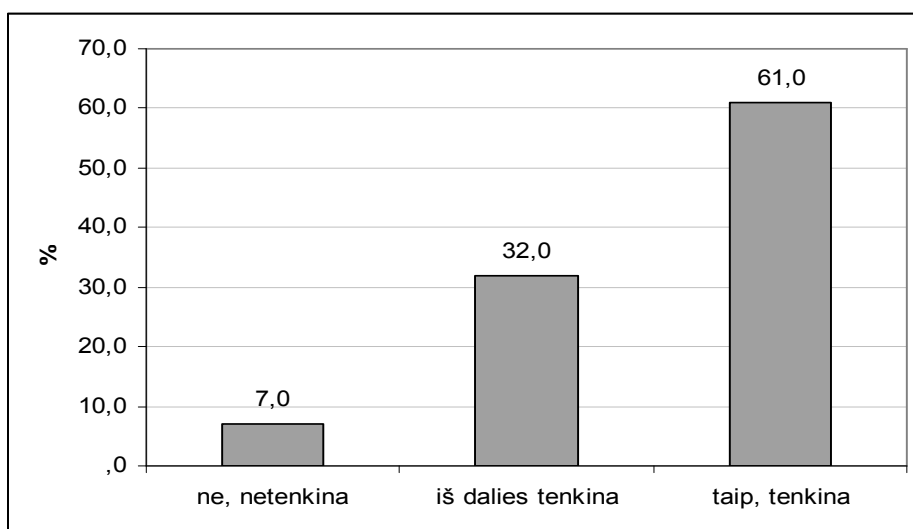
Svarbiausia vaikams yra pavežėjimas į mokyklą ir atgal (žr. 20 pav.). Suvedus anketos duomenis, paaiškėjo, kad 61 % 3 – 10 kl. mokinių pavežėjimo organizavimas tenkina, 32 % iš dalies tenkina, o 7 % netenkina.

Plačiau apžvelgsime pavežėjimo organizavimą. *Atvykstant į mokyklą* labiausiai mokinius tenkina, kad nereikia ilgai eiti iki autobuso stotelės (84 %) ir laiku atvyksta autobusas (81 %). 75 % apklaustų mokinių jaučiasi saugūs laukdami autobuso, likę 35 % nesaugūs, nes Pamuckų, Girbutkių kaimuose nėra įrengtos autobuso stotelės ir vaikai priversti laukti ant pagrindinio kelio Linkuva – Pakruojis šalikelio. 66 % mokinių džiaugiasi, kad autobuso nereikia ilgai laukti, jis atvyksta laiku, tačiau į kažkuriuos kaimus kelio kokybė bloga, todėl autobusas dažnai vėluoja, ypač žiemą kai keliai nėra gerai nuvalomi. Iki autobuso stotelės tėvai paveža

25% mokinių, dažniausiai pradinį klasių. *Grižtant iš mokyklos* mokinius labiausiai tenkina, kad vairuotojas mokinius išleidžia reikiamoje stotelėje (80 %). Tik kiek daugiau nei pusei apklaustų mokinių (57 %) po pamokų nereikia ilgai laukti autobuso. 25 % mokinių teigia, kad vairuotojas nekreipia dėmesio į jų prašymus, bet visai neaišku į kokius prašymus, galbūt vaikai prašo išleisti ne stotelėse ar atidaryti langą, o tai kelia pavojų mokinių saugumui. 29 % mokinių autobuse patiria patyčias. Pasak mokyklos socialinės pedagogės anksčiau daugiau mokinių patirdavo patyčias autobuse, šią problemą padėjo sumažinti autobuse įrengta filmavimo kamera.

Jeigu iškyla pavežėjimo problemos pirmiausia mokiniai kreipiasi į klasės auklėtoją (66%), į tėvus (60 %), į mokyklos vadovą (53 %). Į socialinę pedagogę, kuri atsakinga už mokinių pavežėjimo organizavimą kreipiasi tik 45 % mokinių, tam įtakos gali turėti, kad socialinė pedagogė dirba tik iki pietų, o pavežėjimo problemos dažniausiai iškyla po pietų. 31 % mokinių dėl pavežėjimo problemų nesikreipia į nieką, o gal jų ir neturėjo.

Iš visų, kurie kreipėsi pagalbos dėl pavežėjimo organizavimo, paaiškėjo, kad pusės, 50% respondentų, problemos buvo išspręstos, 28 % respondentų, kad tik iš dalies išspręstos, o 22% problemos taip ir neišspręstos.

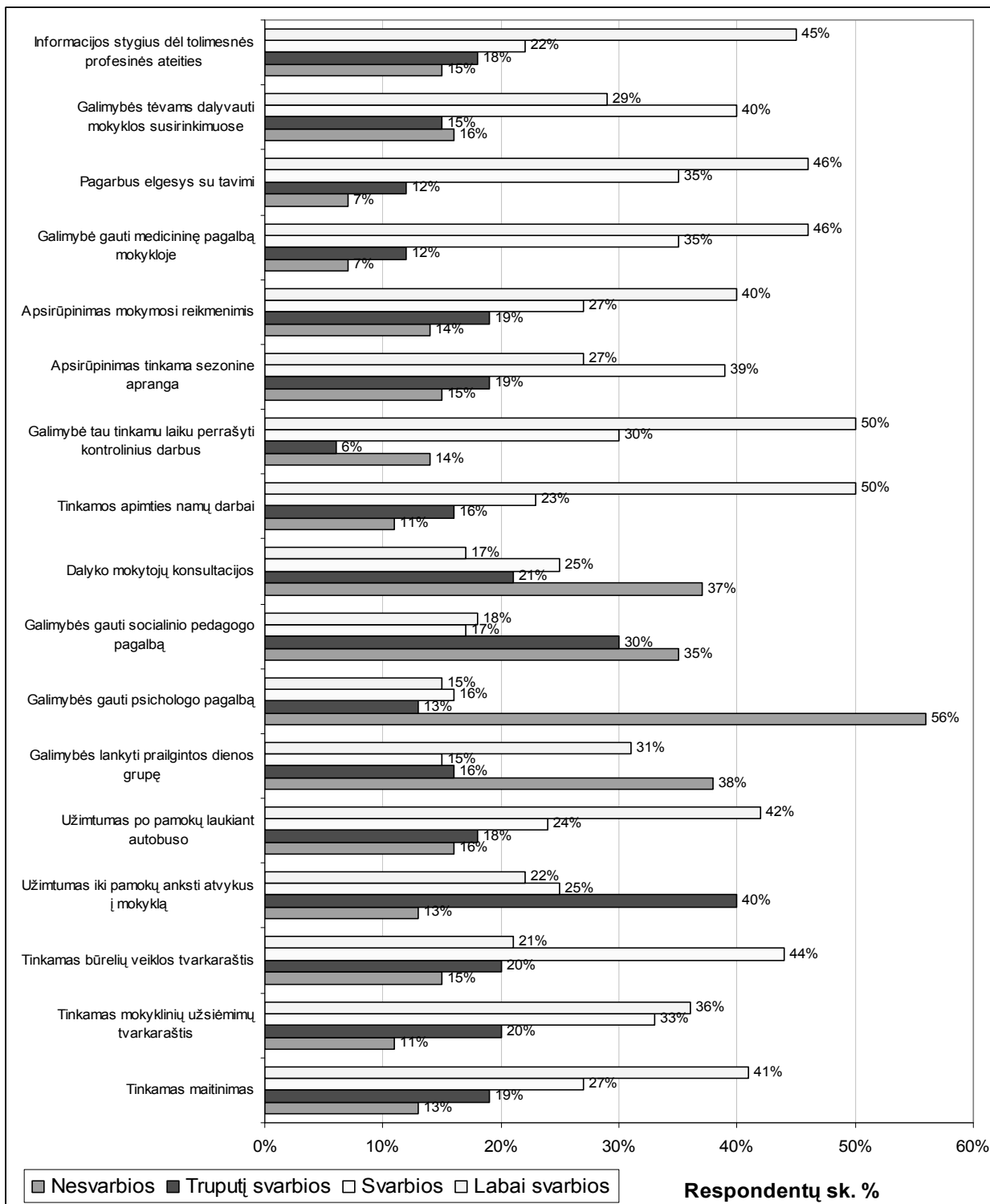

20 pav. Pavežėjimo organizavimo vertinimas, (N=142).

Kokios, be pavežėjimo, dar svarbios problemos vaikams (žr. 21 pav.).

81 % mokinių svarbiausios problemos yra pagarbus elgesys su jais, galimybė tinkamu laiku perrašyti kontrolinius darbus ir galimybė gauti medicininę pagalbą (kaime yra tik bendruomenės slaugytoja, o mokykloje sveikatos specialistė atvyksta tik penktadieniais). 73 % mokinių labai svarbu tinkamos apimties namų darbai. 69 % mokinių kaip svarbią ar labai svarbią problemą įvardija galimybę tėvams dalyvauti mokyklos susirinkimuose (į susirinkimus tėvus visada atveža ir parveža mokyklinis autobusas). Kitas pagal svarbumą mokiniams yra tinkamas maitinimas, 68 % tai svarbu ar labai svarbu. Kaip mažiau svarbią problemą, 69 % mokiniams nesvarbi ar tik truputį svarbi, - galimybė gauti psichologo pagalbą (mokykloje psichologo nėra,

tačiau norintiems ar tiems, kuriems šios pagalbos reikia, sudaroma galimybė nuvažiuoti į Pakruojį). Socialinio pedagogo pagalbą, 65 % mokinių, taip pat įvardija kaip nesvarbią ar tik truputį svarbią. 47 % mokinių labai svarbi užimtumo iki pamokų problema, nes iš Titonių ir Pamūšio kaimų vaikai atvežami 40 min. anksčiau nei prasideda pamokos, todėl ši problema jiems ir labai svarbi. Daugiau vaikų, 66 %, kaip svarbią problemą įvardija užimtumą po pamokų.

21 pav. Vaikams mokykloje svarbios problemos, (N=142).

3.3.4. Socialiniam mobilumui reikalingos kompetencijos ir jų raiška ugdyme(si), dėmesys ir pagalba vaikams

Pasak kaimo vaikų, jiems siekti geresnių mokymosi rezultatų labiausiai trukdo nereguliarus mokyklos lankymas dėl oro sąlygų, su tuo sutinka 41 % respondentų, nors 21 % tai visai netrukdo. 35 % teigia, kad kaimo vaikams siekti geresnių mokymosi rezultatų trukdo baimė gauti mažesnius pažymius nei ankstesnėse mokyklose ir tai, kad nesudaroma galimybė gauti individualaus mokymosi pagalbą namuose. 44 % respondentų nesutinka, kad geresnių rezultatų siekti trukdo atitinkančios oro sąlygos aprangos stoka ir pernelyg nutolusi nuo mokyklos gyvenamoji vieta. 24 % mokinių jaučia baimę mokytis naujoje mokykloje ir tai jiems trukdo siekti geresnių mokymosi rezultatų, o 22 % respondentų trukdo nereguliarus mokyklos lankymas dėl pavežėjimo problemų.

87 % respondentų džiaugiasi galimybe rinktis papildomo ugdymo būrelius. Mokykloje veikia 7 pradinių klasių mokiniams (šokių, sporto, dainavimo, kelių eismo, teatro, meistrų) ir 11 (sporto, meistrų, šokių, šachmatų, dizainerių ir kt.) neformalaus ugdymo programos. 81 % respondentų sutinka, kad būrelių yra daug ir įvairių, tačiau tik 58 % mokinių teigia, kad būrelių grafikas yra suderintas su pavežėjimu. Vaišvydžių, Palašmenio kaimų vaikai neturi galimybės lankyti būrelių, kurie vyksta per 8 pamoką, nes po 7 išvežami namo. Visiems būreliams vadovauja mokykloje dirbantys mokytojai, 72 % mokinių mano, kad jie tam kompetentingi.

Mokykloje veikia dvi visuomeninės organizacijos: Šaulių kuopa, priklausanti Šiaulių apskrities gen.P.Plechavičiaus rinktinei (6-10 kl. mokiniams) ir tarptautinis judėjimas „Sniego gniūžtė“ (7 – 10 kl. mokinimas). Pastaroji ypač mėgstama mokinių. 20 % mokinių įsijungia į jų veiklą, tačiau 11 % mokinių galbūt ir norėtų, tačiau jie neturi galimybių (gali būti pavežėjimo, finansinės problemos).

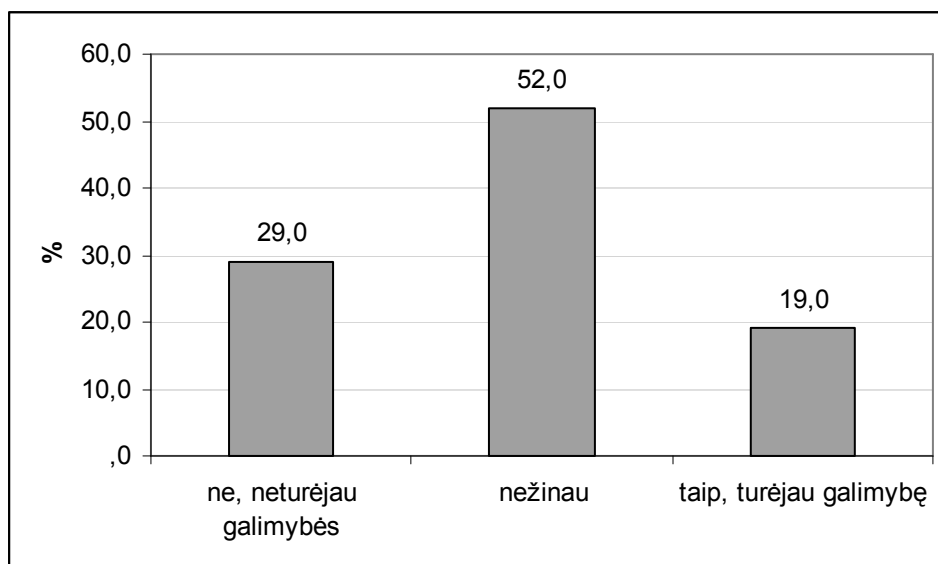
Mokykloje veikia tik pradinių klasių mokiniams grupė, kurioje jie gali užsiimti veikla laukiant autobuso ar paruošti namų darbus. Vyresnių klasių mokiniai laukiant autobuso pamokas gali paruošti skaitykloje.

61 % apklaustų mokinių teigia, kad mokykloje jiems suteikiama individualaus mokymosi pagalba.

Didžiausios problemos, su kuriomis vaikai susiduria mokydami šioje mokykloje yra tai, kad pailgėjo mokykloje buvimo laikas ir trūksta miego, nes anksti atvažiuoja autobusas (sutinka 48 % mokinių). Ketvirtadalis apklaustų mokinių, kaip problemas įvardija: neturi galimybės dalyvauti mokykliniuose ar už jos ribų renginiuose, nes toli gyvena; neturi ką veikti po pamokų iki parveš autobusas; mokykloje maitina nesočiai; tėvai neturi galimybės lankytis tėvų susirinkimuose; sumažėjo laiko bendravimui su draugais. Kaip nedideles problemas, iki

10% apklaustų mokinių įvardija nemokėjamą bendrauti su naujais mokytojais, per didelį mokinių skaičių klasėje (8%), mokyklos pastato dydį (7%).

Į paskutiniojo bloko klausimus atsakinėjo mokiniai atėję iš uždarytos mokyklos, tai 48 respondentai. 19 % mokinių teigė, kad turėjo galimybę išsakyti savo nuomonę apie mokyklos uždarymą, 29 % jos neturėjo (žr. 22 pav.).

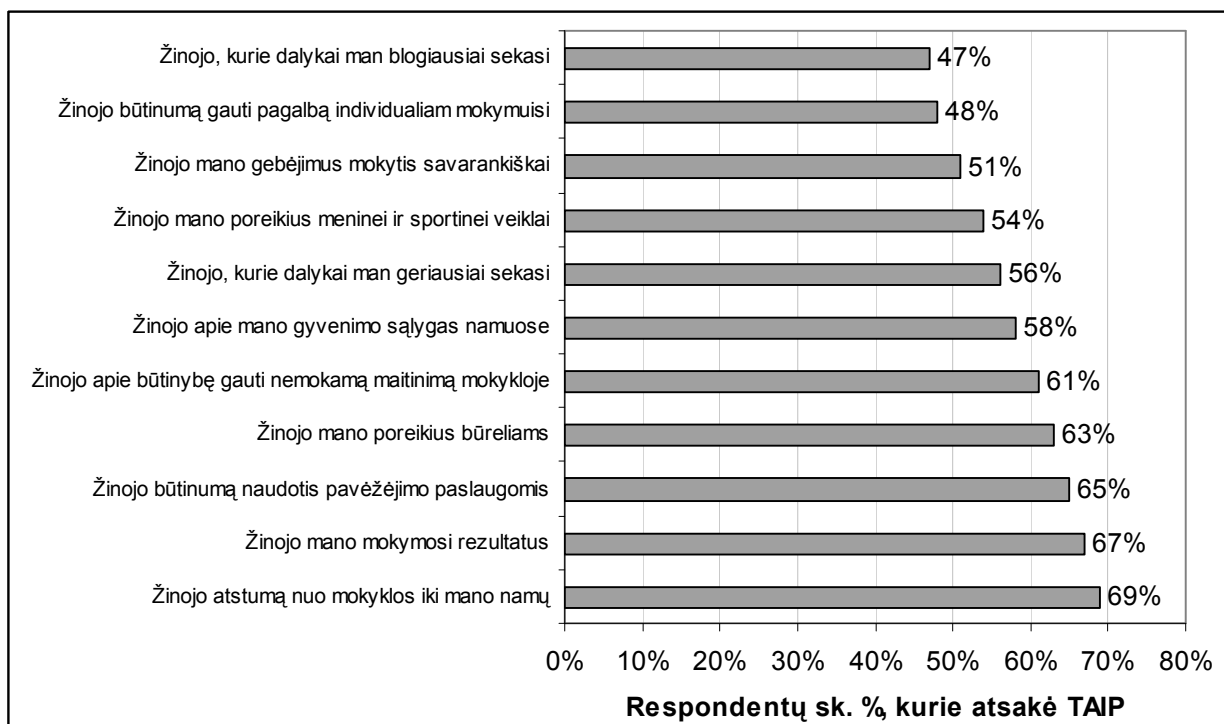

22 pav. Galimybė išreikšti nuomonę dėl lankytos mokyklos uždarymo, (N=48).

Pereinant į „naują“ mokyklą labiausiai vaikams nuogąstavimą kėlė ar nebus papildomų išlaidų kelionei, maitinimuisi ir pavežėjimo grafiko suderinimas su mokymosi tvarkaraščiu (40% respondentų). 37 % mokinių turėjo nuogąstavimų dėl ankstyvo kėlimosi ryte ir galimybės dalyvauti meninėje, sportinėje veikloje ir būreliuose. 30 % mokinių teigia, kad jiems nerimą kėlė galimybė naudotis socialinio pedagogo pagalba, baimė, kad nesiseks mokytis, patyčios mokykloje, vėlyvas grįžimas į namus ir laiko stoka atlikti namų darbus.

Ką, besimokydami „naujoje“ mokykloje naujo išmoko mokiniai, paaiškėjo, kad 43% dirbti ir mokytis neformalioje aplinkoje, 25 % tik iš dalies. Kokių bendravimo ar bendradarbiavimo įgūdžių įgijo, paaiškėjo, kad 44 % išmoko ir tiek pat iš dalies išmoko atlikti užduotis dirbant grupėse, komandose. Daugiau nei pusė mokinių (51 %) išmoko pristatyti atliktas užduotis, projektus savo bendraamžiams, o kiek mažiau, 49 % mokinių, išmoko įsivertinti mokymosi kokybę. Šiuo metu labai daug dėmesio mokykla skiria įsivertinimui, rengiami įvairūs seminarai, metodiniai užsiėmimai mokytojams. 53 % mokinių teigia, kad išmoko teikti pasiūlymus mokytojui dėl dalyko mokymo(si), 49 % remtis kitų mokinių ir savo patirtimi mokantis. 51 % tolerantiškai bendrauti su kitais mokiniais, o 47 % mokinių spręsti kylančius konfliktus.

Ką „naujos“ mokyklos mokytojai geriausiai žinojo (žr. 23 pav.), tai mokinių atstumą nuo mokyklos iki namų, taip teigia 69 % mokinių, o, kad jiems reikalingas pavėžėjimas žinojo 65% mokytojų. 67 % teigia, kad mokytojai žinojo jų mokymosi rezultatus, tačiau tik 47 % žinojo, kurie dalykai mokiniams sekasi blogiausiai. 61 % mokinių teigia, kad žinojo būtinybę gauti nemokamą maitinimą mokykloje.

23 pav. Mokytojų žinios apie naujai atvykusius mokinius, (N=48).

Apibendrinant galėtume teigti, kad pozityviosios socializacijos procesas tiesiogiai susijęs su neformaliuoju ugdymu. Optimalus ir didžiausias poveikis pasiekiamas vaikui esant artimiausioje, jam mėgstamoje aplinkoje, kai jį supa žmonės kuriais jis gali pasitikėti, t.y. mokykloje kurioje mokosi. Tam įtakos turi ir šeima, asmeniniai vaiko poreikiai bei edukacinių ir socialinių institucijų siūlomos paslaugos. Pozityvus bendravimas, saviraiška laisvalaikiu gerina vaiko psichosocialinę būseną, skatina teigiamą savęs vertinimą.

3.3. Tėvų apklausos rezultatų analizė

3.3.1. Tėvų dalyvavimas mokyklų tinklo pertvarkos procesuose ir jų informuotumas apie šiuos procesus

Pasak mokyklos direktorės apie mokyklų tinklo pertvarką tėvai buvo informuoti tėvų susirinkimų metu, taip pat informaciją gali rasti savivaldybės tinklapyje.

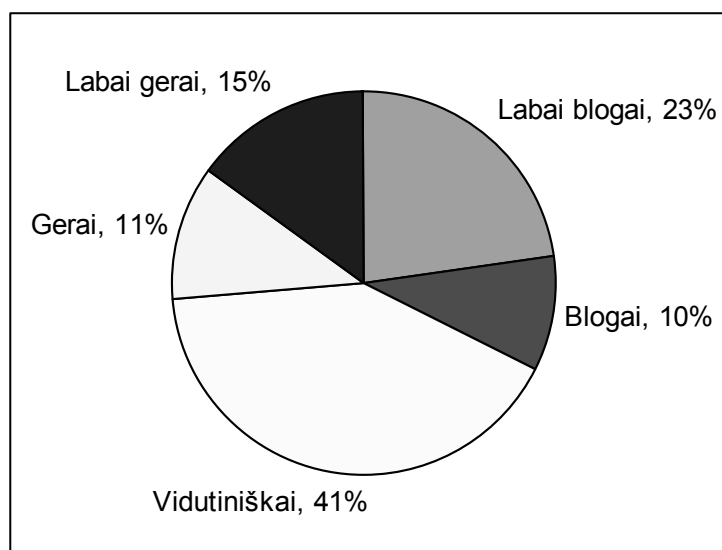
30 % tėvų nurodė, kad nėra informuoti apie rajone vykdomą mokyklų tinklo pertvarką.

Iš 70 % tėvų, žinančių apie mokyklų tinklo pertvarką 90 % apie tai sužinojo informaciniuose tėvų susirinkimuose mokykloje ir/ar 16 % dalyvaudami mokyklos strateginio plano sudaryme. Dauguma tėvų (43 %) nurodė, kad jiems buvo kalbėta apie geresnes mokymosi sąlygas, užtikrinančias kokybiškesnį vaiko išsilavinimą. 34 % pateikė, kad supažindinti su mokyklos infrastruktūros pokyčiais; 24 % nurodė, kad supažindinti su mokyklų tinklo pertvarkos Pakruojo rajone tikslais, 23 % teigė, kad yra supažindinti su mokyklų tinklo pertvarką reglamentuojančiais dokumentais ir tik 7 % apklaustųjų teigė, kad yra supažindinti su mokyklų tinklo pertvarkos rezultatais.

Pasidomėjus, ar tėvai galėjo pareikšti nuomonę mokyklų tinklo pertvarkos Pakruojo rajone klausimais, išaiškėjo, kad daugiau nei pusė apklaustųjų tėvų (61 %) nurodė, kad jie neturėjo galimybės pareikšti nuomonės apie mokyklų tinklo pertvarką. 45 respondentai, t. y. 39% apklaustųjų tėvų nurodė, kad jiems buvo suteikta galimybė pareikšti savo nuomonę ir visi 100 % nurodė, turėję galimybę nuomonę pareikšti mokyklos tėvų susirinkimuose. Šalia to, keletas nurodė, kad jiems buvo sudaryta galimybė pareikšti nuomonę žodžiu ir raštu.

Išanalizavus kaip tėvai dalyvavo mokyklų tinklo pertvarkos procesuose Pakruojo rajone, matyti, kad aktyvių, dalyvavusių mokyklų tinklo pertvarkos įgyvendinime, tėvų buvo 20% visų respondentų. 13 % tėvų nurodė, kad jie buvo epizodiškai įtraukiami į mokyklų tinklo pertvarkos procesų įgyvendinimą. Tiesiogiai nedalyvaujant, tačiau stebint mokyklų tinklo pertvarkos procesus iš šalies, nurodė 67 % apklaustų tėvų.

Kaip tėvai vertina mokyklų tinklo pertvarką Pakruojo rajone matyti 24 pav. Daugiausiai, 41 % tėvų mokyklų tinklo pertvarką vertina vidutiniškai. Gerai arba labai gerai vertina 26 % apklaustų 3 – 10 kl. tėvų, panašus skaičius tėvų vertina atvirkščiai, blogai arba labai blogai – 32 % respondentų.

24 pav. Mokyklų tinklo pertvarkos vertinimas Pakruojo rajone, (N=114).

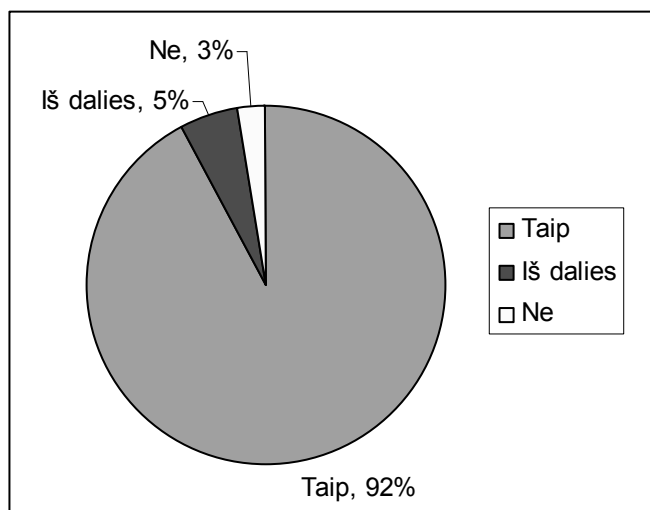
Apklausoje dalyvavo tėvai, kurių vaikai į mokyklą pavežami arba ateina pėsčiomis: iki 2 kilometrų – 7 respondentai (6 % visų apklaustųjų), 72 respondentai (63 % visų apklaustųjų) gyvena 2-5 km atstumu nuo mokyklos ir 35 respondentai (22 % visų apklaustųjų) gyvena toliau nei 5 km nuo mokyklos.

96 % tėvų nurodė, kad jų vaikai į (iš) mokyklą pavežami mokykliniu autobusu, kiti 4 % nurodė, kad jų vaikai į mokyklą ateina pėsčiomis, atvažiuoja dviračią ar atveža tėvai.

Iš 110 respondentų, kurių vaikai atvežami į mokyklą mokykliniu autobusu, daugiau nei pusė, t.y. 57 %, nurodė, kad jų vaikai iš namų iki autobuso stotelės eidami užtrunka 4 – 5 min, tiek pat ir atgal. Kad tik 2 – 3 min. iki autobuso stotelės eidami užtrunka nurodė 21 % respondentų. 15 % nurodė, kad jų vaikai iki autobuso stotelės eina 7 – 10 min. ir 7 % tėvų nurodė, kad jų vaikas eidamas į autobuso stotelę užtrunka 15 min.

Kadangi autobuso grafikas sudarytas taip, kad vienu maršrutu vaikus atveža, kitu parveža, todėl atvykimo į mokyklą ir grįžimo iš jos laikas skiriasi. Daugiau nei pusė tėvų, t.y. 52%, nurodė, kad jų vaikas į mokyklą vyksta 15 – 20 min. 32 % respondentų nurodė, kad jų vaikas į mokyklą pavežamas 7 – 10 min. ir 16 % tėvų nurodė, kad jų vaikas į mokyklą pavežamas 30-35 min. Kelionė autobusu iš mokyklos į namus užtrunka daugeliui vaikų kiek ilgiau, tik 18 % tėvų nurodė, kad jų vaikas važiuodamas iš mokyklos į namus užtrunka 7 – 10 min. 55 % tėvų, kurių vaikai pavežami iš mokyklos namo nurodė, kad jų vaikas grįždamas užtrunka 15-25 min. ir 27 % nurodė, kad jų vaikas iš mokyklos į namus važiuoja 30 – 35 min.

Tėvai pavežėjimo organizavimą Balsių pagrindinėje mokykloje vertina gerai (žr.25 pav.). Net 92 % tėvų, kurių vaikai pavežami į/iš mokyklą(-os) tenkina toks pavežėjimo organizavimas; 5 % tėvų pavežėjimo organizavimas tenkina tik iš dalies ir 3 % tėvų pavežėjimas netenkina, nes jų vaikai į mokyklą nėra pavežami, jie mokyklą pasiekia pėsčiomis, ar dviračiu. Tėvai norėtų, kad jų vaikus į/iš mokyklą(-os) vežtų autobusas.

25 pav. Vaikų pavežėjimo į/iš mokyklą(-os) organizavimo vertinimas, (N =114).

Norint plačiau sužinoti tėvų nuomonę apie pavežėjimo į/iš mokyklą(-os) organizavimą Balsių pagrindinėje mokykloje buvo užduota keletas papildomų klausimų, duomenys pateikti 26 pav. 97 % tėvų teigia, kad ryte, vykstant į mokyklą autobusas atvyksta laiku. 11 % tėvų savo vaikus rytais paveža iki stotelės, kiek didesnis procentas tėvų, 15 %, vaikų laukia grįžtančių iš mokyklos stotelėje, tai daro žemesnių klasių tėvai (3, 4 kl.) arba tėvai kurių vaikui iki stotelės tenka eiti daugiau nei 10 min.

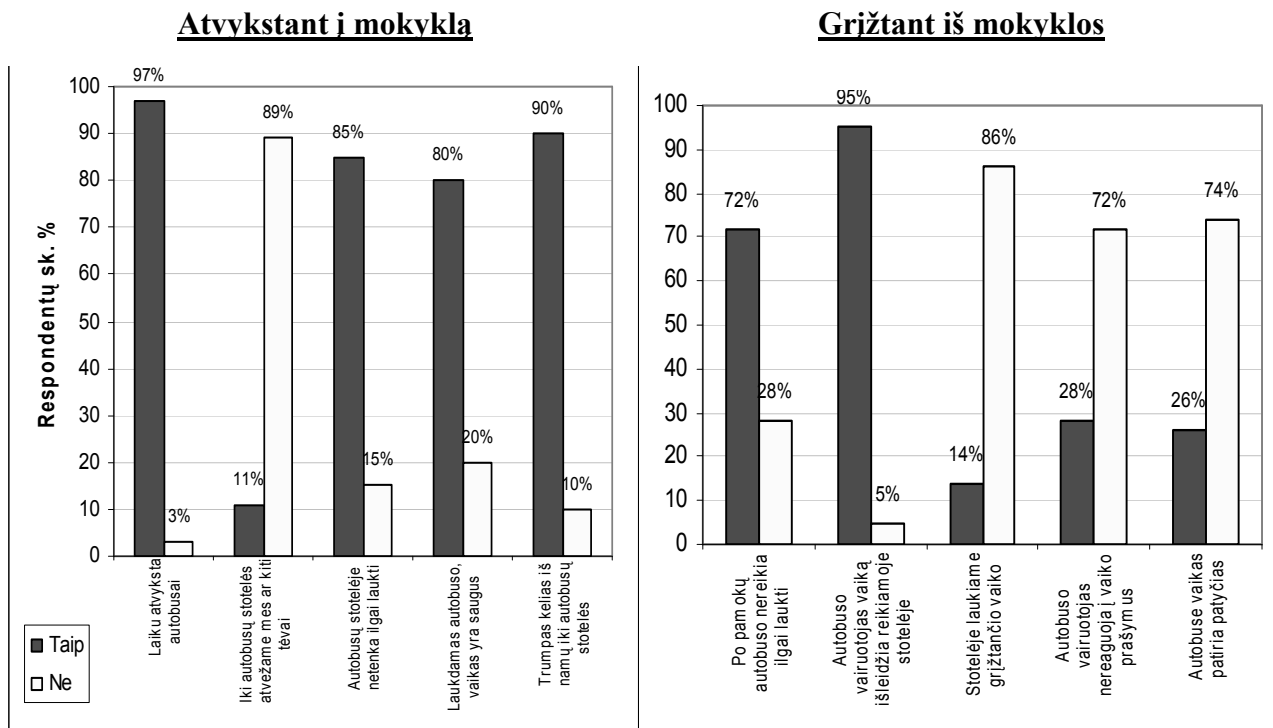
Dauguma tėvų, 90 %, teigia, kad jų vaikui yra neilgas kelias iki autobusų stotelės. 85 % tėvų teigia, kad autobuso stotelėje netenka ilgai laukti. 80 %, teigia, kad jų vaikas laukdamas autobuso į mokyklą yra saugus, tačiau 20 % tėvų mano atvirkščiai. Vaikai autobuso laukia maršrutinio autobuso laukimo stotelėse, tik Pamuckų ir Girbutkių kaimuose tokių nėra, tai vaikai laukia ant pagrindinio kelio Linkuva – Pakruojis kelkraščio, šie vaikai ir jaučiasi nesaugiausiai.

72 % tėvų teigia, kad po pamokų nereikia ilgai laukti autobuso, tačiau 28 % mano atvirkščiai, taip mano po keletą tėvų iš kiekvienos klasės. Kadangi dauguma tėvų nurodė, kad jų vaikai iki laukiant autobuso lanko mokykloje esančius būrelius, atlieka namų darbus klasėje, būna bibliotekoje, tai galėtume teigti, kad laikas po pamokų prailgsta tiems vaikams, kurie nenori lankyti jokių būrelių ar užsiimti kita veikla.

Grįžtant namo autobuso vairuotojas vaiką visada išleidžia reikiamoje stotelėje, taip teigia net 95 % 3-10 kl. pavežamų vaikų tėvai. 72 % tėvų teigia, kad autobuso vairuotojas nereaguoja į vaiko prašymus, taip teigia vyresniųjų klasių mokinių tėvai, bet tai gali būti todėl, kad vaikai vairuotojo prašo sustoti arčiau namų, o ne autobuso sustojimo vietoje. Vairuotojas, norėdamas užtikrinti vaikų saugumą, vaikus išleidžia tik stotelėse arba numatytoje vietoje.

Kadangi autobusuose nėra lydinčio asmens, vyksta įvairaus amžiaus vaikai, tikėtina, kad vaikai neprižiūrimi suaugusio gali patirti patyčias. Suvedus duomenis, paaiškėjo, kad 26 % vaikų jas patiria. Negalėtume teigti, kad mažesni vaikai labiau patiria patyčias autobuse, nes paaiškėjo, kad nesaugiai autobuse jaučiasi po 3 – 5 vaikus iš kiekvienos klasės, tai uždaresnio būdo, ramesni vaikai.

Dėl transporto problemų tėvai labiausiai linkę kreiptis į klasės auklėtoją, 68 % tėvų. Nors mokykloje pavežėjimo organizavimu atsakinga socialinė pedagogė, į ją kreiptųsi tik 8 % tėvų, taip yra todėl, kad tėvai nežino kas atsakingas už pavežėjimą. Tėvai netgi labiau linkę pavežėjimo problemas išsakyti mokyklos vadovui, 25 % visų tėvų. Toks pat procentas tėvų į nieką nesikreiptų, taip pat tėvai dėl pavežėjimo problemų visiškai nesikreiptų į kaimo seniūną. Po 11 % tėvų kreiptųsi į kitus tėvus arba į klasės draugus.

26 pav. Vaikų pavežėjimo į/iš mokyklą(-os) organizavimo vertinimas, (N=114).

78 % tėvų, kurie kreipėsi pagalbos teigia, kad jų problemos buvo išspręstos, 20 % - išspręstos iš dalies ir 16 % tėvams problemų niekas neišsprendė.

Vaikai į Balsių pagrindinę mokyklą atvyksta iš 11 aplinkinių kaimų, iš 9 suvežami autobusu. Pagrindiniai keliai yra asfaltuoti, į atokesnius kaimus – žvyrkelis, todėl ir tėvų nuomonės šiuo klausimu išsiskyrė. 76 % tėvų teigia, kad kelias į mokyklą tenkina, o 24 % kelias netenkina, nes jis neasfaltuotas, duobėtas, žiemą laiku nevalomas. Aktyvesni tėvai nurodė, kad kreipėsi į rajono valdžią dėl kelių būklės, viena mama net rinko parašus ir kreipėsi į susisiekimo ministeriją, tačiau situacija nesikeičia. Yra net keletas piktų nuomonių, tokių kaip „niekas iš valdžios čia negyvena, todėl ir lėšų remontui nėra“, „niekam čia nerūpi“.

Kai dėl blogų oro sąlygų vaikų negali pavežti autobusu, tai 75 % tėvų teigia, kad jie patys atveža vaikus į mokyklą. 58 % tėvų teigia, kad mokykla pasirūpina panaudodama turimą mokyklos transportą, tai yra mokyklos lengvąjį automobilį. 36 % tėvų, neatvykus autobusui kreipiasi pagalbos į kaimynus ir toks pat skaičius tėvų teigia, kad vaikus pavežėja mokytojai nuosavomis transporto priemonėmis. Nors ir mokytojai rizikuoja vaikų saugumu, paveždami juos savo autotransportu, tačiau mokykloje jau tapo įprasta į/iš renginius, varžybas paveža patys mokytojai (jiems už kurą neapmokama), nes savivaldybės skiriamų lėšų mokinių pavežėjimui trūksta.

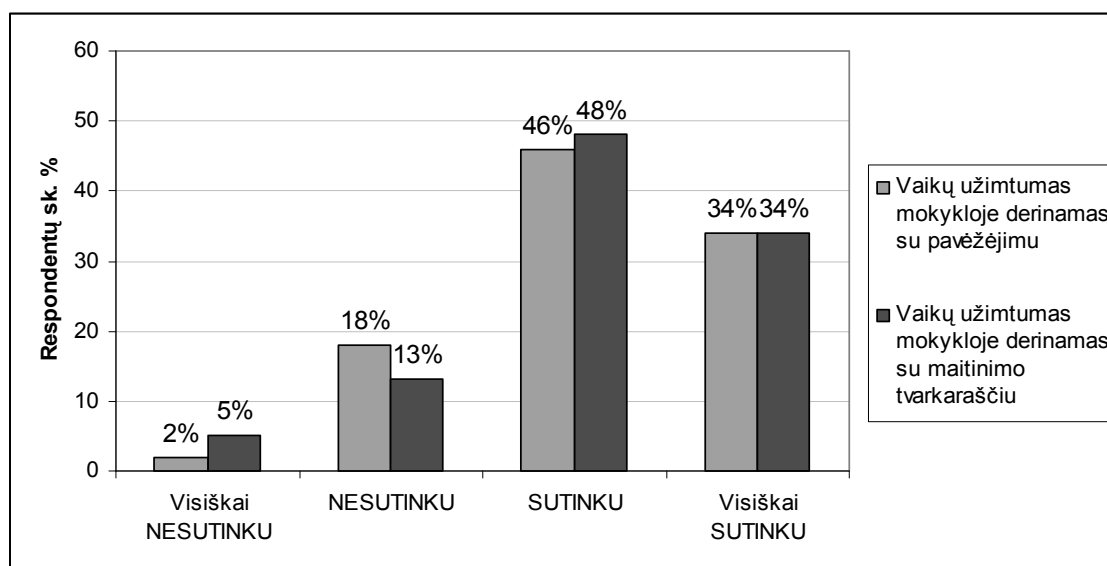
3.2.2. Vaiko situacija mokykloje

Pakruojo rajono Balsių pagrindinėje mokykloje vaikai mokomi vienoje pamainoje, iš ryto: priešmokyklinės – 4 kl. mokiniams pamokos prasideda 9⁰⁰ val., 5 – 10 kl. – 8¹⁰ val.

Pamokų tvarkaraštį stengiamasi sudaryti taip, kad nei vienai klasei tarpų tarp pamokų nebūtų, tačiau 25 % tėvų su tuo nesutinka. Tėvai taip galėjo pamanyti, kaip tarpus tarp pamokų ir neformalaus ugdymo būrelių, nes ypač žemesniųjų klasių vaikams tenka laukti užsiėmimų. Kadangi nei vienas tėvas nenurodė, kad jų vaikas lankytų būrelius už mokyklos ribų ar gyvenamojoje teritorijoje (čia tokie neorganizuojami), dauguma tėvų nurodė, kad jų vaikai lanko keletą būrelių mokykloje. Ypač vaikų mėgstami šokių, choro, sporto, dailės būreliai. Net 91 % tėvų teigia, kad mokykloje yra būrelių daug ir įvairių. 92 % apklaustų 3 – 10 kl. mokinių tėvų mano, kad vaikas turi galimybę pasirinkti būrelį. Būreliams vadovauja tik mokytojai, kad jie yra kompetentingi būrelių vadovai mano 89 % tėvų. Mokykloje veikia dvi visuomeninės organizacijos: Šaulių kuopa, priklausanti Šiaulių apskrities gen.P.Plechavičiaus rinktinei (6-10 kl. mokiniams) ir tarptautinis judėjimas „Sniego gniūžtė“ (7 – 10 kl. mokinimas). Pastaroji ypač mėgstama mokinių.

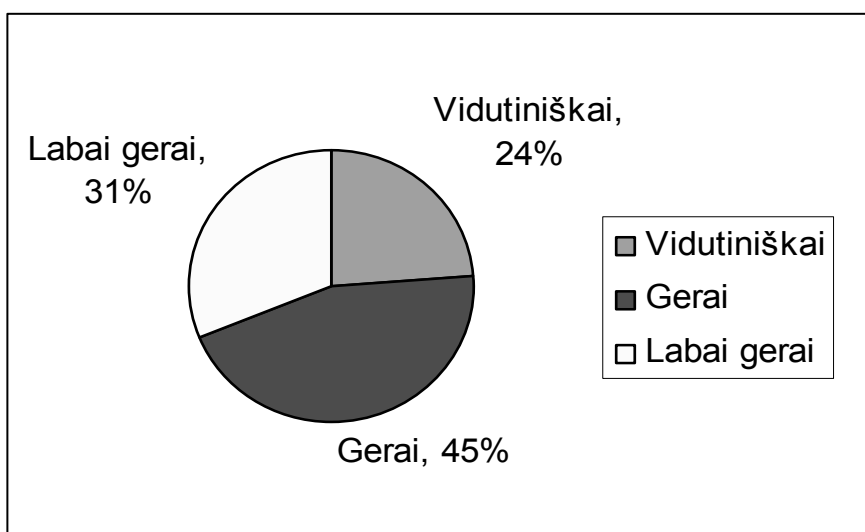
Su teiginiu „vaikų užimtumas mokykloje derinamas su pavėžėjimu“, sutinka arba visiškai sutinka 80 % tėvų (žr. 27 pav.), o priešingai mano likę 20 % tėvų, tai 7 – 10 kl. tėvai, nes jeigu vaikai turi 7 pamokas ir tą dieną neina į būrelius, autobuso tenka laukti vieną valandą, taip pat į Vaišvydžių, Palašmenio kaimus autobusas išvyksta anksčiau, nei prasideda būreliai.

Su teiginiu „vaikų užimtumas mokykloje derinamas su maitinimo tvarkaraščiu“ (žr. 27 pav.), sutinka arba visiškai sutinka 82 % tėvų, o visiškai nesutinka arba nesutinka 18 % tėvų, tai 7-10 kl. mokinių tėvai.

27 pav. Vaikų užimtumo mokykloje derinimas su pavėžėjimu ir maitinimo tvarkaraščiu, (N=114).

76 % tėvų teigia (žr. 28 pav.), kad jų vaikas Pakruojo r. Balsių pagrindinėje mokykloje jaučiasi labai gerai arba gerai, 24 % tėvų teigia, kad vidutiniškai. Nei vienas iš tėvų nemano, kad čia vaikiui mokytis yra labai blogai ar blogai.

28 pav. Vaiko jausena Pakruojo r. Balsių pagr. mokykloje, (N=114).

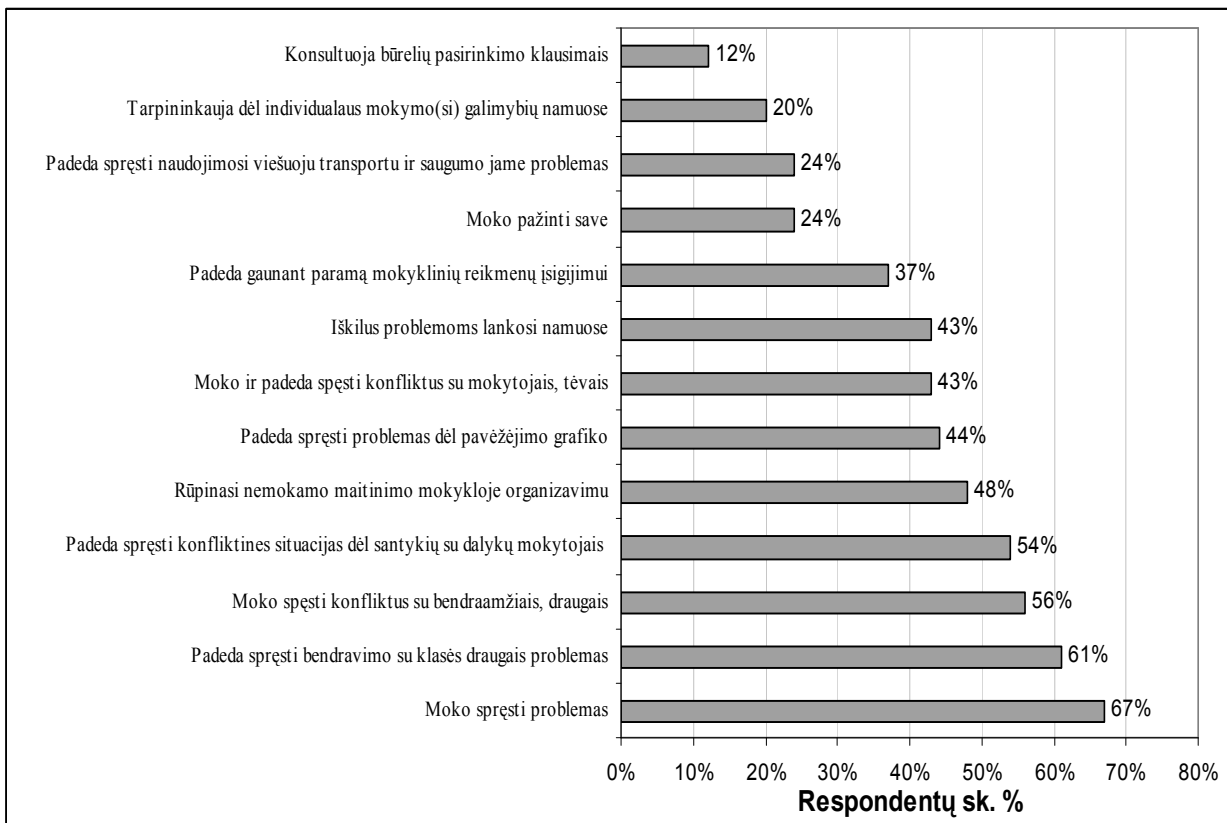
Tėvams svarbiausia, kad jų vaikas į mokyklą eina su didžiu noru ir ten yra saugus, turi galimybę ugdimuisi ir saviraiškai, yra gerbiamas kaip lygiavertis žmogus. Todėl labai svarbu, kad mokykla suteiktų tėvams saugumo jausmą, kad jie pasitikėtų, jog mokykloje vaikas saugus visomis prasmėmis.

3.3.3. Socialinė, psichologinė, pedagoginė pagalba vaikams ir paslaugos tėvams

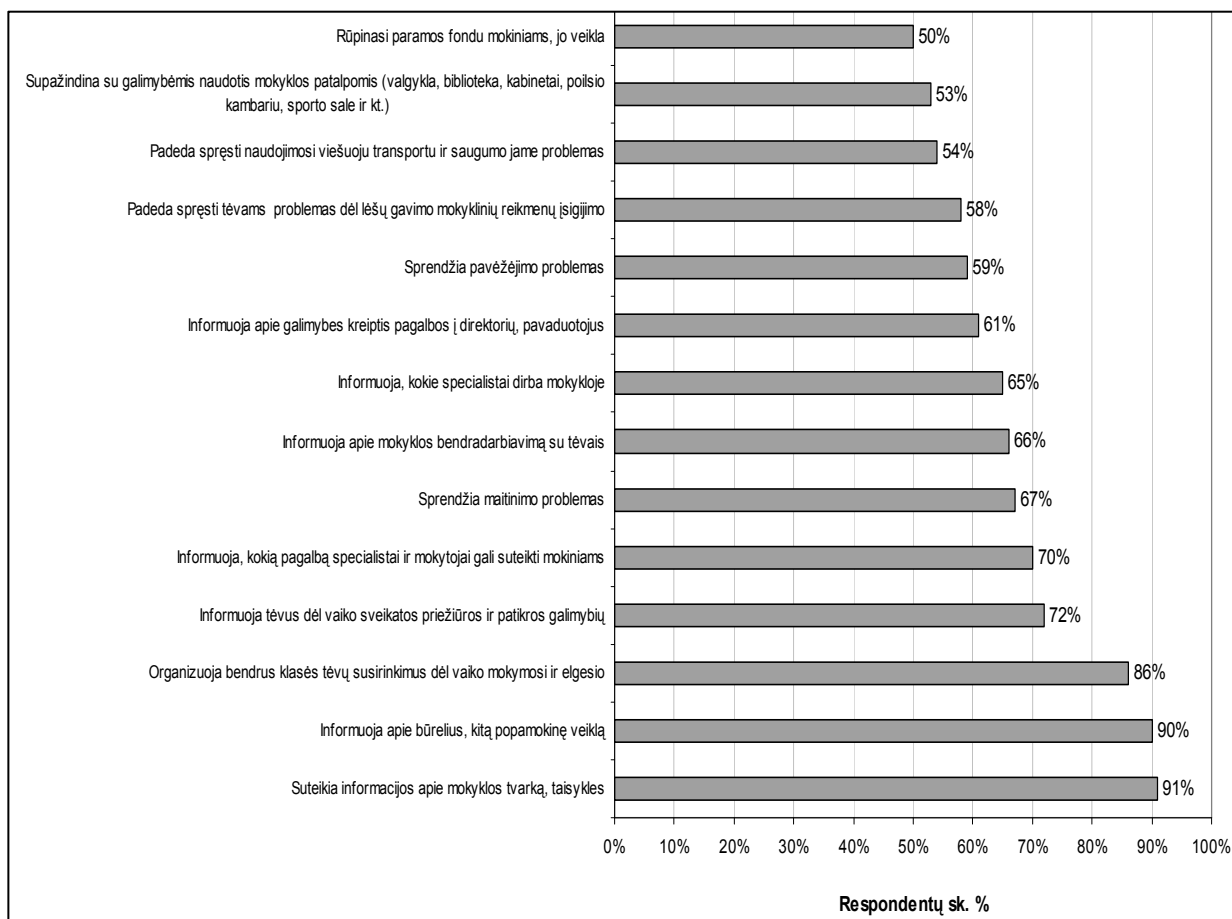
Pakruojo rajono Balsių pagrindinėje mokykloje nėra psichologo etato. Aštuntus metus mokykloje dirba socialinė pedagogė, tačiau dar yra keletas 3 – 10 kl. mokinių tėvų (7 %) nežinančių apie socialinio pedagogo veiklą mokykloje.

Kokią pagalbą socialinis pedagogas teikia mokiniams pateikta 29 pav. Daugiausiai tėvų (67 %) teigia, kad socialinis pedagogas visų pirma vaikus moko spręsti problemas, o mažiausiai, 12 %, kad socialinis pedagogas konsultuoja būrelių pasirinkimų klausimais.

Kokią pagalbą klasės auklėtojas suteikia mokiniams pateikta 30 pav. Daugiausiai tėvų (91 %) teigia, kad klasės auklėtojas pirmiausia vaikams suteikia informacijos apie mokyklos tvarką, taisykles. Pusė tėvų teigia, jog klasės auklėtojas rūpinasi paramos fondo mokiniams veikla.

29 pav. Socialinės pedagogės teikiama pagalba mokiniams, (N=106).

30 pav. Klasės auklėtojo teikiama pagalba mokiniams, (N=114).

Tėvų nuomone „Ar kaimo vaikų ugdymosi kokybė priklauso nuo skiriamos socialinės paramos paketo?“, sužinojome, kad 44 % tėvų mano, jog priklauso ir 56 % mano, kad nepriklauso. Paprašius tėvų įvertinti vaikui teikiamos socialinės paramos ir pagalbos kokybę mokykloje paaiškėjo, kad 94 % tėvų pavežėjimo iš namų į mokyklą ir atgal paslaugas vertina gerai arba labai gerai. Maitinimą mokykloje gerai ir labai gerai įvertino 73 % tėvų, labai blogai 4% tėvų, kiti 23 % įvertino vidutiniškai. Kadangi mokykloje penktadieniais dirba sveikatos specialistė, todėl nemažas tėvų skaičius, 68 %, sveikatos priežiūrą mokykloje įvertino gerai arba labai gerai, 31 % vidutiniškai. Individualaus mokymosi organizavimą 76 % tėvų įvertino gerai arba labai gerai, 21 % vidutiniškai, likę 3 % blogai. Laisvalaikio (būreliai, renginiai ir kt.) organizavimą net 92 % tėvų įvertino gerai ar labai gerai.

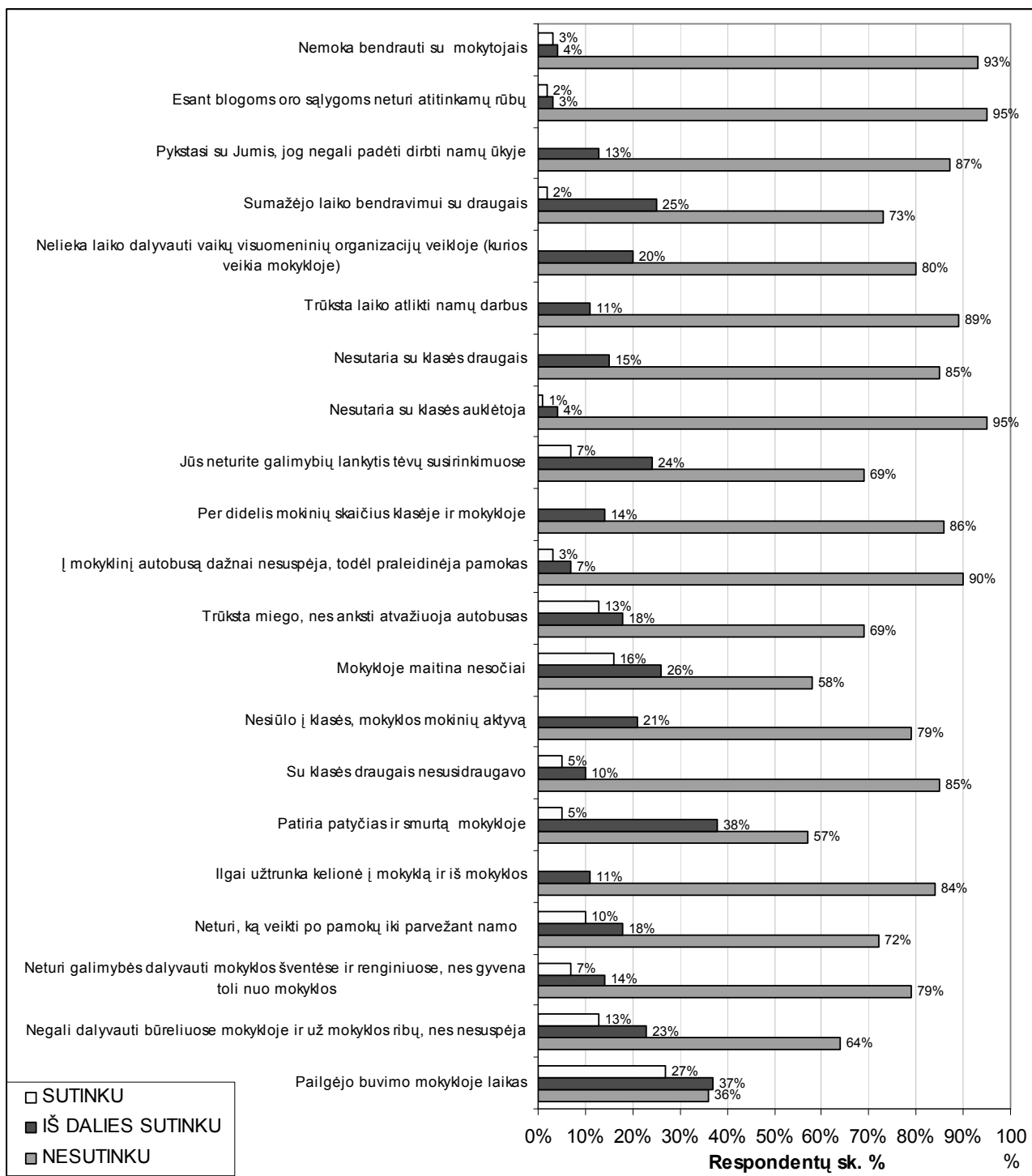
Prailgintos dienos grupė mokykloje veikia tik 1 – 4 kl. mokiniams, 71 % 3 – 4 kl. mokinių tėvų nuomone prailginta grupė įvertinta gerai ar labai gerai, likę 29 % įvertino vidutiniškai.

3.3.4. Vaiko socialinio mobilumo raiška ir sąlygos kaimo vaikų kokybiškam išsilavinimui, tėvų ir vaikų įtraukimas į mokyklos bendruomenę

Vaikai mokykloje susiduria su įvairiomis problemomis, tačiau išsiaiškinus tėvų nuomonę apie vaikų mokymąsi Balsių pagrindinėje mokykloje paaiškėjo, kad daugumos tėvų vaikai neturi problemų arba susiduria tik su keletu (žr. 31 pav.). Daugiau nei 90 % apklaustų tėvų nesutinka, kad jų vaikai patiria tokias problemas kaip: nemoka bendrauti su mokytojais (93 %), esant blogoms oro sąlygoms neturi atitinkamų rūbų (95 %), nesutaria su klasės auklėtoja (95 %), į mokyklinį autobusą dažnai nespėja, todėl praleidinėja pamokas.

Tokių problemų, kaip ilgai užtrunka kelionė į/iš mokyklą(os), nesiūlo į klasės ar mokyklos mokinių aktyvą, per didelis mokinių skaičius klasėje, nesutaria su klasės draugais, trūksta laiko atlikti namų darbus, nelieka laiko dalyvauti vaikų visuomeninių organizacijų veikloje (kurios veikia mokykloje), pykstasi su tėvais, jog negali padėti dirbti ūkyje, tėvai teigia, kad jų nėra visai arba tos problemos egzistuoja tik iš dalies.

Tėvai, kaip didžiausią problemą įvardijo buvimo mokykloje laiko pailgėjimą, taip mano 27 % visų apklaustų tėvų, 37 % tėvų teigia, kad ši problema egzistuoja tik iš dalies. Taip pat nemažas procentas tėvų įvardijo maitinimo mokykloje problemą, 42 % tėvų sutinka ar iš dalies sutinka, kad mokykloje maitina nesočiai.

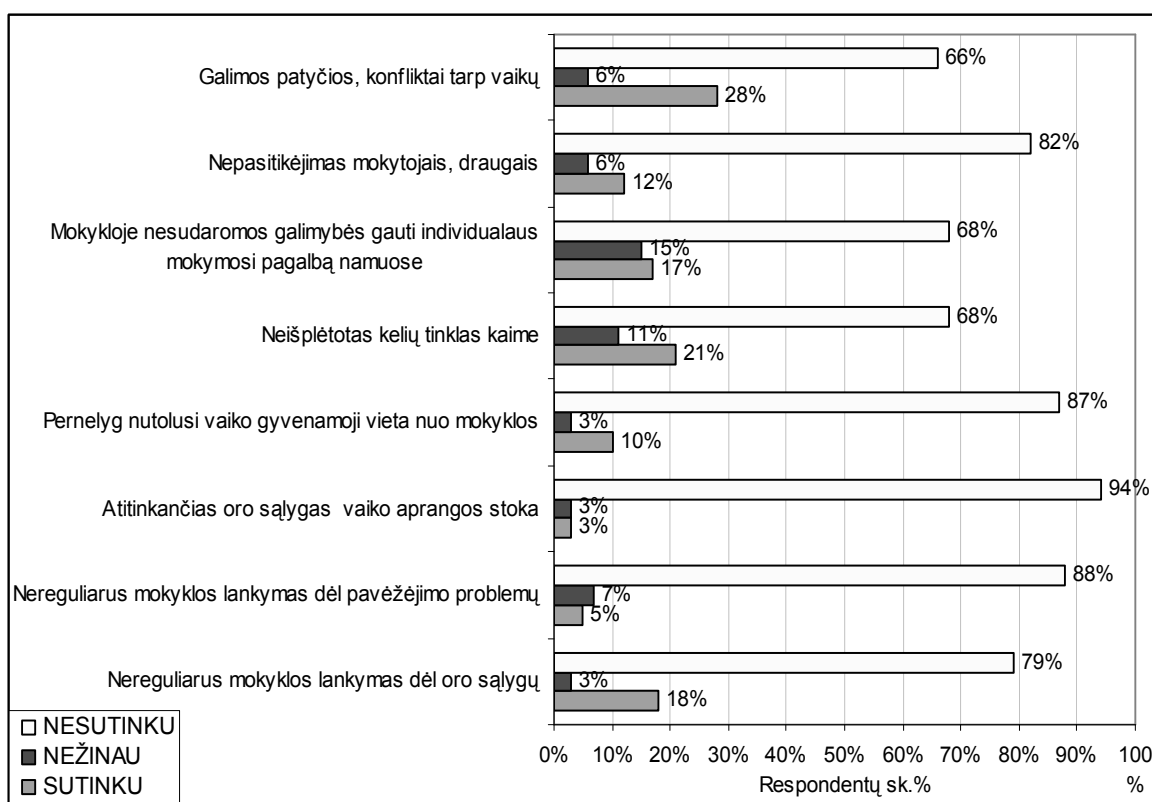

31 pav. Su kokiomis problemomis susiduria vaikai, (N=114).

Galėtume įvardinti dar dvi problemas, kurios iškyla vaikams mokykloje, 31 % tėvų sutinka ar iš dalies sutinka, kad jų vaikams trūksta miego, nes anksti atvažiuoja autobusus (tai Plunkių, Titonių, Pamūšio kaimų vaikai, nes jiems autobusas ryte jau būna 7¹⁰ val.) ir 36 % tėvų sutinka ar iš dalies sutinka, kad jų vaikai negali dalyvauti būreliuose mokykloje ir už jos ribų, nes nespėja.

Tėvai mano, kad jų vaikams siekti geresnių mokymosi rezultatų mokykloje labiausiai trukdo (žr. 32 pav.) galimos patyčios konfliktai, taip mano 28 % apklaustų 3 – 10 kl. tėvų, iš jų labiausiai nuo patyčių kenčia 9 kl. mokiniai (67 % vaikų). Taip pat 9 kl. mokiniams geresnių rezultatų siekti trukdo neišplėtotas kelių tinklas kaime, taip mano 100 % tėvų. Dar gana įdomus faktas išaiškėjo, kad 3 kl. mokiniams, tėvų nuomone, siekti geresnių rezultatų niekas netrukdo, išskyrus galimos patyčios, konfliktai tarp tėvų (sutinka 30 % tėvų).

Dauguma tėvų mano, kad jų vaikams siekti geresnių rezultatų tikrai netrukdo: atitinkančias oro sąlygas vaiko aprangos stoka (nesutinka 94 %), nereguliarus mokyklos lankymas dėl pavėžėjimo problemų (nesutinka 88 %), pernelyg nutolusi vaiko gyvenamoji vieta nuo mokyklos (nesutinka 87 %), nepasitikėjimas mokytojais, draugais (nesutinka 82 %).

32 pav. Siekti geresnių mokymosi rezultatų vaikams trukdančio problemos, (N=114).

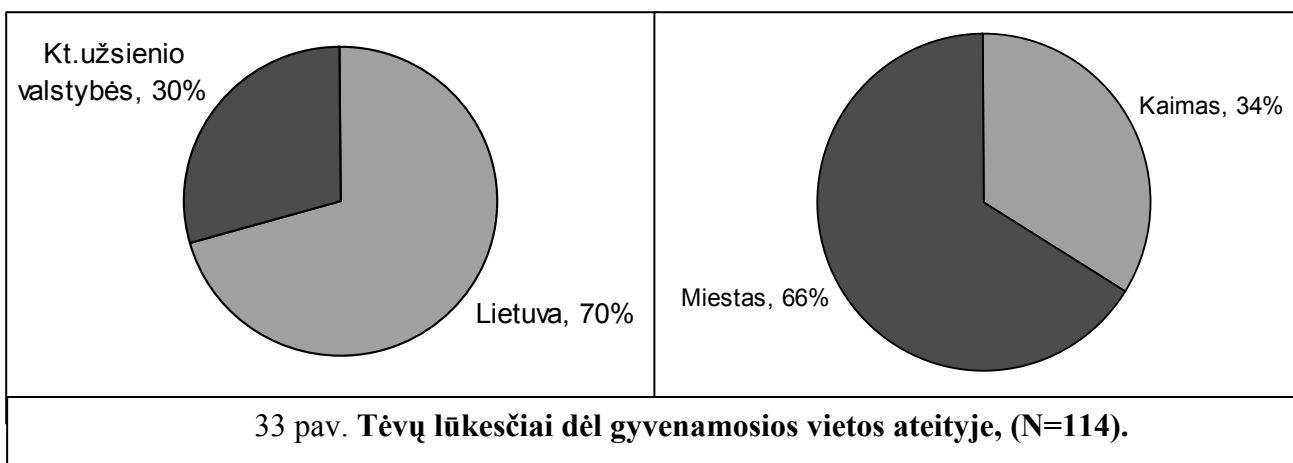
88 % tėvų pritaria, kad mokykla jiems pirmiausia teikia informaciją apie vaikų pasiekimus, jiems tai ir yra svarbiausia, juk vaikai į mokyklą ir eina, pirmiausia mokytis. Taip pat 83 % tėvų pritaria, kad mokykloje vyksta bendri susirinkimai, mokslo metų pradžioje ir pabaigoje. 72 % tėvų pritaria nuomonei, kad jie įtraukiami į mokyklinės šventės, iš jų, šiai nuomonei pritaria visi, 100 %, 3 – 4 klasių tėvai.

Kaip teigė mokyklos direktorė, mokykloje naudojamos įvairios bendradarbiavimo su tėvais formos: pusmečiams besibaigiant konsultacinės dienos, I pusmečiui pasibaigus bendras

tėvų susirinkimas, klasių tėvų susirinkimai – susitikimai su toje klasėje dirbančiais mokytojais, tėvų švietimo užsiėmimai, mokytojų išvykos į kaimus.

Tėvams stinga informacijos kaip mokyklų tinklo pertvarka paveikė mokyklą, nes iš tiesų mokykla gavo tik kompiuterinės technikos, su tuo sutiko 87 % tėvų, o 56 % tėvų teigė, kad buvo renovuotos patalpos, nors mokykloje atliekamas tik kosmetinis remontas, daugiausiai iš paramos lėšų. 53 % tėvų galvojo, kad mokyklos bibliotekos fondai papildyti iš MTP lėšų. Pasak bibliotekininkės, mokykla nuo 2008 m. atnaujinama tik vadovėliais, dėl pinigų stygiaus iš vis nepirko grožinės literatūros, tik keletą mokomųjų programų ar filmų CD.

Paaiškėjo, kad 70 % tėvų (žr. 33 pav.) norėtų, kad jų vaikai liktų gyventi Lietuvoje. Nors visi tėvai gyvena kaime, tačiau net 66 % tėvų norėtų, kad jų vaikai gyventu mieste ir tik 34 % kaime. Kaime gyvenantys žmonės mano, kad mieste žymiai lengviau rasti darbą, būstą.

Paskutiniaisiais anketos klausimais norėta sužinoti tėvų lūkesčius, pasiūlymus. Paaiškėjo, kad daugiausia tėvų nori, kad jų vaikai įgytų kolegijinį išsilavinimą (41 %). 35 % tėvų norėtų, kad įgytų profesinį išsilavinimą, 24 % universitetinį išsilavinimą.

Kokią specialybę rinktųsi jų vaikai dauguma tėvų teigė, kad dar negalvoja, bet buvo norinčių, kad jų vaikas taptų ekonomistu, teisėju, mokytoja, veterinaru, reklamos vadybininku, advokate, kompiuterių specialistu. Kiti vaikų ateitį siejo su menais, tiksliaisiais mokslais.

3.4. Mokytojų apklausos rezultatų analizė

3.4.1. Mokytojų dalyvavimas MTP procesuose

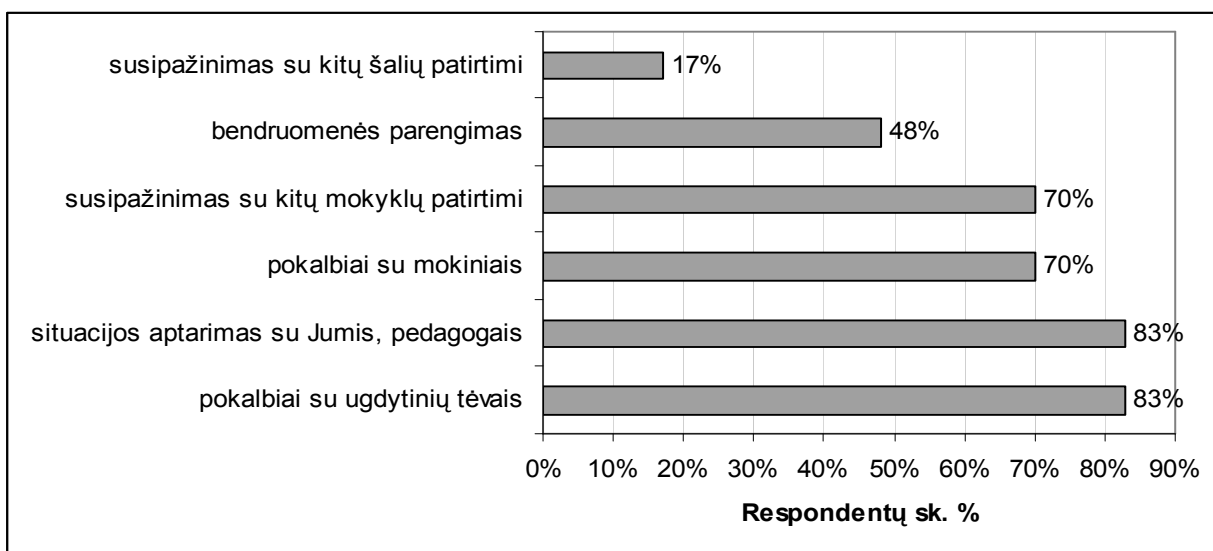
Kokie veiksniai labiausiai įtakojo MTP procesus Lietuvoje. 100 % apklaustų mokytojų įvardija mokinių ir mokytojų skaičiaus santykio kaitą. 96 % mokytojų mano, kad MTP procesus Lietuvoje įtakojo vaikų gimstamumas ir su juo susijęs mokyklinio amžiaus vaikų skaičiaus mažėjimas, mokinių skaičiaus mokyklose ir šių mokyklų skaičiaus kaita, mokinių skaičiaus ir

mokymosi sąlygų sąsajos. 84 % mokytojų sutinka, kad įtaką turėjo bendrojo lavinimo prieinamumas ir lygių galimybių jį įgyti didinimas.

36 % mokytojų aktyviai dalyvavo MTP procesų įgyvendinime, 58 % teigia, kad į MTP procesų įgyvendinimo veiklą buvo įtraukiami epizodiškai, o 6 % šiuos procesus pasirinko stebėti iš šalies.

Mokyklos vadovai į MTP politiką įtraukė visą mokyklos bendruomenę (žr. 34 pav.). 83% respondentų teigia, kad vyko pokalbiai su mokinių tėvais ir pedagogais (buvo supažindinami su kitų mokyklų, šalių patirtimi), 70 % teigia, kad vyko pokalbiai su mokiniais.

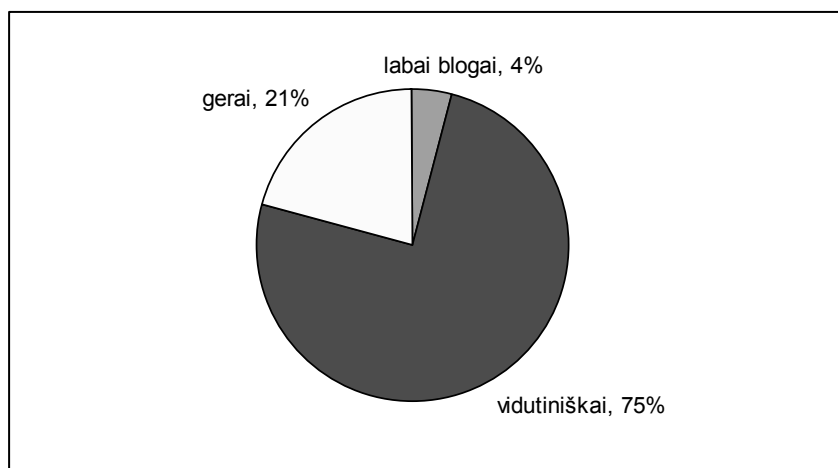
Pasak mokytojų, Rimšonių mokyklos uždarymą (dėl mokinių skaičiaus mažėjimo ir neracionaliai panaudojamų lėšų), ir mokinių perkėlimą į Balsių pagrindinę mokyklą lėmė, kad čia dirba kvalifikuotas personalas – 79 % mokytojų nuomone. 78 % mokytojų teigia, kad šios mokyklos kultūra, pagalbos mokiniui sistema, mokyklos strateginio valdymo efektyvumas ir tinkama infrastruktūra.

34 pav. **Būdai, kuriais mokyklos vadovai įtraukė mokyklos bendruomenę į MTP politiką, (N=25).**

Mokyklos pedagogų nuomone MTP procesams buvo parengta strategija ir numatyti realizavimo būdai – taip teigia 76 % pedagogų. 60 % pedagogų teigia, kad strategija buvo perimta iš kitų šalių neatsižvelgiant į Lietuvos specifiką. 72 % pedagogų mano, kad visa atsakomybė, susijusi su MTP procesais deleguota savivaldybėms.

Savivaldybės pasirengimą MTP 75 % pedagogų (žr. 35 pav.) vertina vidutiniškai, 21% pedagogų vertina gerai, o 4 % labai blogai.

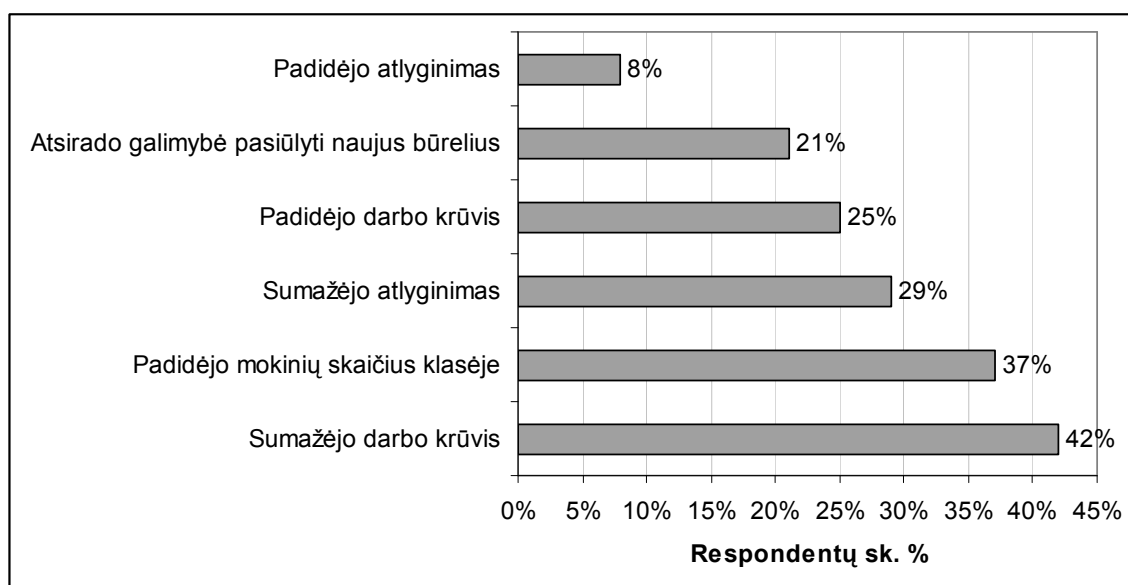
35 pav. Savivaldybės pasirengimo MTP rajone vertinimas, (N=24).

Tik 52 % mokytojų sutinka, kad mokykla, rengiantis MTP, numatė mokytojų įsidarbinimo ir parūpinimo darbo vietomis strategiją.

72 % mokytojų pritaria tam, kad mokykla numatė racionalaus patalpų ir mokyklinių krepšelių panaudojimo galimybes.

Rengiantis MTP, 83 % mokytojų teigia, kad mokykla parengė mokinių ugdymo kokybės užtikrinimo strategiją, tačiau, kad nenumatė galimybių būrelių veiklos plėtotės strategijos teigia 35 % respondentų. 88 % pedagogų mano, kad mokykla numatė vaikų dalyvavimą visuomeninių organizacijų veikloje.

MTP asmeniškai pedagogai pajuto darbo krūvio sumažėjimu – 42 % (žr. 36 pav.). 37 % pedagogų teigia, kad padidėjo mokinių skaičius klasėje. 29 % mokytojų sumažėjo atlyginimas, tačiau 8 % mokytojų atlyginimas padidėjo. Vaikai perėjo mokytis į didesnę mokyklą, kurioje didesnis būrelių pasirinkimas, tą pastebėjo 21 % pedagogų.

36 pav. MTP pasekmės, kurias asmeniškai turėjo pedagogai, (N=25).

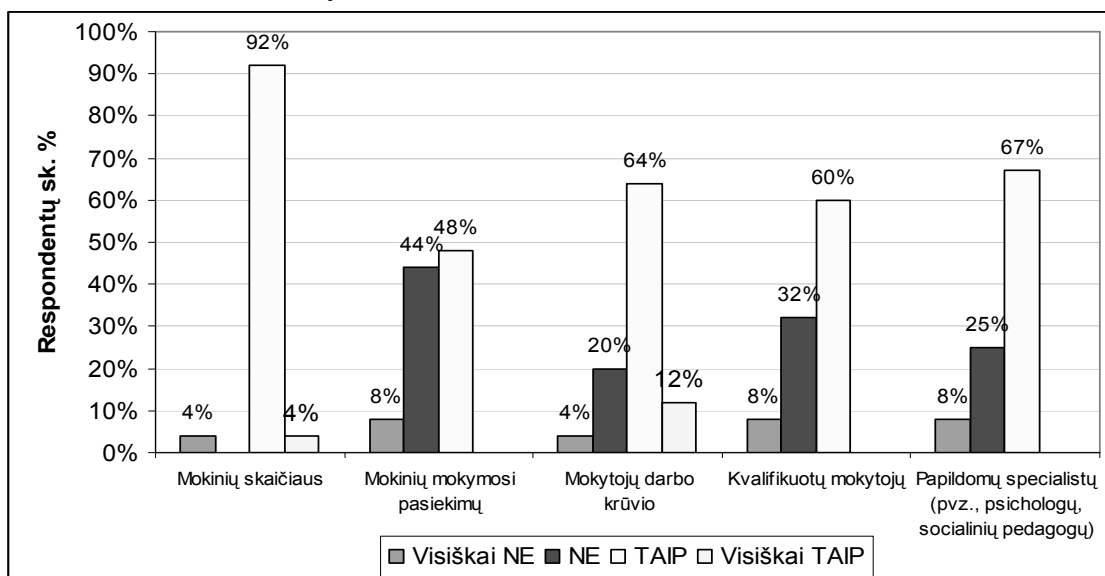
Apie mokinių pavežėjimo organizavimą mokytojai mano taip: mokykla nenumatė vaikų pavežėjimo ir vaikų užimtumo mokykloje derinimo galimybių bei mokinių atvykimo/išvykimo į/iš mokyklą/os ir pamokų pradžios/pabaigos derinimo galimybių – 29 % respondentų. 20 % pedagogų teigia, kad mokykla neparengė vaikų saugumo transporte prevencijos strategijos, tačiau tai ne vien nuo mokyklos priklauso. Vaikus autobuse prižiūri vairuotojas, nėra lydinčių asmenų, tačiau mokykla norėdama užtikrinti mokinių saugumą autobuse, įrengė vaizdo kamerą.

Į Balsių pagrindinę mokyklą atėjo mokyti vaikai iš kaimo pradinės mokyklos. Vaikai vežiami mokykliniu vienu autobusu (autobusą mokykla nuomojasi), kuriame yra 40 vietų. Vaikai suvežami keliais reisais. Tik vaikai iš Vaišvydžių, Palašmenio kaimų rytais atvyksta maršrutiniu autobusu. Kad užtikrinti mokinių saugų pavežėjimą, 92 % pedagogų teigia, kad vaikai mokomi saugaus eismo taisyklių. Visi mokytojai, 100 %, mokinius moko tinkamo elgesio autobuse. Kaip jau minėta anksčiau, autobuse yra įrengta vaizdo stebėjimo kamera. Vairuotojas dažnai su mokyklos administracija tariaisi kaip spręsti vaikų patyčias autobuse ir kitus elgesio taisyklių pažeidimus (sėdynių sugadinimą, prišiukšlinimą ir kt.).

96 % pedagogų teigia, kad mokinio krepšelio lėšos turėtų būti didinamos vaikams, kuriems būtinas pavežėjimas, nes vaikus pavežti kainuoja labai brangiai. Savivaldybė krizės metu neskiria visų reikiamų pinigų mokinių pavežėjimui, kylant kuro kainoms jų taip pat nedidina. Mokyklos įsiskolinusios vežėjams.

Kai nėra galimybės vaikams į mokyklą atvykti mokykliniu autobusu, pasak 72 % mokytojų, tėvai prašo, kad jų vaikus pavežėtų kaimynai; 68 % mokytojų teigia, kad atveža patys tėvai; 63 % mokytojų teigia, kad paveža patys.

87 % mokytojų teigia, kad mokykloje nebuvo atliekami jokie specialūs tyrimai prieš priimant mokinius iš kitų mokyklų.

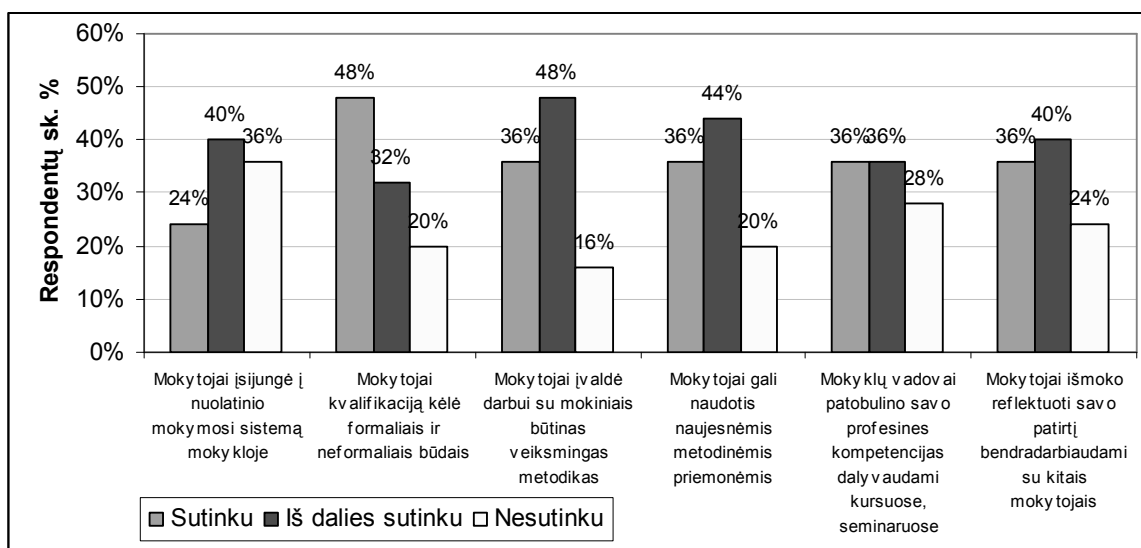
37 pav. MTP procesai paskatinę rajono mokyklų tarpusavio konkurenciją, (N=25).

Labiausiai mokyklos rajone konkuruoja dėl mokinių skaičiaus (žr. 37 pav.), net 96 % mokytojų su tuo sutinka ar visiškai sutinka, pavyzdžiui į vienus kaimus atvyksta net 4 ar 5 mokyklų autobusai atsivežti vaikų. 67 % pedagogų teigia, kad konkurenciją skatina ir papildomų specialistų turėjimas, o 76 % mokytojų mano, kad konkurencija kyla ir dėl mokytojų darbo krūvio. 48 % pedagogų mano, kad MTP procesai rajone paskatino mokyklų tarpusavio bendradarbiavimą.

Pagalbos dėl atsiradusių problemų mokykloje, vaikai, atėję iš kitų mokyklų, kreipiasi tokia pat tvarka, kaip ir kiti besimokantys – 100 % pedagogų nuomone. Mokytojų nuomone, didžiausi sunkumai, atvykusiems iš kitų mokyklų mokiniams šioje mokykloje buvo: pritaipimo prie naujos mokyklos (80 % pedagogų); baimė dėl didelio mokinių skaičiaus mokykloje, dėl mokymo(si) proceso organizavimo (68% pedagogų); baimė dėl naujų mokytojų (64 % pedagogų).

3.4.2. MTP pasiekimai žmoniškųjų išteklių ir materialinės bazės kūrimo etape

Mokytojų nuomone, vykdant MTP procesą mokytojai labiausiai kėlė kvalifikaciją formaliais ir neformaliais būdais (žr. 38 pav.) – taip teigia 48 % pedagogų, 32 % su tuo iš dalies sutinka. 36 % mokytojų sutinka, kad įvaldė darbui su mokiniais būtinas veiksmingas metodikas, gali naudotis naujesnėmis metodinėmis priemonėmis, išmoko reflektuoti savo patirtį bendradarbiaudami su kitais mokytojais. Daugiausiai mokytojų, 36 % nesutinka su teiginiu, kad mokytojai įsijungė į nuolatinio mokymosi sistemą mokykloje.

38 pav. Žmoniškųjų išteklių pokytis į mokyklą atėjus vaikams iš uždarytos mokyklos, (N=25).

MTP procesų pasekoje mokykloje įsigyta kompiuterinės technikos, tai pastebėjo 70% pedagogų. 90 % mokytojų teigia, kad nebuvo renovuotos jokios patalpos ar papildyti bibliotekos fondai. Per paskutinius trejus metus neįsigyta jokios grožinės literatūros, išskyrus vadovėlius.

IŠVADOS

1. Mokyklų tinklo pertvarka – tai pokyčiai, kuriuos sudaro daugybė nuosekliai ir lygiagrečiai išsidėsčiusių komponentų, tam tikrų etapų veikiančių skirtingas interesų grupes. Mokyklų tinklo optimizavimo paskirtis – sukurti efektyvumo, prieinamumo ir kokybės reikalavimus atitinkantį mokyklų tinklą savivaldybėje, kuris leistų visiems bendruomenės nariams įgyvendinti savo teises į kokybiškas mokymosi sąlygas, pedagoginę, psichologinę, specialiąją pagalbą, užtikrinti išsilavinimo įgijimą pagal valstybės nustatytus išsilavinimo standartus.

2. Pagrindiniai veiksniai, lemiantys šalies ir Pakruojo rajono mokyklų tinklo pertvarką, yra analogiški, tai:

- mokinių skaičius klasėje ir mokytojų;
- mokyklinio amžiaus vaikų skaičiaus kaita;
- mokinių ir mokyklų skaičius;
- mokinių skaičius mokykloje ir mokymosi sąlygos;
- bendrojo lavinimo prieinamumo ir lygių galimybių jį įgyti didinimas;
- mokyklos struktūra ir ugdymo turinio reforma;
- pagrindinio ir vidurinio išsilavinimo siekiančių mastai profesinėse mokyklose;
- specialiųjų poreikių mokinių ugdymas;
- išlaidos labai mažose mokyklose;
- tuščios mokymosi vietos.

3. Rimšonių mokyklos uždarymą labiausiai lėmė mokinių skaičiaus mažėjimas ir neracionaliai panaudojamos lėšos (per didelės aplinkai skirtos išlaidos). Mokinių perkėlimą į Balsių pagrindinę mokyklą, pasak mokytojų, lėmė, kad ši mokykla arčiausiai nuo uždarytos, čia dirba kvalifikuotas personalas, mokyklos kultūra, pagalbos mokiniui sistema, mokyklos strateginio valdymo efektyvumas ir tinkama infrastruktūra.

4. Mokyklų tinklo pertvarką Pakruojo rajone, beveik pusė tėvų ir trys ketvirtadaliai mokytojų įvertino vidutiniškai. Mokyklos vadovai į MTP politiką įtraukė visą mokyklos bendruomenę, trečdalis mokytojų aktyviai dalyvavo MTP procesų įgyvendinime, kiti buvo įtraukiami epizodiškai. Rengiantis MTP mokykla parengė mokinių ugdymo kokybės užtikrinimo strategiją, tačiau nenumatė galimybių būrelių veiklos plėtotės strategijos. Beveik pusė mokytojų MTP pasekmes pajuto darbo krūvio sumažėjimu, o trečdalis mokytojų mokinių skaičius klasėje padidėjimu.

5. Pereinant į „naują“ mokyklą labiausiai vaikams nuogastavimą kėlė papildomos išlaidos kelionei, maitinimo ir pavežėjimo grafiko suderinimas su mokymosi tvarkaraščiu.

Mokytojai mažai domėjosi ateinančiais iš uždarytos mokyklos vaikais, pasak mokinių jie geriausiai žinojo mokinių atstumą nuo mokyklos iki namų ir pavežėjimo reikalingumą. Trys ketvirtadaliai mokinių, teigia, kad mokytojai žinojo jų mokymosi rezultatus.

6. Pavežėjimo organizavimas Pakruojo rajono Balsių pagrindinėje mokykloje daugumą tėvų ir kiek daugiau nei pusę vaikų tenkina. Tėvų nuomone vaikų užimtumas mokykloje derinamas su pavežėjimu. Pusė vaikų ir trečdalis tėvų mano, kad didžiausios, su pavežėjimu susijusios problemos, - pailgėjo buvimo mokykloje laikas ir trūksta miego. Ketvirtadalis vaikų, neturi galimybės dalyvauti mokykliniuose ar už jos ribų renginiuose. Nors autobuse ir įrengta vaizdo kamera, juos prižiūri tik vairuotojas, vaikai nėra saugūs, patiria patyčias, taip teigia ketvirtadalis tėvų, mokinių ir mokytojų.

7. Svarbiausias dalykas mokiniams mokykloje – jų saugumas. Vaikas Pakruojo r. Balsių pagrindinėje mokykloje, pusės vaikų ir kiek daugiau nei pusės tėvų nuomone, jaučiasi gerai. „Antraisiais namais“ mokyklą vadintų trečdalis mokinių, pusė jų tik iš dalies. Dauguma vaikų mokykloje geriausiai jaučiasi bendraudami su klasės auklėtoju, klasės draugais. Pusės vaikų savijauta priklauso kaip patogiai sudaromi pamokų ar būrelių tvarkaraščiai. Mokymosi rezultatai labai priklauso nuo savijautos pamokose, pamokų įdomumo, modernių mokymo metodų panaudojimo, kontrolinių grafiko derinimo bei mokinio ir mokytojo santykių. Kiek mažiau nei pusei vaikų mokykloje gerai jaustis labiausiai trukdo konfliktai tarp vyresnių ir jaunesnių mokinių, vaikų muštynės pertraukų metu

8. Mokykloje nėra psichologo, tačiau dirba socialinė pedagogė, kuri vaikus moko spręsti problemas, padeda spręsti konfliktines situacijas su dalykų mokytojais, padeda spręsti bendravimo su klasės draugais problemas. Klasės auklėtojui labiausiai rūpi mokinių mokymosi pasiekimai, klasės subūrimas, draugiškumas, išvykų ir renginių organizavimas. Dalyko mokytoją mokiniai įvardija kaip pirmiausia padedantį spręsti mokymosi problemas, skatinantį aktyviai dalyvauti pamokoje.

REKOMENDACIJOS

1. Mažėjant mokinių skaičiui neišvengiamai reikės mokyklas ir toliau likviduoti ar jas reorganizuoti didesnių mokyklų skyriais, tačiau mokyklų likvidavimas sukelia psichologinį stresą vietos, mokyklos bendruomenėms. Rengiant mokyklų tinklo optimizavimo planą ar darant jo pakeitimus, privalomos viešosios konsultacijos su visuomene: išsiaiškinti visuomenės (bendruomenės) poziciją mokyklų pertvarkos klausimais, atlikti konkrečios mokyklos išsamią situacijos analizę, ar ugdymo įstaigos reorganizacija užtikrins švietimo paslaugų kokybę.

2. Reorganizuojant (likviduojant) mokyklą būtina išsamiai apie jos procesą, pasekmes, ateities pasirinkimo galimybes informuoti visą mokyklos bendruomenę, pagal galimybes ją įtraukti į aktyvią veiklą.

3. Privalomą pavežėjimą skirti ne tik toliau nei 3 km gyvenantiems mokiniams, bet ir arčiau, nes į kaimo mokyklas ateina ir vaikai iš vienkiemių, kaimų nutolusių 1,5 – 2,9 km, nes vaikams eiti pėsčiomis nesaugu ypač tamsiuoju (rudens, žiemos) laiku.

4. Pavežėjimą Pakruojo rajono Balsių pagrindinėje mokykloje organizuoti taip, kad jis tenkintų 100 % tėvų, vaikų, mokytojų. Įpareigoti socialinę pedagogę, kuri yra atsakinga už mokinių pavežėjimą, kasmet atlikti mokinių ir tėvų apklausą apie pavežėjimo organizavimą.

5. Inicijuoti vaikus autobuse lydinčio asmens etato įsteigimą, taip bus užtikrintas mokinių saugumas, sumažės patyčios.

6. Mokinių pavežėjimas labai brangiai kainuoja mokyklos išsiskolinusios vežėjams, savivaldybė neturi galimybės skirti visų reikiamų pinigų mokinių pavežėjimui, kylant kuro kainoms jų nedidina, todėl turėtų būti skiriama lėšų pavežamiems vaikams iš mokinio krepšelio, tam pritaria ir 96 % apklaustų pedagogų.

7. Užtikrinti mokinių saugumą mokykloje, užkertant kelią konfliktams, patyčioms. Patyčių prevenciją mokykloje organizuoti taip, kad ji apimtų visą mokyklą ir vykdoma sistemingai, įsijungti į prevencines programas, pvz. „Oleweus“, „Zipio draugai“ ar kt.

8. Kelti mokinių mokymosi motyvaciją: suorganizuojant seminarų (užsiėmimų) ciklą mokytojams, tėvams, mokiniams mokymosi motyvaciją; diegiant informacines technologijas; naudojant kuo įvairesnius mokymo metodus ir t.t.

LITERATŪRA

1. Adams D. K. (2005). *Švietimo valdymo sistemos pertvarka ir nuolatinės švietimo kaitos įgyvendinimas*. [Žiūrėta 2011 – 09 – 14]. Internetinė prieiga: <<http://www.bmt.smm.lt/wp-content/uploads/2009/09/4-091208-Donald-K.-Adams-Svietimo-valdymo-sistemos-pertvarka-ir-nuolatinės-svietimo-kaitos-igyvendinimas.pdf>>.
2. Ališauskas R. (2000). *Švietimo kokybės vadyba*// Bendrojo lavinimo mokyklos audito metodika. Projektas. Vilnius: Švietimo aprūpinimo centras.
3. Anderman E.M., Midgley L.H. (1999). *Motivation and Middle School Students*. [Žiūrėta 2011 – 10 – 12]. Internetinė prieiga: <<http://www.ericdigests.org/1999-1/motivation.html>>.
4. Bajoriūnaitė V., Brazienė D., Gendvilis V., Danulevič H. (2004). *Mokyklų tinklo pertvarkos metodinės rekomendacijos*. Vilnius: Homo Liber.
5. Barkauskaitė M. (2001). *Paaugliai: sociopedagoginė dinamika*. Vilnius: VPU.
6. Barkauskaitė M., Bruzgelevičienė R. (2002). *Švietimo įstaigos vertinimo nuostatos*// Bendrojo lavinimo mokyklos vidaus audito metodika. Vilnius: Švietimo aprūpinimo centras.
7. Barkauskaitė M., Vasiliauskas R., Gaigalienė M. ir kt. (2003). *Tiriamąjį darbo „Nesėkmingo mokymosi mastai ir priežastys“ ataskaita*. – Vilnius, 2003. [Žiūrėta 2011-11-07] Internetinė prieiga: <http://www.smm.lt/svietimo_bukle/docs?NMMP_ataskaita.doc>.
8. Bitinas B. (2000). *Ugdymo filosofija*. Vilnius: Enciklopedija.
9. Bitinas B. (2000). *Klasės auklėtojo veiklos konceptualusis pagrindas*. Pedagogika Nr. 41.
10. Bitinas B. (2006). *Edukologinis tyrimas: sistema ir procesas*. Vilnius: Kronta.
11. Butkienė G., Kepalaitė A. (1994). *Mokymasis ir asmenybės brendimas: pedagoginės psichologijos įvadas studentams, mokytojams, tėvams*. Vilnius: Margi raštai.
12. Chandler S. (2008). *100 savimotyvacijos būdų*. Vilnius: Alma littera.
13. Cotton K. (2002). *Effective Schooling Practices: A Research Synthesis*. [Žiūrėta 2011 – 11 – 04]. Internetinė prieiga: <<http://www.nwrel.org/scpd/esp/esp95toc>>.
14. Drucker P.F. (2009). *Drukerio mokymo pagrindai*. Vilnius: UAB Rgrupė.
15. Gaigalienė M., Makarkaitė R. (1999). *Pedagoginės praktikos vertinimas kaip prielaida studijų turinio kaitai*// *Švietimo reforma ir mokytojų rengimas*. VI tarptautinės konferencijos medžiaga: Mokslo darbai., I dalis. Vilnius.
16. Grigas R., Botyriūtė D. (2006). *Mokytojų ir mokinių bendravimo kultūra ir jos įtaka ugdymo procesui*. Šiuolaikinė mokykla sociologų objektyve. Jaunųjų sociologijos mokslininkų darbai. Vilnius.
17. Gruodinskas R. (2007). *Strateginis planavimas bendrojo lavinimo mokykloje: dabartis ir perspektyvos*.

18. Gudynas P. (2005). *Ugdymo kokybės samprata ir kokybės problemos*. [Žiūrėta 2012-02-07]. Internetinė prieiga: <http://www.pprc.lt/MethodineVeikla/naujienos/Ugdymo_kokybes_samprata_ir_kokybes_problemos.pdf>.
19. Gudynas P., Uginčienė E. (2005). *UNESCO „Švietimo visiems“ ugdymo kokybės gerinimo politikos aktualumas Lietuvoje*. [Žiūrėta 2011 – 10 – 11]. Prieiga per internetą: <<http://www.pedagogika.lt>>.
20. Gudynas P. (2008). *Vidurinio ugdymo kokybės veiksniai*. [Žiūrėta 2011 – 11 05]. Internetinė prieiga: www.klaipeda.aps.lt/stotisFiles/uploadedAttachments/Vidurinio%2520ugdymo%2520kokybe.ppt+mokykla+atsakinga+u%C5%BE+dviej%C5%B3+r%C5%AB%C5%A1i%C5%B3+mokini%C5%B3+mokymosi+pasiekimus.
21. Hamel G., Breen B. (2008). *Vadybos ateitis*. Vilnius: Verslo žinios.
22. Hargreaves A. (1999). *Keičiasi mokytojai, keičiasi laikai*. Vilnius: Tyto Alba.
23. Hopkins D., Ainscove M., West M. (1998). *Kaita ir mokyklos tobulinimas*. Vilnius: Tyto Alba.
24. Jovaiša L. (1993). *Pedagogikos terminai*. Kaunas: Šviesa.
25. Jovaiša L. (2007). *Enciklopedinis edukologijos žodynas*. Vilnius: Gimtasis žodis.
26. Jucevičius, R., Jucevičienė P., Janiūnaitė B., Cibulskas G. (2003). *Mokyklos strategija*. Kaunas: Žinių visuomenės institutas.
27. Juodaitytė A., Malinauskienė D., Pacevičienė R., Vasiliauskienė E. (2011). *Kaimo teritorinės savivaldos seniūnų dalyvavimas mokyklų tinklo pertvarkos politikoje: tikslai, veiklos, sprendimų priėmimas*. Socialinių mokslų studijos Nr. 3 (3). [žiūrėta 2012-03-07]. Internetinė prieiga: www.mruni.eu/lt/mokslo_darbai/sms/archyvas/dwn.php
28. Kardelis K. (2002). *Mokslinių tyrimų metodologija ir metodai*. Kaunas: Judex.
29. Kavaliauskienė V. (2001). *Mokytojas ir jo pašaukimas kaitos kontekste*. Socialiniai mokslai Nr. 3 (29). [Žiūrėta 2012-01-15]. Internetinė prieiga: <[http://info.smf.ktu.lt/Edukin/zurnalas/archive/pdf/2001%203%20\(29\)/3%20Vanda%20Kavaliauskienė.pdf](http://info.smf.ktu.lt/Edukin/zurnalas/archive/pdf/2001%203%20(29)/3%20Vanda%20Kavaliauskienė.pdf)>.
30. Kavaliauskienė G., Anušienė L. (2008). *Mokymo (si) kokybė aukštojoje mokykloje*. *Santalka*, Nr. 2.
31. *Kokybės vadybos sistemos*. (2006). *Metodinė medžiaga: studento ir dėstytojo knyga*. Studijų programa.
32. Kvietkienė G. (2003). *Socializacija ir vaiko gerovė*. Vilnius.
33. Lamanauskas V, (2004) Šalies švietimo kokybė kaitos kontekste. *Lietuvos aidas* Nr. 2 (2004-01-05).
34. Laužackas R. (2002). *Žinių visuomenės iššūkiai ir profesijos mokytojų tęstinis mokymasis*. Kaunas: VDU.

35. Leliūgienė I. (2003). *Socialinė pedagogika*. Kaunas: Technologija.
36. Lietuvos Respublikos Seimo 2003 m. liepos 4 d. nutarimas Nr. IX-1700 „Dėl valstybinės švietimo strategijos 2003-2012 metų nuostatų“, (2003). *Valstybės žinios*, Nr. 71-3216. [Žiūrėta 2012-02-15]. Internetinė prieiga: <www.smm.lt/ti/docs/strategija2003-12.doc> .
37. Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministerija. (2004). *Mokyklų tinklo pertvarkos metodinės rekomendacijos*. Vilnius: Homo liber.
38. Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministras. (2004). *Įsakymas „Dėl mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo sampratos“ 2004 m. vasario 25 d. Nr. ISAK-256*. [Žiūrėta: 2012-01-14]. Internetinė prieiga: <http://www.smm.lt/teisine_baze/docs/isakymai/04-02-25-ISAK-256.htm>.
39. Lietuvos Respublikos Švietimo įstatymas. (2011). [Žiūrėta 2011-12-15] Internetinė prieiga: <http://www.sac.smm.lt/images/file/e_biblioteka/Lietuvos%20Respublikos%20svietimo%20istatymas.pdf>.
40. Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministro įsakymas. (2011). „Dėl Lietuvos higienos normos 21:2011 „Mokykla, vykdanči bendrojo ugdymo programas. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ patvirtinimo“ 2011 m. rugpjūčio 10 d. Nr. V-773. [Žiūrėta 2012-01-15]. Internetinė prieiga: <http://www.lmssc.smm.lt/dokumentai/strategija_110909.doc>.
41. Lietuvos Respublikos Vyriausybė. (2011). *Nutarimas „Dėl bendrojo lavinimo, specialiojo ugdymo, profesinio mokymo mokyklų, pagalbą mokiniui, mokytojui ir mokyklai teikiančių įstaigų steigimo, reorganizavimo, likvidavimo ir pertvarkymo kriterijų sąrašo patvirtinimo pakeitimo“ 2011 m. kovo 30 d. Nr. 352*. [Žiūrėta 2012-01-15]. Internetinė prieiga: <<http://tar.tic.lt/Default.aspx?id=2&item=results&aktoid=01EB8DD5-76C7-4E02-81B72A5FC98A7F3B>>.
42. Lietuvos Respublikos Vyriausybė. (2009). *Nutarimas „Dėl bendrojo lavinimo mokyklų finansavimo reformos priemonių įgyvendinimo pakeitimo“ 2009 m. gruodžio 23 d. Nr. 1748*. [Žiūrėta 2012-01-14]. Internetinė prieiga: <[http://www.lti.lt/failai/MK_lesuapsk_metod%20\(2\).pdf+Respublikos+Vyriausyb%C4%97s+2001+m.+bir%C5%BEelio+27+d.+nutarimu+Nr.+785&ct=clnk](http://www.lti.lt/failai/MK_lesuapsk_metod%20(2).pdf+Respublikos+Vyriausyb%C4%97s+2001+m.+bir%C5%BEelio+27+d.+nutarimu+Nr.+785&ct=clnk)>.
43. Lietuvos respublikos Švietimo statistikos departamentas. [Žiūrėta 2012-01-04]. Internetinė prieiga: <http://www.svis.smm.lt/naujas/statistika/statistika.php>>.
44. Markevičiūtė L. (2007). *Dokumentai – inherentiškas kokybės vadybos sistemos elementas*. [Žiūrėta 2011-11-07]. Internetinė prieiga: <http://www.leidykla.vu.lt/fileadmin/Informacijos_mokslai/40/73-80.pdf>.
45. Maslow A. (2006). *Motyvacija ir asmenybė*. Vilnius: Aposfora.

46. Merkys G. (1995). *Pedagoginio tyrimo metodologijos pradmenys*. Šiauliai: ŠPI leidybos centras.
47. Merkys G., Urbonaitė – Šlyžiuvienė, D., Balčiūnas S. ir kt. (2005). *Mokyklų tinklo pertvarkos socialinis poveikis. Bandomajame projekte dalyvavusiose savivaldybėse*.
48. Michel A. (2003). *Standartų gerinimas: diskusijos ir realybė. Švietimo sistemos pokyčių standartai ir strategijos*. Trečiosios Prahos forumas, skirtas švietimo reformoms Europoje: kokybės gerinimas, vizija ir realybė. [Žiūrėta 2011 12 06]. Internetinė prieiga: <[www.mtp.smm.lt/dokumentai/InformacijaSvietimui/UzsStraipsniuVertimai/prahos.doc+Michel+A.+\(2003\).+Standart%C5%B3+gerinimas:+diskusijos+ir+realyb%C4%97](http://www.mtp.smm.lt/dokumentai/InformacijaSvietimui/UzsStraipsniuVertimai/prahos.doc+Michel+A.+(2003).+Standart%C5%B3+gerinimas:+diskusijos+ir+realyb%C4%97)>.
49. Mikulis J. (2007). *Pažangūs vadybos principai. Visuotinė kokybės vadyba*. Vilnius: Ciklonas.
50. Monkevičius A. (2002). *Švietimo ir mokslo ministro Algirdo Monkevičiaus interviu žurnalui „Dienovidis“*. [Žiūrėta 2012-01-12]. Internetinė prieiga: <<http://www.smm.lt/naujienos/docs/k020400.htm>> .
51. Motiejūnienė E., Žadeikaitė L. (2009)> *Kompetencijų ugdymas: iššūkiai ir galimybės*. [Žiūrėta 2011-12-28]. Internetinė prieiga: <<http://www.biblioteka.vpu.lt/pedagogika/PDF/2009/95/motzad86-93.pdf>>.
52. *Mokymosi visą gyvenimą užtikrinimo strategija* (2004). Nr. [SAK – 433/A1-83. [Žiūrėta 2012-01-15]. Internetinė prieiga: <<http://www.litlex.lt/scripts/sarasas2.dll?Tekstas=1&Id=72569>>.
53. Neifachas S. (2004). *Šiuolaikinės mokyklos ugdymo kokybės valdymo problema: teorinė, prakseologinė eksplikacija*: Jaunųjų mokslininkų darbai. Šiauliai: Šiaulių universiteto leidykla, Nr. 3.
54. Pakruojo rajono mokyklų tinklo pertvarkos 2012-2015 m. planas. (2012). [Žiūrėta 2012-03-15]. Internetinė prieiga: http://www.pakruojis.lt/sites/default/files/Mokyklų_tinklo_pertvarkos_2012-2015_%20metu_planas.pdf>.
55. Pollard A. (2006). *Refleksyvusis mokymas. Veiksminga ir duomenimis pagrįsta profesinė praktika*. Vilnius: Garnelis
56. Reingardė J., Vasiliauskaitė N., Erentaitė R. (2010). *Tolerancija ir multikultūrinis ugdymas bendrojo lavinimo mokyklose*. Vilnius, Kaunas: Tolerantiško jaunimo asociacija.
57. Sally T. (2010). *The importance of quality education*. [Žiūrėta 2012-02-07]. Internetinė prieiga: <http://www.chinadaily.com.cn/opinion/2010-07/15/content_10108431.htm>.
58. Stancikas E. R., Bagdonienė D., (2004). *Visuotinės kokybės vadybos metodų taikymas organizacijoje*. Kaunas: Technologija.
59. *Švietimo gairės 2003 – 2012 m.: Lietuvos švietimo plėtotės strateginės nuostatos* (2003). Vilnius: Švietimo kaitos fondas.

60. Švietimo problemos analizė Nr. 3 (6). (2006) *Vidutinis mokinių skaičius Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklose ir klasėse. Galimybės ir pavojai jį mažinti*. [Žiūrėta 2012-02-17]. Internetinė prieiga: <http://www.smm.lt/svietimo_bukle/docs/pr_analize/Mokyklu_dydis.pdf>.
61. Švietimo problemos analizė Nr. 7 (35). (2009). *Kodėl ir kaip keičiasi Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklų tinklas?* (2009). [Žiūrėta 2012-02-15]. Internetinė prieiga: <http://www.smm.lt/svietimo_bukle/docs/pr_analize/sv_prob7_Mokyklu%20tinklas.pdf failo html>.
62. Švietimo problemos analizė Nr. 8 (48). (2010). *Mokyklų savęs vertinimas: procesas ir duomenų panaudojimas*. [Žiūrėta 2012-01-18]. Internetinė prieiga: <http://www.smm.lt/svietimo_bukle/docs/pr_analize/Sv_prob_8_Mokyklu_saves_vertinimas.pdf +Anot+Bitino,+Lietuvos+%C5%A1vietimo+sistemai+integruojantis+%C4%AF+Europos+%C5%A1vietimo&ct=clnk>.
63. Švietimo problemos analizė Nr. 2 (52). (2011). *Vertinimo problematika pagrindinio ugdymo pakopoje: UŽ KĄ RAŠOMAS PAŽYMYŠ?* [Žiūrėta 2012-01-18]. Internetinė prieiga: <[http://www.smm.lt/svietimo_bukle/docs/pr_analize/Leidiny%20SPA%202011%20Nr%20\(5\).pdf](http://www.smm.lt/svietimo_bukle/docs/pr_analize/Leidiny%20SPA%202011%20Nr%20(5).pdf)>.
64. Tidikis R. (2003). *Socialinių mokslų tyrimų metodologija*. Vilnius: Lietuvos teisės universitetas.
65. Valiukevičiūtė, A., Mikutavičienė I. (2006). *Švietimo organizacijų kokybės vadyba*. Kaunas: VDU Studijų kokybės centras.
66. Vasiliauskas, A. (2002). *Strateginis valdymas*. Kaunas: Technologija.
67. Žadeikytė R. (2011). *Mokykla išnyko prieš rugsėjo 1-ąją*. Dienraštis „Šiaulių kraštas“ Nr. 2011 spalio 5 d.
68. Žadeikytė R. (2009). *Valdžia šienauja mokyklas*. Dienraštis „Šiaulių kraštas“ 2009 m. rugsėjo 19 d.
69. Želvys R. (1999). *Švietimo vadyba ir kaita*. Vilnius: Garnelis.
70. Želvys R. (2003). *Švietimo organizacijų vadyba*. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla.

PRIEDAI

KLAUSIMYNAS MOKINIAMS

Mieli mokiniai,

Jūs perėjote mokytis į šią mokyklą? O gal visą laiką čia mokėtės, bet gyvenate toli nuo mokyklos ir kiekvieną dieną važiuojate į ją? ***Tada šis klausimynas kaip tik Jums.***

Šiuo klausimynu mes norime sužinoti, kokius pokyčius į Jūsų gyvenimą įnešė šis įvykis, situacija? Kokių naujų problemų atsirado Jums mokantis naujoje mokykloje?

Prašome nuoširdžiai ir atvirai atsakyti į pateiktus klausimus, nes Jūsų informacija bus naudinga, ieškant naujų pagalbos galimybių Jūsų problemoms spręsti.

Labai prašome atidžiai perskaityti kiekvieną klausimą. Jums reikės kartais apačioje parašyti atsakymą į pateiktą klausimą, o kartais – tik pasirinkti ir pažymėti Jums tinkamus atsakymus.

KLAUSIMYNAS YRA ANONIMINIS!

Žymėti vardo ir pavardės **NEREIKIA**.
Jūsų atsakymai nebus skelbiami pavieniui.
Skelbsime tik apibendrintus duomenis

Mums svarbu, kad atsakytumėte į **VISUS** klausimus!

Jums tinkamus atsakymus žymėkite taip:

arba kur reikia **įrašykite**

Tyrimą „Kaimo vaikų ugdymo kokybės užtikrinimas po mokyklų tinklo pertvarkos: X mokyklos atvejo analizė“ atlieka Šiaulių universiteto Edukologijos fakulteto švietimo kokybės vadybos studijų magistrantė Dijana Ušinskaitė.

INFORMACIJA APIE TAVE

1. Kurioje klasėje Tu mokaisi?

2. Tu esi:

Berniukas Mergaitė

Tau yra metų

Tu mokaisi

Iš ryto (I pamainoje)

Po pietų (II pamainoje)

Visada mokeisi šioje mokykloje

Į šią mokyklą atvykai mokytis iš kitos mokyklos , į kurią klasę

3. Kaip atvyksti į mokyklą?

Atveža tėvai
 Atvažiuoju mokykliniu autobusu
 Važiuoju viešuoju transportu
 Ateinu pėsčias
 Atvažiuoju dviračiu
 Kita

Kelintą valandą atvyksti į mokyklą
 Kelintą valandą prasideda pamokos
 Kelintą valandą baigiasi pamokos
 Kelintą valandą išvyksti iš mokyklos namo

4. Kelionė į mokyklą ir atgal Tau užtrunka:

Atėjimas iš namų iki autobusų stotelės Tau užtrunka val. min.

Tavo kelionė autobusu nuo namų iki mokyklos užtrunka val. min.

Tavo kelionė autobusu iš mokyklos į namus užtrunka min.

Ėjimas nuo autobusų stotelės iki namų Tau užtrunka val. min.

5. Per mokslo metus Tu gyveni:

Savo šeimoje

Pas giminaičius mieste (miestelyje)

Kita

6. Kaip Tau sekasi mokytis? (Pažymėk Tavo mokymosi rezultatus atitinkantį laiptelį).

								10 Puikiai
							9 Labai gerai	
						8 Gerai		
					7 Vidutiniškai			
				6 Patenkinamai				
			5 Silpnai					
		4 Labai silpnai						
3 Blogai								

7. Koks Tavo mokymosi vidurkis

8. Kaip dažnai Tau tenka praleisti pamokas? (Kiekvienoje eilutėje pažymėk vieną Tau tinkamą variantą).

Pamokų praleidimo priežastys

	Niekada	Retai	Dažnai	Labai dažnai
Dėl sveikatos problemų, ligos	☐	☒	☐	☐
Dėl transporto problemų (nėra kuo atvykti į mokyklą, vėluoja autobusai ir kt.)	☐	☒	☐	☐
Dėl darbų gausos namų ūkyje	☐	☒	☐	☐
Dėl tinkamos aprangos neturėjimo	☐	☒	☐	☐
Dėl nepadarytų namų darbų	☐	☒	☐	☐
Kita :				
.....				

POKYČIAI TAVO GYVENIME IR ASMENYS TEIKIANTYS PAGALBĄ

9. Kaip Tu jautiesi mokydamasis šioje mokykloje? (Pažymėk vieną Tau tinkamą variantą).

Labai blogai
 Blogai
 Vidutiniškai
 Gerai
 Labai gerai

10. Ar Tavo mokykloje yra socialinis pedagogas?

Ne	☐
Taip	☒

11. Kokią pagalbą jis Tau teikia? (Pažymėk Tau tinkamus variantus)

- Padeda spręsti konfliktines situacijas dėl santykių su dalykų mokytojais
- Tarpininkauja dėl individualaus mokymo(si) galimybių namuose
- Padeda spręsti bendravimo su klasės draugais problemas
- Konsultuoja būrelių pasirinkimo klausimais
- Moko pažinti save
- Moko spręsti problemas
- Moko spęsti konfliktus su bendraamžiais, draugais
- Moko ir padeda spęsti konfliktus su mokytojais, tėvais
- Padeda gaunant paramą mokyklinių reikmenų įsigijimui
- Padeda spręsti problemas dėl pavėžėjimo grafiko
- Iškilus problemoms lankosi namuose
- Rūpinasi nemokamo maitinimo mokykloje organizavimu

12. Kokios dar papildomos pagalbos norėtum iš socialinio pedagogo? (Nurodyk 2-3 sakinius).

:

13. Kokią pagalbą Tau teikia mokyklos administracija (direktorius, pavaduotojai)? (Pažymėk Tau tinkamus variantus)

- Organizuoja bendrus mokyklos mokinių susirinkimus
- Suteikia informacijos apie mokyklos tvarką, taisykles
- Supažindina su galimybėmis naudotis mokyklos patalpomis (valgykla, biblioteka, kabinetai, poilsio kambariu, sporto sale ir kt.)
- Informuoja, kokie specialistai dirba mokykloje
- Informuoja, kokią pagalbą jie gali suteikti mokiniams
- Informuoja apie būrelius, kitą popamokinę veiklą
- Informuoja apie galimybes kreiptis pagalbos į direktorių, pavaduotojus
- Informuoja apie mokyklos bendradarbiavimą su tėvais
- Rūpinasi paramos fondu mokiniams, jo veikla

14. Ar Tau yra svarbi klasės auklėtojo pagalba? (Pažymėk vieną Tau tinkamą variantą).

Labai svarbi	Svarbi	Nežinau	Nelabai svarbi	Visai nesvarbi
☐	☐	?	☐	☐

15. Kokią pagalbą Tau teikia klasės auklėtojas. (Pažymėk Tau tinkamus variantus)

- Rūpinasi mano mokymosi pasiekimais
- Supažindina su klasės draugais ir klasės gyvenimo tradicijomis
- Organizuoja klasės renginius, ekskursijas, išvykas, šventes
- Padedą skiriant individualų mokymąsi namuose
- Padedą gaunant paramą mokykliniams reikmenims
- Rūpinasi gaunant nemokamą maitinimą mokykloje
- Rūpinasi tinkamu maitinimo organizavimu (pvz. maitina keletą kartų per dieną)
- Konsultuoja būrelių pasirinkimo klausimais
- Klasės valandėlėse analizuoja man svarbius (adaptacijos, pritaipimo mokykloje) klausimus
- Informuoja tėvus apie mano mokymosi pasiekimus ir problemas
- Moko ir padeda spęsti konfliktus su bendraamžiais, draugais
- Moko ir padeda spęsti konfliktus su dalykų mokytojais
- Moko ir padeda spęsti konfliktus su tėvais
- Nukreipia pagalbos pas specialistus (socialinį pedagogą, psichologą ir kt.)
- Galiu į jį kreiptis asmeniškai visais man rūpimais klausimais

16. Kokios dar papildomos pagalbos norėtum iš klasės auklėtojo? (Nurodyk 2-3 sakinius).

:

17. Kokią pagalbą Tau teikia dalykų mokytojai? (Pažymėk Tau tinkamus variantus)

- Padedą spręsti dalyko mokymosi problemas
- Pamokoje atsižvelgia į Tavo galimybes rengti namų darbus
- Skirdamas internetines užduotis, išsiaiškina ar galėsiu jas atlikti
- Skirdamas grupines užduotis, išsiaiškina, ar galėsiu jas atlikti
- Sudaro galimybes individualioms konsultacijoms
- Praleidus pamokas su manimi dirba papildomai
- Skirdamas užduotis, atsižvelgia į mano mokymosi būdą, stilių
- Skatina remtis savo patirtimi ir skiria praktinių užduočių
- Skatina aktyviai dalyvauti pamokoje
- Moko darbo komandose
- Moko dirbti bibliotekoje, kitose aplinkose

18. Kokios dar papildomos pagalbos norėtum iš dalykų mokytojų? (Nurodyk 2-3 sakinius).

:

19. Kokią pagalbą Tau teikia mokinių savivalda? (Pažymėk Tau tinkamus variantus)

- Padedą spręsti mokymosi problemas
- Organizuoja bendrus mokyklos mokinių susirinkimus
- Rengia įvairias akcijas (savanoriškos, labdaringos, gerumo veiklos, pagalbos silpniau besimokantiems, skurstantiems, prieš patyčias)
- Rūpinasi popamokinės (sportinės, meninės, savanoriškos ir kt.) veiklos organizavimu
- Padedą įsijungti į mokinių bendruomenės gyvenimą (skatina dalyvauti visuomeniškai naudingoje veikloje, vaikų ir jaunimo visuomeninėse organizacijose)

SAVIJAUTA MOKYKLOJE IR ČIA PATIRIAMOS PROBLEMOS

20. Kaip Tu jautiesi bendraudamas su šiais asmenimis?

	Labai blogai	Blogai	Vidutiniškai	Gerai	Labai gerai	Puikiai
Klasės draugais	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kitais mokykloje besimokančiais mokiniais	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Mokyklos aptarnaujančiu personalu (valgyklos darbuotojai, valytojos ir kt.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Mokyklos administracija (direktoriumi, pavaduotojomis)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Dalykų mokytojais pamokose	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Klasės auklėtoja	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Specialistais (psichologu, socialiniu pedagogu, logopedu ir kt.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐

21. Ar Tau yra patogus? (Kiekvienoje eilutėje pažymėk vieną Tau tinkamą variantą).

	Nepatogus	Iš dalies patogus	Patogus
Pamokų tvarkaraštis	☐	☐	☒
Būrelių darbo grafikas	☐	☐	☒

22. Mano savijauta dalykų pamokose priklauso nuo tokių priežasčių

	Jaučiuosi			
	Puikiai	Gerai	Vidutiniškai	Blogai
Mokytojas atsižvelgia į tavo galimybes atlikti namų darbus, pasiruošti pamokoms	☒	☐	☐	☐
Derina su tavimi kontrolinių darbu skyrimo datas	☒	☐	☐	☐
Sudaro galimybes pamokoje panaudoti savo patirtį	☒	☐	☐	☐
Sudaro galimybes patogiu laiku atlikti nepadarytus namų darbus, užduotis	☒	☐	☐	☐
Leidžia pasireikšti pamokoje	☒	☐	☐	☐
Įtraukia į darbą komandose	☒	☐	☐	☐
Mokymas vyksta įvairiose vietose (bibliotekoje, kompiuterinėse klasėse)	☒	☐	☐	☐
Moko pristatyti savo veikos rezultatus bendraamžiams	☒	☐	☐	☐
Naudoja interaktyvias lentas, virtualias aplinkas ir kt.	☒	☐	☐	☐
Tavo santykiai su mokytoju yra geri, jis yra tavo pagalbininkas	☒	☐	☐	☐
Tavo santykiai su klasės draugais yra blogi	☒	☐	☐	☐
Mokymas vyksta tik klasėje	☒	☐	☐	☐

23. Klasės kolektyve jautiesi G E R A I, kai klasės draugai

	Sutinku	Nežinau	Nesutinku
Tavimi domisi kaip asmenybe	☐	?	☐
Įtraukia į klasės veiklą	☐	?	☐
Su tavimi nori susidraugauti	☐	?	☐
Tau papasakoja apie save	☐	?	☐
Pabūna su tavimi, kai lauki atvykstančio autobuso	☐	?	☐
Pataria, kokius pasirinkti būrelius	☐	?	☐
Domisi tavo gyvenimu, patirtimi	☐	?	☐
Išklauso tavo nuomonę	☐	?	☐
Kviečiasi į svečius	☐	?	☐
Nori tave įtraukti ir kartu dalyvauti popamokinėje (sportinėje, meninėje ir kt.) veikloje	☐	?	☐
Kita ☒:			

24. Klasės kolektyve jautiesi B L O G A I, nes klasės draugai (Kiekvienoje eilutėje pažymėk vieną Tau tinkamą variantą).

	Sutinku	Nežinau	Nesutinku
Tave ignoruoja kaip asmenybę	☐	?	☐
Iš tavęs šaiposi, tyčiojasi	☐	?	☐
Neleidžia tau išsakyti nuomonės	☐	?	☐
Trukdo dirbti pamokoje	☐	?	☐
Nenori su tavimi atlikti bendros veiklos	☐	?	☐
Ignoruoja tavo iniciatyvas	☐	?	☐
Tau nesuteikia reikiamos informacijos	☐	?	☐
Siekia sumenkinti tavo galimybes	☐	?	☐
Demonstruoja savo privalumus	☐	?	☐
Kita ☒:			

25. Kas Tau trukdo gerai jaustis mokykloje? (Kiekvienoje eilutėje pažymėk vieną Tau tinkamą variantą).

	Sutinku	Nežinau	Nesutinku
Konfliktai tarp vyresnių ir jaunesnių mokinių	☐	?	☐
Vaikų muštynės pertraukų metu	☐	?	☐
Nesaugumas tualete	☐	?	☐
Nesaugumas valgykloje	☐	?	☐
Nesaugumas rūbinėje	☐	?	☐
Mokytojų elgesys su tavimi yra per daug griežtas	☐	?	☐
Mokytojai nuolat pabrėžia tavo, kaip kaimo vaiko, kitoniškumą	☐	?	☐
Mokyklos aptarnaujantis personalas elgiasi su tavimi nepagarbiai	☐	?	☐
Mokykloje vyksta daiktų vagystės	☐	?	☐
Jauti atskirtį dėl ribotų galimybių dalyvauti popamokinėje veikloje	☐	?	☐
Jauti atskirtį dėl skurdžios aprangos	☐	?	☐
Nėra galimybių mokykloje laikyti mokymosi reikmenis (pvz. nėra atskirų spintelių)	☐	?	☐
Kita ☒:			

	TAIP	IŠ DALIES	NE
26. Ar Tu gali savo dabartinę mokyklą apibūdinti taip: „mokykla yra mano namai“	☐	☐	☐

AKTYVUMAS IR DALYVAVIMAS MOKYKLOS GYVENIME

27. Ar Tu pasitiki savimi, kai Tau reikia išreikšti nuomonę mokykloje? (Kiekvienoje eilutėje pažymėk vieną Tau tinkamą variantą).

	Niekada	Retai	Dažnai	Visada
Dėl netinkamos pamokos eigos	☐	☒	☒	☒
Dėl netinkamo elgesio su tavimi	☐	☒	☒	☒
Dėl netinkamo tavo pasiekimų įvertinimo	☐	☒	☒	☒
Dėl patyčių iš bendraamžių	☐	☒	☒	☒
Dėl patyčių iš mokytojų	☐	☒	☒	☒

28. Ar Tu būni mokytojų ir klasės draugų suprastas, kai Tau tenka vėluoti į mokyklą arba praleisti pamokas dėl tokių priežasčių (Kiekvienoje eilutėje pažymėk vieną Tau tinkamą variantą)

	Niekada	Retai	Dažnai	Visada
Autobuso vėlavimo	☐	☒	☒	☒
Ūkio darbų namuose	☐	☒	☒	☒
Tolimo atstumo iki mokyklinio autobuso ar stotelės	☐	☒	☒	☒
Blogos savijautos ar ligos	☐	☒	☒	☒
Kontrolinių darbų baimės	☐	☒	☒	☒
Neatliktos mokyklinės užduoties, kurios tu nesupratai	☐	☒	☒	☒
Kita :				

29. Ar Tu esi mokyklos savivaldos nariu?

Taip

Ne

30. Ar Tau patinka būti mokyklos savivaldos nariu?

Ne	☐
Taip	☒

31. Man patinka būti mokyklos savivaldos nariu, nes (Pažymėk Tau tinkamus variantus)

- Gali atvirai reikšti savo nuomonę
- Jautiesi esantis lygiaverčiu nariu su kitais savivaldos nariais,
- Rūpiniesi kitų mokinių reikalais
- Išmoksi būti pakantus *kitokiems* vaikams
- Tampi vis labiau pilietiškėsnis
- Gali skirti dėmesį kaimo vaikų problemoms

KAIMO VAIKAMS REIKALINGŲ SOCIALINIŲ PASLAUGŲ TURINYS IR POREIKIS

	TAIP	IŠ DALIES	NE
32. Ar Tave tenkina pavėžėjimas į mokyklą ir jo organizavimas?	☐	☐	☐

33. Pavėžėjimas į mokyklą ir jo organizavimas. (Kiekvienoje eilutėje pažymėk Tau tinkamus variantus ties „TAIP“ arba „NE“).

Mane tenkina, nes	Taip	Ne
Atvykstant į mokyklą		
Laiku atvyksta autobusai	☐	☐
Atveža tėvai iki autobusų stotelės	☐	☐
Autobusų stotelėje netenka ilgai laukti	☐	☐
Laukdamas autobuso, esu saugus	☐	☐
Trumpas kelias iš namų iki autobusų stotelės	☐	☐
Grįžtant iš mokyklos		
Po pamokų autobuso nereikia ilgai laukti	☐	☐
Autobuso vairuotojas išleidžia man reikiamoje stotelėje	☐	☐
Stotelėje laukia tėvai ar kiti man artimi asmenys	☐	☐
Autobuso vairuotojas nereaguoja į mano prašymus	☐	☐
Autobuse patiriu vaikų patyčias	☐	☐

34. Dėl transporto problemų Tu kreipiesi į šiuos asmenis (Kiekvienoje eilutėje pažymėk Tau tinkamus variantus ties „TAIP“ arba „NE“).

	Taip	Ne
Socialinį pedagogą	☐	☐
Psichologą	☐	☐
Klasės auklėtoją	☐	☐
Mokyklos vadovą	☐	☐
Kaimo seniūną	☐	☐
Tėvus	☐	☐
Klasės draugus	☐	☐
Nieką	☐	☐

	TAIP	IŠ DALIES	NE
35. Ar buvo išspręstos Tau rūpimos problemos dėl pavėžėjimo	☐	☐	☐

36. Kokios be pavėžėjimo dar Tau yra svarbios problemos

	Nesvarbios	Truputį svarbios	Svarbios	Labai svarbios
Tinkamas maitinimas	☐	☐	☐	☐
Tinkamas mokyklinių užsiėmimų tvarkaraštis	☐	☐	☐	☐
Tinkamas būrelių veiklos tvarkaraštis	☐	☐	☐	☐
Užimtumas iki pamokų anksti atvykus į mokyklą	☐	☐	☐	☐
Užimtumas po pamokų laukiant autobuso	☐	☐	☐	☐
Galimybės lankyti prailgintos dienos grupę	☐	☐	☐	☐
Galimybės gauti psichologo pagalbą	☐	☐	☐	☐
Galimybės gauti socialinio pedagogo pagalbą	☐	☐	☐	☐
Dalyko mokytojų konsultacijos	☐	☐	☐	☐
Tinkamos apimties namų darbai	☐	☐	☐	☐
Galimybė tau tinkamu laiku perrašyti kontrolinius darbus	☐	☐	☐	☐
Apsirūpinimas tinkama sezonine apranga	☐	☐	☐	☐
Apsirūpinimas mokymosi reikmenimis	☐	☐	☐	☐
Galimybė gauti medicininę pagalbą mokykloje	☐	☐	☐	☐
Pagarbus elgesys su tavimi	☐	☐	☐	☐
Galimybės tėvams dalyvauti mokyklos susirinkimuose	☐	☐	☐	☐
Informacijos stygius dėl tolimesnės profesinės ateities	☐	☐	☐	☐
Kita :				

SOCIALINIAM MOBILUMUI REIKALINGOS KOMPETENCIJOS IR JŲ RAIŠKA UGDYME(SI)

37. Jei vaikas, atėjęs mokytis į naują mokyklą, atsakyk, kokios sudaromos sąlygos Tau naujoje mokykloje siekti geresnių mokymosi rezultatų?

	Sutinku	Nežinau	Nesutinku
Teikiama individuali mokymosi pagalba	☐	?	☐
Sudaromos galimybės namų užduotis atlikti mokykloje	☐	?	☐
Mokytojai suprantamai dėsto dalykus	☐	?	☐
Kabinetai yra gerai įrengti (aprūpinti kompiuteriais)	☐	?	☐
Sporto salė yra gerai įrengta	☐	?	☐
Po pamokų sudaromos galimybės naudotis internetiniu ryšiu	☐	?	☐
Sudaromos galimybės dalyvauti būreliuose	☐	?	☐

38. Kaimo vaikams siekti geresnių mokymosi rezultatų trukdo (Kiekvienoje eilutėje pažymėk vieną Tau tinkamą variantą).

	Sutinku	Nežinau	Nesutinku
Nereguliarus mokyklos lankymas dėl oro sąlygų	☐	?	☐
Nereguliarus mokyklos lankymas dėl pavėžėjimo problemų	☐	?	☐
Atitinkančios oro sąlygas aprangos stoka	☐	?	☐
Pernelyg nutolusi gyvenamoji vieta nuo mokyklos	☐	?	☐
Nesudaromos galimybės gauti individualaus mokymosi pagalbą namuose	☐	?	☐
Karjeros nesiejimas su būtinybe gerai mokytis	☐	?	☐
Baimė mokytis naujoje mokykloje	☐	?	☐
Nepasitikėjimas naujais mokytojais, draugais	☐	?	☐
Baimė gauti blogesnius pažymius nei ankstesnėje mokykloje	☐	?	☐
Kita ✎:			

39. Kokius būrelius lankai?

Mokykloje

✎:

Už mokyklos ribų

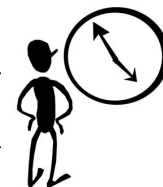
✎:

Savo gyvenamojoje teritorijoje

✎:

Nieko nelankai, nes

✎:

	Taip	Ne
40. Ar gali pasirinkti Tau patinkantį, norimą būrelį?	☐	☐

	Taip	Ne, nes neturiu galimybių	Ne, nes nenoriu	Ne, nes tokių nėra
41. Ar Tu dalyvauji vaikų visuomeninių organizacijų veikloje (pvz., skautai)?	☐	☐	☐	?

	Taip	Ne, nes neturiu galimybių	Ne, nes nenoriu	Ne, nes tokių nėra
42. Ar mokykloje Tu lankai prailgintos dienos grupę ar kitą panašų centrą, kur gali paruošti pamokas ir pan.?	☐	☐	☐	?

	Taip	Ne
43. Ar mokykloje Tau suteikiama individualaus mokymosi pagalba?	☐	☐

DĖMESYS IR PAGALBA VAIKAMS

44. Ar Tave tenkina būrelių veikla mokykloje? (Kiekvienoje eilutėje pažymėk vieną Tau tinkamą variantą).

	Taip	Ne
Būrelių yra daug ir įvairių	☐	☐
Galiu pasirinkti mėgstamą būrelį	☐	☐
Būrelių užsiėmimų grafikas suderintas su pavėžėjimu ir maitinimu	☐	☐
Kompetentingi būrelių vadovai	☐	☐
Yra būrelių skirtų amatams, namų ūkiui	☐	☐
Yra folkloro, liaudies meno būreliai	☐	☐
Būreliams vadovauja tėvai (nedirbantys mokykloje)	☐	☐
Kita :		
.....		

45. Su kokiomis problemomis susiduri mokydamasis šioje mokykloje? (Kiekvienoje eilutėje pažymėk vieną Tau tinkamą variantą).

	Sutinku	Iš dalies sutinku	Nesutinku
Pailgėjo buvimo mokykloje laikas	☐	☐	☐
Negali dalyvauti būreliuose mokykloje ir už jos ribų, nes nespėji	☐	☐	☐
Neturi galimybės dalyvauti m-klos šventėse, nes gyveni toli nuo mokyklos	☐	☐	☐
Neturi, ką veikti po pamokų iki Tave parveš mano	☐	☐	☐
Ilgai užtrunka kelionė į mokyklą ir iš mokyklos	☐	☐	☐
Patiri patyčias ir smurtą mokykloje	☐	☐	☐
Su klasės draugais nesusidraugavau	☐	☐	☐
Tavęs nesiūlo į klasės, mokyklos mokinių aktyvą	☐	☐	☐
Mokykloje maitina nesočiai	☐	☐	☐
Trūksta miego, nes anksti atvažiuoja autobusas	☐	☐	☐
Į mokyklinį autobusą dažnai nespėji, todėl praleidinėji pamokas	☐	☐	☐
Per didelis mokinių skaičius klasėje ir mokykloje	☐	☐	☐
Tėvai neturi galimybių lankytis tėvų susirinkimuose	☐	☐	☐
Nesutari su klasės auklėtoja	☐	☐	☐
Nesutari su klasės draugais	☐	☐	☐
Trūksta laiko atlikti namų darbus	☐	☐	☐
Nelieka laiko dalyvauti vaikų visuomeninių organizacijų veikloje (kurios veikia mokykloje)	☐	☐	☐
Sumažėja laiko bendravimui su draugais	☐	☐	☐
Pykstuosi su tėvais, jog negaliu padėti jiems dirbti namų ūkyje	☐	☐	☐

Esant blogoms oro sąlygoms neturiu atitinkamų rūbų	☐	☐	☐
Mane gąsdina mokyklos pastato dydis	☐	☐	☐
Nemoku bendrauti su naujais mokytojais	☐	☐	☐
Kita ☐ :			

**Didžioji anketos dalis jau užpildyta! Puiku!
Liko visai nedaug darbo – pasistenk užpildyti!**

ATSAKINĖJA TIK TIE MOKINIAI, KURIE PERĖJO MOKYTIS IŠ UŽDARYTOS MOKYKLOS Į NAUJĄ

	TAIP	NEŽINAU	NE
46. Ar Tu turėjai galimybę išreikšti nuomonę dėl ankščiau lankytos mokyklos uždarymo	☐	?	☐

47. Kokius nuogastavimus Tu išreiškei dėl atsiradusio būtinumo pereiti mokytis į „naują“ mokyklą? (Kiekvienoje eilutėje pažymėk vieną Tau tinkamą variantą).

	Taip	Ne
Dėl papildomų išlaidų kelionei, gyvenimui ir maitinimuisi	☐	☐
Dėl galimybės naudotis pavėžėjimo paslaugomis	☐	☐
Mokymosi nuotoliniu būdu galimybės	☐	☐
Dėl maitinimosi mokykloje režimo ir kokybės	☐	☐
Galimybės gauti psichologo pagalbą mokykloje	☐	☐
Galimybės gauti socialinio pedagogo pagalbą mokykloje	☐	☐
Pavėžėjimo grafiko suderinamumas su mokymosi tvarkaraščiu	☐	☐
Galimybės lankyti pageidaujamus būrelius	☐	☐
Galimybės gauti individualią mokymosi pagalbą	☐	☐
Neigiamos kitų mokinių nuostatos į „naują“ mokinį	☐	☐
Dėl baimės būti „nuvertintam“ (t.y. nebesiseks gerai mokytis)	☐	☐
Patyčių patyrimo galimybės	☐	☐
Galimybės dalyvauti meninėje ir sportinėje veikloje	☐	☐
Reguliaraus mokyklos lankymo galimybės	☐	☐
Galimybės lankyti prailgintos dienos darbo grupę	☐	☐
Vėlyvo grįžimo į namus laikas	☐	☐
Laiko stokos atlikti namų darbus	☐	☐
Ankstyvo kėlimosi ryte	☐	☐

48. Besimokydamas „naujoje“ mokykloje Tu išmokai naujų dalykų (Kiekvienoje eilutėje pažymėk vieną Tau tinkamą variantą).

	Taip	Iš dalies	Ne
Dirbti ir mokytis neformaliose aplinkose (gamtoje, kompiuterių klasėse, bibliotekoje ir kt.)	☐	☐	☐
Išmokai bendrauti ir bendradarbiauti			
Atlikti užduotis dirbdamas grupėse, komandose	☐	☐	☐
Pristatyti atliktas užduotis, projektus savo bendraamžiams	☐	☐	☐
Pats įsivertinti savo mokymosi kokybę	☐	☐	☐
Būti aktyviu pamokos dalyviu			
Teikti pasiūlymus mokytojui dėl dalyko mokymo(si)	☐	☐	☐
Remtis kitų mokinių ir savo patirtimi mokantis	☐	☐	☐
Spręsti kylančius konfliktus	☐	☐	☐
Tolerantiškai bendrauti su kitais	☐	☐	☐

49. Ar „naujos“ mokyklos mokytojai iš anksto domėjosi Tavimi ir Tavo mokymusi ankstesnėje mokykloje bei gyvenimu namuose? (Kiekvienoje eilutėje pažymėk vieną Tau tinkamą variantą).

	Taip	Ne
Žinojo mano mokymosi rezultatus	☐	☐
Žinojo mano gebėjimus mokytis savarankiškai	☐	☐
Žinojo, kurie dalykai man geriausiai sekasi	☐	☐
Žinojo, kurie dalykai man blogiausiai sekasi	☐	☐
Žinojo mano poreikius būreliams	☐	☐
Žinojo mano poreikius meninei ir sportinei veiklai	☐	☐
Žinojo apie mano gyvenimo sąlygas namuose	☐	☐
Žinojo apie būtinybę gauti nemokamą maitinimą mokykloje	☐	☐
Žinojo atstumą nuo mokyklos iki mano namų	☐	☐
Žinojo būtinumą gauti pagalbą individualiam mokymuisi	☐	☐
Žinojo būtinumą naudotis pavėžėjimo paslaugomis	☐	☐

Sveikiname! Tu jau baigėi darbą. Patikrink, ar nepalikai neatsakytų klausimų!

DĖKOJAME IR LINKIME SĖKMĖS !

ANKETA MOKYTOJAMS

JŪSŲ atsakymų anonimiškumas garantuojamas. JUMS pateikiamoje anketoje yra dvejopo pobūdžio klausimai: vieni iš jų yra su atsakymų variantais – kiti be jų. Jeigu yra pateikti atsakymų variantai JUMS tinkamus pažymėkite taip: ☒. Kitur JUMS pateikiamas tik klausimas, tačiau atsakymų į jį nėra, tuomet JŪSŲ prašome remtis savo patirtimi ir atsakymą suformuluoti patiems. Taip pat bus klausimų, kuriuose JŪSŲ bus prašoma esamą situaciją įvertinti balais.

Tyrimą „Kaimo vaikų ugdymo kokybės užtikrinimas po mokyklų tinklo pertvarkos: X mokyklos atvejo analizė“ atlieka Šiaulių universiteto Edukologijos fakulteto švietimo kokybės vadybos studijų magistrantė Dijana Ušinskaitė.

Jums tinkamus atsakymus žymėkite ☒ arba kur reikia įrašykite ✎

INFORMACIJA APIE JUS

1. Jūsų lytis:

- vyras
 moteris

2. Jūsų gyvenamoji teritorija

- kaimas
 miestas
 miestelis

3. Jūsų gyvenamos vietovės atstumas nuo mokyklos:

- iki 2 kilometrų
 2-5 kilometrai
 5 ir daugiau kilometrų

4. Jūsų pedagoginis išsilavinimas:

- vidurinis
 aukštasis neuniversitetinis
 aukštasis universitetinis

6. Jūsų užimamos pareigos mokykloje:

- dalyko mokytojas
 socialinis pedagogas
 klasės auklėtojas

5. Jūsų pedagoginio darbo stažas:

- 0 – 5 metai
 6 -10 metų
 11 -15 metų
 16 – 20 metų
 21 ir daugiau metų

	DALYVAUJU AKTYVIAI	DALYVAUJU EPIZODIŠKAI	NEDALYVAUJU
7. Jūs dalyvaujate pedagogų taryboje	☐	☐	☐

MOKYTOJŲ DALYVAVIMAS MTP PROCESUOSE

8. Kokie, Jūsų nuomone, veiksniai labiausiai įtakojo MTP procesus Lietuvoje? (Įvertinkite teiginius kiekvienoje eilutėje)

	Visiškai NESUTINKU	NESUTINKU	SUTINKU	Visiškai SUTINKU
Bendrojo lavinimo prieinamumas ir lygių galimybių jį įgyti didinimas	☐	☐	☐	☐
Palankių sąlygų tinkamai įgyvendinti ugdymo turinį koncentrais užtikrinimas	☐	☐	☐	☐
Vaikų gimstamumas ir su juo susijęs mokyklinio amžiaus vaikų skaičiaus mažėjimas	☐	☐	☐	☐
Mokinių skaičius mokyklose ir šių mokyklų skaičiaus kaita	☐	☐	☐	☐
Mokinių ir mokytojų skaičiaus santykio kaita	☐	☐	☐	☐
Mokinių skaičiaus mokyklose ir mokymosi sąlygų sąsajos	☐	☐	☐	☐
Pagrindinio ir vidurinio išsilavinimo siekiančiųjų profesinėse mokyklose skaičiaus kaita	☐	☐	☐	☐
Specialiųjų poreikių mokinių ugdymo plėtra	☐	☐	☐	☐
Mokymo išlaidų labai mažose mokyklose neracionalumas	☐	☐	☐	☐
Tuščios mokymosi vietos – kaip biudžetinių pinigų netinkamas naudojimas	☐	☐	☐	☐
Bendrojo lavinimo sistemos veiksmingumo didinimas	☐	☐	☐	☐
Kita :			

9. Koks buvo Jūsų dalyvavimas MTP procesuose? (Įvertinkite teiginius kiekvienoje eilutėje)

	Visiškai NESUTINKU	NESUTINKU	SUTINKU	Visiškai SUTINKU
<i>Aktyvus</i> , nes buvote MTP procesų įgyvendinimo mokykloje darbo grupės narys	☐	☐	☐	☐
<i>Pasyvus</i> , nes į MTP procesų įgyvendinimą mokykloje buvote įtraukiamas epizodiškai	☐	☐	☐	☐
<i>Tiesiogiai nedalyvaujant</i> , tačiau MTP procesus stebint iš šalies	☐	☐	☐	☐

10. Ar mokyklos vadovai įtraukė mokyklos bendruomenę į MTP politiką?

Ne		
	☐	
Taip		

11. Kaip mokyklos vadovai įtraukia mokyklos bendruomenę į MTP politiką? (Pažymėkite Jums tinkamus variantus)

bendruomenės parengimas

pokalbiai su mokiniais

pokalbiai su ugdytinių tėvais

situacijos aptarimas su Jumis, pedagogais

susipažinimas su kitų mokyklų patirtimi

susipažinimas su kitų šalių patirtimi

susipažinimas su mokytojų, dirbusių su kaimo vaikais, patirtimi

situacijos aptarimas su uždaromos ir „naujos“ mokyklos pedagogais

12. Kokie kriterijai lėmė, kad Jūsų mokykla buvo atrinkta uždaromų kaimo mokyklų mokiniams mokytis? (Įvertinkite teiginius kiekvienoje eilutėje)

	Visiškai NE	NE	TAIP	Visiškai TAIP
Mokyklos kultūra	☐	☐	☐	☐
Ugdymo ir mokymosi kokybė	☐	☐	☐	☐
Mokinių pažanga ir pasiekimai	☐	☐	☐	☐
Pagalbos mokiniui sistema	☐	☐	☐	☐
Kvalifikuotas pedagoginis personalas	☐	☐	☐	☐
Mokinių skaičius mokykloje	☐	☐	☐	☐
Išplėtotą neformalaus ugdymo sistema	☐	☐	☐	☐
Aktyvi savivaldos (pvz., moksleivių, tėvų) organizacijų veikla	☐	☐	☐	☐
Teikiama specialioji pagalba vaikui ir šeimai (pvz., mokykloje dirba psichologas, socialinis pedagogas)	☐	☐	☐	☐
Tinkama mokyklos infrastruktūra	☐	☐	☐	☐
Mokyklos strateginio valdymo efektyvumas	☐	☐	☐	☐

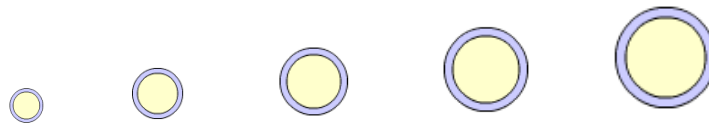
13. Kokia Jūsų nuomonė dėl pasirengimo MTP procesams? (Įvertinkite teiginius kiekvienoje eilutėje)

	Visiškai NESUTINKU	NESUTINKU	SUTINKU	Visiškai SUTINKU
Buvo parengta strategija ir numatyti realizavimo būdai	☐	☐	☐	☐
Perimta strategija iš kitų šalių ir neatsižvelgta į Lietuvos specifiką	☐	☐	☐	☐
Nepakankamai atsižvelgta į kaimo vaikų prierašumą kaimo teritorijai	☐	☐	☐	☐

Visa atsakomybė deleguota savivaldybėms	☐	☐	☐	☐
Neatsižvelgta į kaimo vaikų socialinių problemų sprendimo galimybes	☐	☐	☐	☐

14. Kaip įvertintumėte savivaldybės pasirengimą MTP rajone?

Labai gerai

Labai blogai

15. Kokia Jūsų nuomonė dėl mokyklos pasirengimo MTP? (Įvertinkite teiginius kiekvienoje eilutėje)

	Visiškai NESUTINKU	NESUTINKU	SUTINKU	Visiškai SUTINKU
Mokykla numatė mokytojų įsidarbinimo ir aprūpinimo darbo vietomis strategiją	☐	☐	☐	☐
Mokykla numatė racionalaus patalpų ir mokyklinių krepšelių panaudojimo galimybes	☐	☐	☐	☐
Mokykla numatė papildomas darbo vietas specialistams (pvz., socialiniam pedagogui, psichologui)	☐	☐	☐	☐
Mokykla parengė mokinių ugdymo kokybės užtikrinimo strategiją	☐	☐	☐	☐
Mokykla nenumatė galimybių būrelių veiklos plėtotės strategijos	☐	☐	☐	☐
Mokykla nenumatė galimybių vaikų dalyvavimui visuomeninėse organizacijose	☐	☐	☐	☐
Mokykla nenumatė vaikų pavėžėjimo ir vaikų užimtumo mokykloje derinimo galimybių	☐	☐	☐	☐
Mokykla nenumatė mokinių atvykimo/išvykimo į/iš mokyklą/os ir pamokų pradžios/pabaigos derinimo galimybių	☐	☐	☐	☐
Mokykla neparengė vaikų saugumo transporte prevencijos strategijos	☐	☐	☐	☐
Mokykla nenumatė konfliktų sprendimo galimybių tarp kaimo ir miesto vaikų	☐	☐	☐	☐
Mokykla nenumatė specialių priemonių kaimo vaikų tapatumo ugdymui mokykloje	☐	☐	☐	☐
Kita :				
.....				

16.. Kokias pasekmes Jums asmeniškai turėjo MTP? (Įvertinkite teiginius kiekvienoje eilutėje)

	Visiškai NESUTINKU	NESUTINKU	SUTINKU	Visiškai SUTINKU
Teigiamas				
Padidėjo darbo krūvis	☐	☐	☐	☐
Padidėjo atlyginimas	☐	☐	☐	☐
Atsirado galimybė įgyti naujos patirties dirbant su skirtingų kultūrų vaikais (miesto ir kaimo)	☐	☐	☐	☐
Atsirado galimybė pasiūlyti naujus būrelius	☐	☐	☐	☐
Įgijote bendradarbiavimo su kaimo vaikų tėvais patirties	☐	☐	☐	☐
Neigiamas				
Padidėjo mokinių skaičius klasėje	☐	☐	☐	☐
Sumažėjo darbo krūvis	☐	☐	☐	☐
Sumažėjo atlyginimas	☐	☐	☐	☐
Trūksta patirties dirbti su kaimo vaikais	☐	☐	☐	☐
Trūksta patirties dirbti su kaimo vaikų tėvais	☐	☐	☐	☐
Kita :				
.....				

17. Ar Jus tenkina kelių tinklo situacija rajone, t.y. kelių tinklas yra tinkamas vaikams iš kaimo teritorijų atvykti į mokyklą?

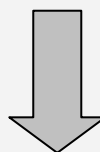
Ne	☐	Kodėl?
	☒	Kokios buvo Jūsų iniciatyvos gerinant kelių tinklo situaciją?
	
Taip	☐	

18. Nurodykite, kokiais būdais mokiniai iš kaimo teritorijų atvyksta į Jūsų mokyklą:

- naudojasi privačiu transportu (pvz., atveža tėvai); taip važinėjančių mokinių skaičius
- naudojasi viešuoju transportu; taip važinėjančių mokinių skaičius
- naudojasi mokyklos transportu; taip važinėjančių mokinių skaičius

19. Kaip organizuojamas mokinių pavėžėjimas mokykliniu transportu?

- Keliais mokykliniais autobusais naudojasi mokykla?
- Ar vietų skaičius mokykliniame autobuse yra pakankamas?
- Kaip užtikrinате saugų pavėžėjimą?

	NE	TAIP
Mokiniai mokykloje mokomi saugaus eismo taisyklų	☐	☒
Mokiniai mokykloje mokomi tinkamo elgesio transporte	☐	☒
Skiriamas lydintis asmuo (pvz., socialinis pedagogas) mokinių saugumui autobuse užtikrinti	☐	☒
Autobuse įrengta speciali įranga mokinių elgesiui autobuse stebėti	☐	☒
Autobusų vairuotojai mokomi užkirsti kelią patyčioms, smurtui ir kitam netinkamam elgesiui transporto priemonėje	☐	☒
Kita :		

20. Ar mokykloje, ruošiantis joje priimti mokytiis uždaramų kaimo mokyklų mokinius, buvo atliekami specialūs tyrimai?

Ne

Taip

Pateikite tokių tyrimų pavyzdžių:

21. Kaip MTP procesai rajone pakeitė mokyklų tarpusavio santykius? (Įvertinkite teiginius kiekvienoje eilutėje)

	Visiškai NE	NE	TAIP	Visiškai TAIP
Paskatino rajono mokyklų tarpusavio konkurenciją dėl:				
• Mokinių skaičiaus	☐	☒	☒	☒
• Mokinių mokymosi pasiekimų	☐	☒	☒	☒
• Mokytojų darbo krūvio	☐	☒	☒	☒
• Kvalifikuotų mokytojų	☐	☒	☒	☒
• Papildomų specialistų (pvz. socialinių pedagogų)	☐	☒	☒	☒
Paskatino rajono mokyklų tarpusavio bendradarbiavimą	☐	☒	☒	☒

22. Kokius sunkumus patyrė vaikai, kuriems dėl kaimo teritorijoje uždarytų mokyklų buvo privalu vykti mokytis į kitą mokyklą? (Įvertinkite teiginius kiekvienoje eilutėje)

	Visiškai NE	NE	TAIP	Visiškai TAIP
Pritapimo prie naujos mokyklos	☐	☒	☒	☒
Baimė dėl didelio mokinių skaičiaus mokykloje	☐	☒	☒	☒
Naujų draugų susiradimo	☐	☒	☒	☒
Baimė dėl kitokio mokymo(si) proceso organizavimo	☐	☒	☒	☒

Baimė dėl naujų mokytojų	☐	☐	☐	☐
Nepasitikėjimo savimi dėl galimybės siekti aukštų mokymosi rezultatų	☐	☐	☐	☐
Baimė dėl galimybių dalyvauti neformalaus ugdymo veiklose (pvz., dalyvauti būreliuose mokykloje ir už mokyklos ribų)	☐	☐	☐	☐

23. Ar mokinio krepšelio lėšos turėtų būti didinamos vaikams, kuriems būtinas pavėžėjimas iš namų į mokyklą ir iš mokyklos į namus?

Ne	☐
Taip	☐

24. Kokios Jūsų mokykloje sudarytos galimybės vaikams, atėjusiems mokyti iš uždarytų kaimo mokyklų, kreiptis pagalbos dėl atsiradusių problemų?

	NE	TAIP
Tokios pačios, kaip ir kitiems mokykloje besimokantiems mokiniams	☐	☐
Numatytos specialios tokios pagalbos teikimo tvarkos	☐	☐

Kokios? ☒:
 Kokiais klausimais mokiniai kreipėsi? ☒:

MTP PASIEKIMAI ŽMOGIŠKŲJŲ IŠTEKLIŲ IR MATERIALINĖS BAZĖS KŪRIMO ETAPE

25. Kaip pasikeitė Jūsų mokyklos žmogiškieji (pedagoginiai) ištekliai į mokyklą atėjus mokyti kaimo vaikams? (Įvertinkite teiginius kiekvienoje eilutėje)

	Sutinku	Iš dalies sutinku	Nesutinku
Mokytojai įsijungė į nuolatinio mokymosi sistemą mokykloje	☐	☐	☐
Mokytojai kvalifikaciją kėlė formaliais ir neformaliais būdais	☐	☐	☐
Mokytojai įvaldė darbui su mokiniais būtinas veiksmingas metodikas	☐	☐	☐
Mokytojai gali naudotis naujesnėmis metodinėmis priemonėmis	☐	☐	☐
Mokyklų vadovai patobulino savo profesines kompetencijas dalyvaudami kursuose, seminaruose	☐	☐	☐
Mokytojai išmoko reflektuoti savo patirtį bendradarbiaudami su kitais mokytojais	☐	☐	☐

26. Kaip MTP procesų pasekoje pagerėjo Jūsų mokyklos materialinė bazė?

	Visiškai NE	NE	TAIP	Visiškai TAIP
Buvo renovuotos mokymo(si) procesui organizuoti skirtos patalpos (pvz., kabinetai, biblioteka, sporto bazė)	☐	☐	☐	☐
Pertvarkyta mokyklos biblioteka ir papildyti jos fondai	☐	☐	☐	☐
Įsigyta naujos kompiuterinės technikos	☐	☐	☐	☐

JŪSŲ atsakymų anonimiškumas garantuojamas. JUMS pateikiamoje anketoje yra dvejopo pobūdžio klausimai: vieni iš jų yra su atsakymų variantais – kiti be jų. Jeigu yra pateikti atsakymų variantai JUMS tinkamus pažymėkite taip: ☒. Kitur JUMS pateikiamas tik klausimas, tačiau atsakymų į jį nėra, tuomet JŪSŲ prašome remtis savo patirtimi ir atsakymą suformuluoti patiems. Taip pat bus klausimų, kuriuose JŪSŲ bus prašoma esamą situaciją įvertinti balais.

Tyrimą „Kaimo vaikų ugdymo kokybės užtikrinimas po mokyklų tinklo pertvarkos: X mokyklos atvejo analizė“ atlieka Šiaulių universiteto Edukologijos fakulteto švietimo kokybės vadybos studijų magistrantė Dijana Ušinskaitė.

Jums tinkamus atsakymus žymėkite ☒ arba kur reikia įrašykite ✎

INFORMACIJA APIE JUS

1. Jūsų lytis: mokyklos:

- vyras
- moteris

2. Jūsų gyvenamos vietos atstumas nuo

- iki 2 kilometrų
- 2-5 kilometrai
- 5 ir daugiau kilometrų

3. Jūsų išsilavinimas:

- pagrindinis
- vidurinis
- profesinis
- aukštasis neuniversitetinis
- aukštasis universitetinis
- Kita ✎

4. Jūsų priklausymas socialinei grupei:

- kaimo inteligentijos ir tarnautojų
- smulkiųjų verslininkų
- smulkiųjų ūkininkų
- stambiųjų ūkininkų
- šeimų, neturinčių pajamų, gyvenančių iš atsitiktinių darbų
- šeimų, gyvenančių iš socialinių pašalpų
- Kita ✎

5. Vaikų skaičius Jūsų šeimoje:

✎

6. Jūsų vaikas lanko šią mokyklos klasę:

- priešmokyklinę
- 1-ą
- 2-ą
- 3-ą
- 4-ą
- 5-ą
- 6-ą
- 7-ą
- 8-ą
- 9-ą
- 10-ą

7. Jūsų vaikas:

- perėjo mokyti iš uždarytos kaimo mokyklos
- visą laiką buvo vežiojamas į šią mokyklą

8. Jūsų vaiko gyvenamoji vieta per mokslo metus atvyksta:

- savo šeimoje
- pas giminaičius mieste (miestelyje)
- mokyklos bendrabutyje
- Kita

10. Jūsų vaiko kelionė į mokyklą ir atgal užtrunka:

- Atėjimas iš namų iki autobusų stotelės užtrunka val. min.
- Kelionė autobusu nuo namų iki mokyklos užtrunka val. min.
- Kelionė autobusu iš mokyklos į namus užtrunka val. min.
- Ėjimas nuo autobusų stotelės iki namų užtrunka val. min.
- Kita

9. Į mokyklą Jūsų vaikas

- atveža tėvai
- atvažiuoja mokykliniu autobusu
- važiuoja viešuoju transportu
- ateina pėsčias
- atvažiuoja dviračiu
- Kita

TĖVŲ DALYVAVIMAS MOKYKLŲ TINKLO PERTVARKOS PROCESUOSE IR INFORMAVIMAS

11. Ar buvote informuoti apie Jūsų rajono mokyklų tinklo pertvarką?

Ne	☐
Taip	☐
	

11.1. Kokiais būdais buvote informuoti? (Pažymėkite Jums tinkamus atsakymų variantus)

- Informaciniai susirinkimai mokykloje
- Informaciniai susirinkimai seniūnijoje
- Dalyvavimas mokyklos strateginio plano sudaryme
- Informacija pateikta mokyklos skelbimų lentoje
- Informacija pateikta seniūnijos skelbimų lentoje
- Informacija išplatinta seniūnijos bendruomenės renginiuose

Kita

11.2. Kokio turinio informacija Jums buvo pateikta? (Pažymėkite Jums tinkamus atsakymų variantus)

- Supažindinta su mokyklų tinklo pertvarką reglamentuojančiais dokumentais
- Supažindinta su mokyklų tinklo pertvarkos Jūsų rajone tikslais
- Supažindinta su mokyklų tinklo pertvarkos Jūsų rajone rezultatais
- Supažindinta su galimais pokyčiais mokyklos infrastruktūroje
- Supažindinta su sąlygomis, užtikrinsiančiomis kokybiškesnį vaiko išsilavinimą

Kita

12. Koks buvo Jūsų dalyvavimas mokyklų tinklo pertvarkos Jūsų rajone procesuose? (Įvertinkite teiginius kiekvienoje eilutėje)

	Visiškai NESUTINKU	NESUTINKU	SUTINKU	Visiškai SUTINKU
<i>Aktyvus, nes buvote šių procesų įgyvendinimo mokykloje ir/ arba seniūnijoje darbo grupės narys</i>	☐	☐	☒	☐
<i>Pasyvus, nes į šių procesų įgyvendinimą mokykloje ir/arba seniūnijoje buvote įtraukiamas epizodiškai</i>	☐	☐	☒	☐
<i>Tiesiogiai nedalyvaujant, tačiau šiuos procesus stebint iš šalies</i>	☐	☐	☒	☐

13. Ar galėjote pareikšti nuomonę mokyklų tinklo pertvarkos Jūsų rajone klausimais?

Ne	☐	
Taip	☒	<p>13.1. Kokias būdais galėjote tai padaryti? (Pažymėkite Jums tinkamus atsakymų variantus)</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Buvo sudaryta galimybė pareikšti nuomonę žodžiu ☐ Buvo sudaryta galimybė pareikšti nuomonę raštu ☐ Buvo sudaryta galimybė pareikšti nuomonę mokyklos tėvų susirinkimuose ☐ Buvo skirtas laikas Jūsų nuomonių išklausymui mokykloje <p>Kita <input type="text"/></p>

14. Kaip vertinate mokyklų tinklo pertvarką Jūsų rajone?

Labai gerai

Labai blogai

	TAIP	IŠ DALIES	NE
15. Ar Jus tenkina vaiko pavėžėjimo į mokyklą ir iš jos organizavimas?	☐	☐	☐

16. Pavėžėjimas į mokyklą ir jo organizavimas (Kiekvienoje eilutėje pažymėkite Jums tinkamus variantus ties „TAIP“ arba „NE“).

Jus tenkina, nes	TAIP	NE
Atvykstant į mokyklą		
Laiku atvyksta autobusai	☐	☐
Iki autobusų stotelės atvežame mes ar kiti tėvai	☐	☐
Autobusų stotelėje netenka ilgai laukti	☐	☐
Laukdamas autobuso, vaikas yra saugus	☐	☐
Trumpas kelias iš namų iki autobusų stotelės	☐	☐

Grįžtant iš mokyklos		
	TAIP	NE
Po pamokų autobuso nereikia ilgai laukti	☐	☐
Autobuso vairuotojas vaiką išleidžia reikiamoje stotelėje	☐	☐
Stotelėje laukiame grįžtančio vaiko	☐	☐
Autobuso vairuotojas nereaguoja į vaiko prašymus	☐	☐
Autobuse vaikas patiria patyčias	☐	☐

17. Dėl transporto problemų Jūs kreipiatės į šiuos asmenis (Kiekvienoje eilutėje pažymėkite Jums tinkamus variantus ties „TAIP“ arba „NE“).

	TAIP	NE
Socialinį pedagogą	☐	☐
Psichologą	☐	☐
Klasės auklėtoją	☐	☐
Mokyklos vadovą	☐	☐
Kaimo seniūną	☐	☐
Kitus tėvus	☐	☐
Klasės draugus	☐	☐
Į nieką	☐	☐
Kita ☐		

	TAIP	IŠ DALIES	NE
18. Ar buvo išspręstos Jums rūpimos problemos dėl pavėžėjimo	☐	☐	☐

19. Ar Jus tenkina kelių tinklo situacija rajone, t.y. kelių tinklas yra tinkamas vaikams atvykti į mokyklą?

Ne	☐	19.1. Kodėl? ☐
	→	19.2. Kokios buvo Jūsų iniciatyvos gerinant kelių tinklo situaciją? ☐
Taip	☐	

20. Kas suteikia vaikams pagalbą tuomet, kai neįmanoma jų pavėžėti į mokyklą dėl blogų oro sąlygų ar nesutvarkytų kaimo kelių? (Įvertinkite teiginius kiekvienoje eilutėje)

	SUTINKU	Nežinau	NESUTINKU
Kaimo teritorijos socialinis darbuotojas organizuoja pagalbą per seniūniją	☐	?	☐
Mokykla pasirūpina galimybėmis, panaudodama turimą mokyklos transportą	☐	?	☐
Mokytojai pavėžėja vaikus nuosavomis transporto priemonėmis	☐	?	☐
Kaimo seniūnija organizuoja pavėžėjimą	☐	?	☐
Tėvai prašo pavėžėjimo pagalbos iš kaimynų	☐	?	☐
Tėvai veža patys	☐	?	☐
Niekas tuo nesirūpina	☐	?	☐

VAIKO SITUACIJA MOKYKLOJE IR PROBLEMOS TĖVAMS IR VAIKAMS

21. Kaip Jūsų vaikas jaučiasi mokydamasis šioje mokykloje? (Pažymėk vieną Jums tinkamą atsakymo variantą).

22. Ar mokyklos lankymo laikas yra patogus Jūsų vaikui? (Įvertinkite teiginius kiekvienoje eilutėje)

	Visiškai NESUTINKU	NESUTINKU	SUTINKU	Visiškai SUTINKU
Vaikai mokosi vienoje pamainoje				
Tvarkaraštyje nėra tarpų tarp pamokų				
Vaikų užimtumas mokykloje derinamas su pavėžėjimu				
Vaikų užimtumas mokykloje derinamas su maitinimo tvarkaraščiu				
Kita ☒:				

23. Kokius būrelius lanko Jūsų vaikas?

Mokykloje

☒:

Už mokyklos ribų

☒:

Savo gyvenamojoje teritorijoje

☒:

Nieko nelanko, nes

☒:

24. Ar Jus tenkina būrelių veikla mokykloje? (Kiekvienoje eilutėje pažymėkite vieną Jums tinkamą atsakymo variantą).

	TAIP	NE
Būrelių yra daug ir įvairių		
Vaikas gali pasirinkti mėgstamą būrelį		
Būrelių užsiėmimų grafikas suderintas su vaiko pavėžėjimu ir maitinimu		
Būrelių vadovai yra kompetentingi		
Yra būrelių skirtų amatams, namų ūkiui		
Yra folkloro, liaudies meno būreliai		
Būreliams vadovauja tėvai (nedirbantys mokykloje)		
Kita ☒:		

	TAIP	NE, nes neturi galimybių	NE, nes nenori	NE, nes tokių nėra
25. Ar Jūsų vaikas dalyvauja vaikų visuomeninių organizacijų veikloje (pvz., skautai)?	☐	☐	☐	?

SOCIALINĖ, PSICHOLOGINĖ, PEDAGOGINĖ PAGALBA VAIKAMS IR PASLAUGOS TĖVAMS

26. Ar Jūsų vaiko mokykloje yra socialinis pedagogas?

Ne	☐
Taip	☐

26.1. Kokią pagalbą jis teikia? (Pažymėkite Jums tinkamus atsakymų variantus)

- Padeda spręsti konfliktines situacijas dėl santykių su dalykų mokytojais
- Tarpininkauja dėl individualaus mokymo(si) galimybių namuose
- Padeda spręsti bendravimo su klasės draugais problemas
- Konsultuoja būrelių pasirinkimo klausimais
- Moko pažinti save
- Moko spręsti problemas
- Moko spęsti konfliktus su bendraamžiais, draugais
- Moko ir padeda spęsti konfliktus su mokytojais, tėvais
- Padeda gaunant paramą mokyklinių reikmenų įsigijimui
- Padeda spręsti problemas dėl pavėžėjimo grafiko
- Padeda spręsti naudojimosi viešuoju transportu ir saugumo jame problemas
- Iškilus problemoms lankosi namuose
- Rūpinasi nemokamo maitinimo mokykloje organizavimu

27. Kokios dar papildomos pagalbos norėtumėte iš socialinio pedagogo?

:

28. Kokią pagalbą Jūsų vaikui suteikia klasės auklėtojas? (Pažymėkite Jums tinkamus atsakymų variantus)

- Organizuoja bendrus klasės tėvų susirinkimus dėl vaiko mokymosi ir elgesio
- Suteikia informacijos apie mokyklos tvarką, taisykles
- Supažindina su galimybėmis naudotis mokyklos patalpomis (valgykla, biblioteka, kabinetai, poilsio kambariu, sporto sale ir kt.)
- Informuoja, kokie specialistai dirba mokykloje
- Informuoja, kokią pagalbą specialistai ir mokytojai gali suteikti mokiniams
- Informuoja apie būrelius, kitą popamokinę veiklą
- Informuoja apie galimybes kreiptis pagalbos į direktorių, pavaduotojus
- Informuoja apie mokyklos bendradarbiavimą su tėvais
- Rūpinasi paramos fondu mokiniams, jo veikla

- Sprendžia maitinimo problemas
- Sprendžia pavėžėjimo problemas
- Padeda spręsti tėvams problemas dėl lėšų gavimo mokyklinių reikmenų įsigijimo
- Informuoja tėvus dėl vaiko sveikatos priežiūros ir patikros galimybių
- Padeda spręsti naudojimosi viešuoju transportu ir saugumo jame problemas

Kita :

.....

29. Kur vaikas parleidžia laiką po pamokų iki išvykimo į namus?

:

.....

30. Ar kaimo vaikų ugdymosi kokybė priklauso nuo skiriamos socialinės paramos paketo?

Ne	☐
Taip	☒

31. Įvertinkite mokykloje Jūsų vaikui teikiamos socialinės paramos ir pagalbos kokybę (Kiekvienoje eilutėje pažymėkite vieną Jums tinkamą atsakymo variantą).

	Labai BLOGA I	BLOGA I	VIDUTINIŠKA I	GERAI	Labai GERAI
Pavėžėjimo iš namų į mokyklą ir atgal paslaugos	☐	☒	☒	☒	☒
Maitinimas mokykloje	☐	☒	☒	☒	☒
Sveikatos priežiūra mokykloje	☐	☒	☒	☒	☒
Individualaus mokymosi organizavimas	☐	☒	☒	☒	☒
Laisvalaikio (būreliai, renginiai ir kt.) organizavimas	☐	☒	☒	☒	☒
Poilsio organizavimas (pvz. yra vietos poilsiui mokykloje per pertraukas ir kt.)	☐	☒	☒	☒	☒
Prailgintos dienos grupės ir/arba užimtumo / konsultavimo centro veikla					
Kita :					
.....					
.....					
.....					

VAIKO SOCIALINIO MOBILUMO RAIŠKA

32. Su kokiomis problemomis susiduria Jūsų vaikas mokymdamasis šioje mokykloje?
(Kiekvienoje eilutėje pažymėk vieną Jums tinkamą atsakymo variantą).

	NESUTINKU	Iš dalies SUTINKU	SUTINKU
Pailgėjo buvimo mokykloje laikas	☐	☐	☐
Negali dalyvauti būreliuose mokykloje ir už mokyklos ribų, nes nespėja	☐	☐	☐
Neturi galimybės dalyvauti mokyklos šventėse ir renginiuose, nes gyvena toli nuo mokyklos	☐	☐	☐
	NESUTINKU	Iš dalies SUTINKU	SUTINKU
Neturi, ką veikti po pamokų iki parvežant mano	☐	☐	☐
Ilgai užtrunka kelionė į mokyklą ir iš mokyklos	☐	☐	☐
Patiria patyčias ir smurtą mokykloje	☐	☐	☐
Su klasės draugais nesusidraugavo	☐	☐	☐
Nesiūlo į klasės, mokyklos mokinių aktyvą	☐	☐	☐
Mokykloje maitina nesočiai	☐	☐	☐
Trūksta miego, nes anksti atvažiuoja autobusus	☐	☐	☐
Į mokyklinį autobusą dažnai nespėja, todėl praleidinėja pamokas	☐	☐	☐
Per didelis mokinių skaičius klaseje ir mokykloje	☐	☐	☐
Jūs neturite galimybių lankytis tėvų susirinkimuose	☐	☐	☐
Nesutaria su klasės auklėtoja	☐	☐	☐
Nesutaria su klasės draugais	☐	☐	☐
Trūksta laiko atlikti namų darbus	☐	☐	☐
Nelieka laiko dalyvauti vaikų visuomeninių organizacijų veikloje (kurios veikia mokykloje)	☐	☐	☐
Sumažėjo laiko bendravimui su draugais	☐	☐	☐
Pykstasi su Jumis, jog negali padėti dirbti namų ūkyje	☐	☐	☐
Esant blogoms oro sąlygoms neturi atitinkamų rūbų	☐	☐	☐
Nemoka bendrauti su mokytojais	☐	☐	☐
Kita ☒:			
.....			

KAIMO VAIKŲ IDENTITETO RAIŠKA IR MOKYMO SI PASIEKIMAI

	TAIP	NEŽINAU	NE
33. Ar Jūsų vaikas, kaip kaimo vaikas, jaučiasi esantis išskirtinis, kitoniškas mokykloje nei visi kiti vaikai?	☒	?	☐

	TAIP	NEŽINAU	NE
34. Ar Jūsų vaikas priskiria save kaimo vaikų grupei?	☒	?	☐

35. Savo išskirtinumą mokykloje Jūsų vaikas parodo tokiais būdais (Kiekvienoje eilutėje pažymėkite vieną Jums tinkamą atsakymo variantą).

	SUTINKU	NEŽINAU	NESUTINKU
Geba derinti laisvalaikį ir pamokinę veiklą	☒	?	☐
Geba derinti mokymąsi su namų ūkio darbais	☒	?	☐
Mokykloje yra bendruomeniškas	☒	?	☐
Turi poreikį natūraliam maistui	☒	?	☐
Rodo pagarbą kaime gyvenantiems žmonėms	☒	?	☐
Galvoja apie kaimui reikalingas profesijas	☒	?	☐
Sieja savo ateitį su gyvenimu kaime	☒	?	☐

SĄLYGOS KAIMO VAIKŲ KOKYBIŠKAM IŠSILAVINIMUI, TĖVŲ IR VAIKŲ ĮTRAUKIMAS Į MOKYKLOS BENDRUOMENĘ

36. Jūsų vaikui siekti geresnių mokymosi rezultatų mokykloje trukdo (Kiekvienoje eilutėje pažymėkite vieną Jums tinkamą atsakymo variantą).

	SUTINKU	Nežinau	NESUTINKU
Nereguliarus mokyklos lankymas dėl oro sąlygų	☒	?	☐
Nereguliarus mokyklos lankymas dėl pavėžėjimo problemų	☒	?	☐
Atitinkančias oro sąlygas vaiko aprangos stoka	☒	?	☐
Pernelyg nutolusi vaiko gyvenamoji vieta nuo mokyklos	☒	?	☐
Neišplėtotas kelių tinklas kaime	☒	?	☐
Mokykloje nesudaromos galimybės gauti individualaus mokymosi pagalbą namuose	☒	?	☐
Nepasitikėjimas mokytojais, draugais	☒	?	☐
Galimos patyčios, konfliktai tarp vaikų	☒	?	☐
Kita :			

37. Kokius būdus mokykla naudoja stiprindama bendradarbiavimą su vaikų tėvais? (Pažymėkite Jums tinkamus atsakymų variantus)

- Teikiama informacija tėvams apie vaikų pasiekimus
- Teikiama informacija apie ugdymo kokybės svarbą vaikų socialinei gerovei dabartyje ir ateityje
- Organizuojami tėvų susirinkimai baigiantis semestru
- Vyksta susitikimai su tėvais mokslo metų pradžioje ir pabaigoje
- Tėvai įtraukiami į mokyklines šventes

38. Kaip mokyklų tinklo pertvarkos pasekoje pagerėjo Jūsų mokyklos materialinė bazė? (Įvertinkite teiginius kiekvienoje eilutėje)

	Visiškai NE	NE	TAIP	Visiškai TAIP
Buvo renovuotos mokymo(si) procesui organizuoti skirtos patalpos (pvz., kabinetai, biblioteka, sporto bazė)	☐	☐	☐	☐
Pertvarkyta mokyklos biblioteka ir papildyti jos fondai	☐	☐	☐	☐
Įsigyta naujos kompiuterinės technikos	☐	☐	☐	☐
Kita 			

JŪSŲ PATIRTIS, LŪKESČIAI IR PASIŪLYMAI

39. Kokie yra Jūsų lūkesčiai dėl Jūsų vaiko išsilavinimo ateityje? (Kiekvienoje eilutėje pažymėkite vieną Jums tinkamą atsakymo variantą).

	Visiškai NE	NE	TAIP	Visiškai TAIP
Profesinis išsilavinimas	☐	☐	☐	☐
Kolegijinis (aukštasis neuniversitetinis)	☐	☐	☐	☐
Aukštasis universitetinis	☐	☐	☐	☐

40. Kokie yra Jūsų lūkesčiai dėl Jūsų vaiko įgyjamos profesijos ateityje? (įrašykite konkrečią profesiją)

.....

41. Kokie yra Jūsų lūkesčiai dėl Jūsų vaiko gyvenamosios vietos ateityje? (Kiekvienoje eilutėje pažymėkite vieną Jums tinkamą atsakymo variantą).

	Visiškai NE	NE	TAIP	Visiškai TAIP
Kaimas	☐	☐	☐	☐
Miestas	☐	☐	☐	☐
Lietuva	☐	☐	☐	☐
Kitos užsienio valstybės	☐	☐	☐	☐

**Sveikiname! JŪS jau baigėte darbą.
Patikrinkite, ar nepalikote neatsakytų klausimų.**

BALSIŲ PAGRINDINĖ MOKYKLA
AUTOBUSO VAŽIAVIMO GRAFIKAS

2011\2012 m.m.

<u>Rytinis autobuso važiavimo grafikas</u>	<u>Popietinis autobuso važiavimo grafikas</u>
5-10 kl.	Balsiai 13.40
Plunkiai 7.15	(tik pradinukai)
Titoniai 7.20	Titoniai 13.50
Bučiučiai 7.25	Plunkiai 13.55
Lašmenpamūšis 7.30	Petrašiūnai 14.05
Balsiai 7.35	Girbutkiai 14.10
Girbutkiai 7.45	Balsiai 14.20
Petrašiūnai 7.50	(5-10 kl.)
 	Petrašiūnai 14.25
Vaišvydžiai 7.50	Titoniai 14.40
(važiuoja maršrutiniu autobusu)	
Balsiai 8.00	Balsiai 15.00
 	Vaišvydžiai 15.10
Pradinukai	
Plunkiai 8.25	Balsiai 16.00
Titoniai 8.30	(5-10 kl. mokiniai)
Bučiučiai 8.35	Titoniai 16.15
Lašmenpamūšis 8.40	Girbutkiai 16.30
Petrašiūnai 8.45	(jei yra vaikų)
Balsiai 8.55	Petrašiūnai 16.40